דברים

י אֵלֶה הַדְּבְרִים אֲשֶׁר דִּבֶּר מֹשֶׁה אֶל־כְּל־יִשְׂרָאֵל בְּעֵבֶר הַיַּיְרֵהֵן בַּמִּדְבָּר בָּעֲרָבָה מוֹל סוּף בֵּין־פָּארָן וּבֵין־תֹּפֶל וְלָבָן וַחַצֵּרֹת וִדִי זָהָב:

Tato jsou slova, kteráž mluvil Mojžíš ke všemu lidu Izraelskému před Jordánem na poušti, na rovinách proti *moři* Rudému, mezi Fáran a Tofel a Lában a Hazerot a Dizahab.

י אַחַר עִשְׂר יוֹם מֵחֹרֵב דֶּרֶךְ הַר־שֵׂעִיר עַר קָרֵשׁ בַּרָנָעַ:

Jedenácte dní cesty jest od Oréb přes hory Seir až do Kádesbarne.

ַנְיְהִי בְּאַרְבָּעִים שָׁנָה בְּעַשְׁתִי־עְשָׂר חֹדֶשׁ בְּאֶחְר לַחֹדֶשׁ דִבֶּר מִשֶׁה אֶל־בְנֵי יִשְׂרָאֵל כְּכֹל אֲשֶׁר צִּוָּה יְהוָה אֹתוֹ אֲלֵהֶם:

Stalo se pak čtyřidcátého léta, jedenáctého měsíce, v první den téhož měsíce, že mluvil Mojžíš synům Izraelským všecky věci, kteréž jemu byl přikázal Hospodin *oznámiti* jim,

ר אַחֲרִי הַכֹּתוֹ אֵת סִיחֹן מֶלֶךְ הָאָמֹרִי אֲשֶׁר יוֹשֵׁב בְּחֲשְׁבּוֹן וְאֵת עוֹג מֶלֶךְ הַבְּשְׁן אֲשֶׁר־יוֹשֵׁב בְעַשְׁתַּרֹת בָּאָרְרֵעִי:

Kdyžto již byl zabil Seona, krále Amorejského, kterýž bydlil v Ezebon, a Oga, krále Bázan, kterýž bydlil v Astarot, *zabil* v Edrei.

5

6

Před Jordánem, v zemi Moábské, počal Mojžíš vysvětlovati zákona tohoto, řka:

Hospodin Bůh náš mluvil k nám na Orébě, řka: Dosti jste již na hoře této bydlili.

Obraťte se, táhněte a jděte k hoře Amorejských, na všecko vůkolí její, buď na roviny, na hory, na údolí, na poledne, i na břehy mořské, k zemi Kananejské a k Libánu, až k řece veliké, k řece Eufrates.

Ej, ukázal jsem vám tu zemi; vejdětež *do ní*, a dědičně vládněte jí, kterouž s přísahou zaslíbil dáti Hospodin otcům vašim, Abrahamovi, Izákovi a Jákobovi, i semeni jejich po nich.

י וְאֹמֵר אֲלֵכֶם בְּעֵת הַהִוּא לֵאמֹר לא־אוּכַל לְבַדִּי שָׂאֵת אֵתִכֵם:

A mluvil jsem k vám toho času, řka: Nemohuť sám nésti vás.

8

9

10

11

יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם הַרְבָּה אֶתְכֶם וְהִנְּכֶם הַיּוֹם כְּכוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם לָרֹב:

Hospodin Bůh váš rozmnožil vás, a hle, rozmnoženi jste dnes jako hvězdy nebeské.

" יְהוָה אֶלֹהֵי אָבוֹתֵכֶם יֹסֵף עֲלֵיכֶם כָּכֶם אֶלֶף פַּעָמִים וִיבָרֵך אָתִכֵם כַּאֵשֵׁר דִבֵּר לַכֵם:

(Hospodin Bůh otců vašich rozmnožiž vás nad to, jakž jste *nyní*, tisíckrát více, a požehnej vám, jakož jest mluvil vám.)

יב אֵיכָה אֶשָׂא לְבַדִּי טְרְחֲכֶם וּמַשֹּׂאֲכֶם וְרִיבְכֶם:

Kterak bych nesl sám práci vaši, břímě vaše a nesnáze vaše?

Vydejte z sebe muže moudré a opatrné, a zkušené z pokolení svých, abych je vám představil.

יר וַתַּעֲנוּ אֹתִי וַתּאֹמְרוּ טוֹב־הַדְּבֶר אֲשֶׁר־דִּבַּרְתְּ לַעֲשׂוֹת:

I odpověděli jste mi a řekli jste: Dobráť jest ta věc, kterouž jsi učiniti rozkázal.

ין נְאָקַח אָת־רָאשׁי שִׁבְמֵיכֶם אֲנָשִׁים חֲכָמִים וידָעים נְאָתֵן אֹתָם רָאשִׁים עֲלֵיכֶם שְׂרֵי אֲלְפִים וְשָׂרֵי מֵאוֹת וְשָׂרֵי חֲמִשִּׁים וְשָׂרֵי עֲשְׂרֹת וְשׁטְרִים לְשִׁבְמֵיכֵם:

Vzav tedy přední z pokolení vašich, muže moudré a zkušené, ustanovil jsem je knížaty nad vámi, hejtmany nad tisíci, setníky, padesátníky, desátníky a správce v pokoleních vašich.

16

יי וָאָצוָה אֶת־שֹׁפְטֵיכֶם בְּעֵת הַהוֹא לֵאמֹר שְׁמֹעַ בֵּין־אָחֵיכֶם וּשְׁפַּטְתֶם צֶדֶק בֵּין־אִישׁ וּבֵין־אָחִיו וּבֵין גֵּרוֹ:

Přikázal jsem také soudcům vašim toho času, řka: Vyslýchejte pře mezi bratřími svými, a suďte spravedlivě mezi mužem a bratrem jeho, i mezi příchozím jeho.

י לא־תַכִּירוּ פָנִים בַּמִּשְׁפְּט כַקְטֹן כַנְּדֹל תִּשְׁמְעוּן יז לא תְגוּרוּ מִפְּנִי־אִישׁ כִּי הַמִּשְׁפְט לֵאלֹהִים הוּא וְהַדְּבָר אֲשֶׁר יִקְשֶׁה מִכֶּם תַּקְרבוּן אֵלֵי וּשָׁמֵעִתִּיו:

Nebudete přijímati osoby v soudu; jakž malého tak i velikého slyšeti budete, nebudete se báti žádného, nebo Boží soud jest. Jestliže byste pak měli jakou věc nesnadnou, vznesete na mne, a vyslyším ji.

רים נְאַצֵּנֶה אֶתְכֶם בָּעֵת הַהִוּא אֵת כָּל-הַדְּבָרִים אֲשֵׁר תַּעֲשׂוּן:

Přikázal jsem vám, pravím, toho času všecko, co byste činiti měli.

18

19

" וַנְּסֵע מֵחֹבֵב וַנֵּלֶך אֵת כָּל־הַמִּדְבָּר הַנְּּדוֹל יְהַנּוֹרָא הַהוּא אֲשֶׁר רְאִיתֶם דֶּרֶךְ הַר הָאֶמֹרִי כַאֲשֶׁר צִּנְה יְהוָה אֶלֹהִינוּ אֹתְנוּ וַנְּבא עַד קְבשׁ בַּרִנֵע:

Potom pak hnuvše se z Oréb, přešli jsme všecku poušť tuto velikou a hroznou, kterouž jste viděli, *jdouce* cestou k hoře Amorejských, jakož nám byl přikázal Hospodin Bůh náš, a přišli jsme až do Kádesbarne.

ַ וְאֹמֵר אֲלֵכֶם בָּאתֶם עַד־הַר הָאֶמֹרִי אֲשֶׁר־יְהוָה º אֵלֹהֵינוּ נֹתֵן לַנוּ:

I řekl jsem vám: Přišli jste až k hoře Amorejské, kterouž Hospodin Bůh náš dává nám. Ej, dal Hospodin Bůh tvůj tu zemi tobě; vstupiž a vládni ji, jakož řekl Hospodin Bůh otců tvých tobě; neboj se, aniž se strachuj.

בּ וַתִּקְרָבוּן אֵלֵי כָּלְכֶם וַתּאִמְרוּ נִשְׁלְחָה אֲנָשִׁים לְפְנֵינוּ וְיַחְפְּרוּ־לְנוּ אֶת־הָאָרֶץ וְיָשִׁבוּ אֹתְנוּ דְבָר אָת־הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר נַאֲלֶה־בְּה וָאָת הֶעְרִים אֲשֶׁר נָבא אֲלֵיהֶן:

Vy pak všickni přistoupili jste ke mně a řekli jste: Pošleme muže před sebou, kteříž by nám shlédli zemi, a oznámili by nám něco o cestě, kterouž bychom vstoupiti měli, i města, do nichž bychom přijíti měli.

23 נְיִיטַב בְּעֵינֵי הַדְּבְר וְאֶקַח מִכֶּם שְׁנֵים עְשָׁר אַנָשִׁים אִישׁ אָחָר לַשָּׁבִט:

Kterážto řeč líbila se mně, a vzal jsem z vás dvanácte mužů, jednoho muže z každého pokolení.

בר וַיִּפְנוּ וַיַּאֲלוּ הָהָרָה וַיָּבֹאוּ עַד־נַחַל אָשְׁכֹל וַיִרַגִּלוּ אֹתַה:

A oni obrátivše se a vstoupivše na horu, přišli až k údolí Eškol a shlédli zemi.

Nabrali také s sebou ovoce země té, a přinesli nám, a oznámili nám o *těch* věcech, řkouce: Dobráť jest země, kterouž Hospodin Bůh náš dává nám.

ין לא אָבִיתֶם לַעֲלֹת וַתַּמְרוּ אֶת־פִּי יְהוָה אֵלֹהִיכָם:

A však jste nechtěli jíti, ale odpírali jste řeči Hospodina Boha svého.

י וַתֵּרְנְנוּ בְאָהְלֵיכֶם וַתּאִמְרוּ בְּשִׂנְאַת יְהוָה אֹתְנוּ בִּי הַנְּתֹּלֵירִי הוֹצִיאָנוּ מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם לְתֵת אֹתְנוּ בְּיֵד הָאָמוֹרִי לְהַשִּׁמִירֵנוּ:

A reptali jste v staních svých, řkouce: Proto že nás v nenávisti měl Hospodin, vyvedl nás z země Egyptské, aby nás vydal v ruce Amorejského, a zahladil nás.

ּ אָנָה אָנַחְנוּ עֹלִים אַחִינוּ הַמַּסוּ אָת־לְבְבֵנוּ לאמר עַם נְּדוֹל וָרָם מִמֶּנוּ עָרִים נְּדֹלֹת וּבְצוּרֹת בַּשָּׁמָיִם וְנַם־בְּנֵי עַנָקִים רָאִינוּ שָׁם:

Kam bychom šli? Bratří naši zstrašili srdce naše, pravíce: Lid ten jest větší a vyšší nežli my, města veliká a hrazená až k nebi, ano i syny Enakovy tam jsme viděli.

פּ וָאֹמַר אֲלֵכֶם לֹא־תַעַרְצוּן וְלֹא־תִירְאוּן מֵהֶם: בּיּ

I řekl jsem vám: Nebojte se, ani se strachujte jich.

28

ל יְהוָה אֲלֹהֵיכֶם הַהֹלֵךְ לִפְנִיכֶם הוּא יִלְחֵם לְכֶם ◦ּ כְּכֹל אֲשֶׁר עֲשָׂה אִתְּכֶם בְּמִצְרַיִם לְעֵינֵיכֶם:

Hospodin Bůh váš, kterýž jde před vámi, onť bojovati bude za vás rovně tak, jakž učinil s vámi v Egyptě, před očima vašima.

Ano i na poušti viděl jsi, kterak nesl tebe Hospodin Bůh tvůj, jako nosí člověk syna svého, *a to* po vší cestě, kterouž jste šli, až jste přišli na toto místo.

A ani tak uvěřili jste Hospodinu Bohu svému,

Kterýž k vyhledání vám místa, na kterémž byste se klásti měli, v noci předcházel vás cestou v ohni, aby vám ukázal cestu, kterouž byste měli jíti, a v oblace ve dne.

Uslyšel pak Hospodin hlas řečí vašich, a rozhněval se, a přisáhl, řka:

לה אם-יִרְאָה אִישׁ בָּאֲנְשִׁים הָאֵלֶּה הַהּוֹר הָרָע הַזָּה יּג אֵת הָאָרֶץ הַפּוֹבָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּץְתִּי לְתֵת לַאֲבֹתֵיכֵם:

Jistě že nižádný z lidí těchto pokolení zlého neuzří země té dobré, kterouž jsem s přísahou zaslíbil dáti otcům vašim,

יוּלְתִי כָּלֵב בֶּן־יְפָנָּה הוּא יִרְאֶנְּה וְלוֹ־אָתֵן אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר דְּרַדְּ־בָּה וּלְבָנְיו יַעַן אֲשֶׁר מִלֵּא אַחֲרֵי יִהנָה:

Kromě Kálefa, syna Jefonova; tenť ji uzří, a jemu dám zemi, po níž chodil, i synům jeho, proto že cele následoval Hospodina.

יֹ נִם־בִּי הָתְאַנַף יְהוָה בִּנְלַלְכֶם לֵאמֹר נַם־אַתָּה יֹּ לא־תָבא שָׁם:

Ano i na mne rozhněval se Hospodin příčinou vaší, řka: Také ani ty nevejdeš tam.

לח יְהוֹשָׁעַ בִּן נוּן הָעֹמֵר לְפָנֶיךְ הוּא יָבאׁ שְׁמָּה אֹתוֹ 3ּנּ חַזֵּק כִּי־הוּא יַנִחִלֵנָה אָת־יִשְׂרֵאֵל:

Jozue, syn Nun, kterýž stojí před tebou, onť vejde tam, jeho posilň, nebo on rozdělí ji losem Izraelovi.

A dítky vaše, o kterýchž jste pravili, že v loupež budou, a synové vaši, kteříž ještě neznají dobrého ani zlého, oni vejdou do ní, a jim dám ji; oni dědičně ji obdrží.

ין אַתֶּם פְּנוּ לָכֶם וּסְעוּ הַמִּדְבְּרָה דֶּרֶה בֶּרֶה בָּר בַּסוּף.

Vy pak obrátíce se, jděte na poušť cestou k moři Rudému.

יי וַתַּעֲנוּ וַתֹּאמְרוּ אֵלֵי חֲטָאנוּ לַיהוָה אֲנַחְנוּ נַאֲלֶה וְנִלְחַמְנוּ כִּלֹל אֲשֶׁר־צִוְנוּ יְהוָה אֶלֹהֵינוּ וַתַּחְגְּרוּ וְנִלְחַמְנוּ כְּכֹל אֲשֶׁר־צִוְנוּ יְהוָה אֶלֹהֵינוּ וַתַּחְגְּרוּ אִישׁ אֵת־כִּלֵי מִלְחַמִּתוֹ וַתָּהִינוּ לַעֵּלֹת הַהְרָה:

A odpověděvše, řekli jste ke mně: Zhřešiliť jsme Hospodinu. My vstoupíme a budeme bojovati podlé toho všeho, jakž rozkázal nám Hospodin Bůh náš. A vzavše všickni odění svá válečná na sebe, hotovi jste byli vstoupiti na horu.

מב וַיּאמֶר יְהוָה אֵלֵי אֲמֹר לְהֶם לֹא תַעֲלוּ וְלֹא־תִלְחֲמוּ כִּי אֵינָנִּי בְּקְרְבְּכֶם וְלֹא תִנְּנְפוּ לִפָנִי אֹיָבִיכֵם:

Hospodin pak řekl mi: Rci jim: Nevstupujte a nebojujte, neboť nejsem u prostřed vás, abyste nebyli poraženi před nepřátely svými.

A když jsem vám to mluvil, neuposlechli jste, nýbrž odporni jste byli řeči Hospodinově, a všetečně vstoupili jste na horu.

יי וַיִּצֵא הָאָמֹרִי הַיּשִׁב בְּהָר הַהוּא לִקְרַאתְכֶם וַיִּרְדִּפוּ אָתְכֶם כַּאֲשֶׁר תַּצְשֶׂינְה הַדְּבֹרִים וַיַּכְּתוּ אָתְכֶם בְּשִׂעִיר עַד־חָרְמָה:

Tedy vytáhl Amorejský, kterýž bydlil na té hoře, proti vám, a honili vás, jako činívají včely, a potřeli vás na *hoře* Seir až do Horma.

יה וַתְּשֶׁבוּ וַתִּבְכּוּ לִפְנֵי יְהוָה וְלֹא־שֶׁמֵע יְהוָה בּּלְלְכֶם וָלֹא הָאָָזִין אֲלֵיכֶם: בִּלֹלְכֶם וָלֹא הָאָָזִין אֲלֵיכֶם:

A navrátivše se, plakali jste před Hospodinem, ale neuslyšel Hospodin hlasu vašeho, a uší *svých* nenaklonil k vám.

מּ וַתִּשְׁבוּ בְקָדשׁ יָמִים רַבִּים כַּיָּמִים אֲשֶׁר יִשַבתִם:

I zůstali jste v Kádes za mnohé dny, podlé počtu dnů, v nichž jste tam byli.

י וַנָּפָן וַנִּסַע הַמִּדְבָּרָה דֶּרֶךְ יַם־סוּף כַאֲשֶׁר דִּבֶּר יִּ יְהוָה אֵלָי וַנְּסָב אֶת־הַר־שֵׁעִיר יָמִים רַבִּים: יְהוָה אֵלָי וַנְּסָב אֶת־הַר־שֵׁעִיר יָמִים רַבִּים:

Potom obrátivše se, táhli jsme na tu poušť cestou k moři Rudému, jakož mluvil Hospodin ke mně, a obcházeli jsme horu Seir za dlouhý čas,

ביאמר יהוָה אַלַי לֵאמֹר:

Až mi řekl Hospodin takto:

2

3

4

ַרַב-לָכֶם סֹב אֶת-הָהָר הַזֶּה פְּנוּ לָכֶם צְפֹנָה:

Dosti jste již obcházeli horu tuto, obraťtež se k straně půlnoční.

ּ וְאֶת־הָעָם צַו לֵאמֹר אַהֶם עֹבְרִים בִּנְבוּל אֲחֵיכֶם בְּנִי־עֵשָׂו הַיִּשְׁבִים בְּשֵׁעִיר וְיִירְאוּ מִכֶּם וִנִשִׁמַרִתֵּם מָאֹר:

A lidu přikaž, řka: Půjdete přes pomezí bratří svých synů Ezau, kteříž bydlí v Seir. Ačkoli budou se vás báti, hleďte však pilně,

ּ אַל־תִּתְנְּרוּ בָם כִּי לֹא־אָתֵן לְכֶם מֵאַרְצְם עַד מִדְרַדְ כַּף־רָגָל כִּי־יְרָשָׁה לְעֵשָׂו נְתַתִּי אֶת־תַר שׁעיר:

Abyste jich nedráždili; nebo nedám vám z země jejich ani šlepěje nožné, proto že v dědictví Ezau dal jsem horu Seir.

אֹכֶל תִּשְׁבְּרוּ מֵאִתֶּם בַּכֶּסֶף וַאֲכַלְתֶּם וְגַם־מֵיִם ° תִּרְרוּ מֵאִתָּם בַּכֶּסֶף וּשְׁתִיתֵם:

Pokrmů koupíte od nich za peníze, a jísti budete, i vody také ku pití za peníze od nich jednati budete.

כּי יְהוָה אֶלֹהֶיךּ בַּרַכְדְּ בְּכֹל מַצְשֵׂה יָדֶדְּ יָדַע לֶּכְתִּדְּ אֶת־הַמִּדְבָּר הַנְּדֹל הַזָּה זֶה אַרְבָּעִים שַּנָה יִהוָה אֵלֹהִידְ עִמָּדְ לֹא חָסַרִתִּ דְּבָר:

Nebo Hospodin Bůh tvůj požehnal tobě při všeliké práci rukou tvých, a zná, že jdeš přes poušť velikou tuto; již čtyřidceti let Hospodin Bůh tvůj byl s tebou, aniž jsi měl v čem nedostatku.

8

9

ּ וַנַּאֲבֹר מֵאֵת אַחִינוּ בְנִי־עֵשְׂו הַיּשְׁבִים בְּשֵׂעִיר מִדֶּרֶך הָאֲרֶבָה מֵאֵילַת וּמֵעֶצְיֹן נְּבֶר וַנִּפֶּן וַנַּאֵבֹר הַרֵך מִדִבַר מוֹאָב:

A šli jsme od bratří našich, synů Ezau, kteříž bydlí v Seir, s cesty polní od Elat a od Aziongaber, a uchýlili jsme se, abychom šli cestou *po* poušti Moábské.

" וַיּאמֶר יְהוָה אֵלֵי אֶל־תִּצֵר אֶת־מוֹאָב וְאַל־תִּתְנְּר בָּם מִלְחָמָה כִּי לֹא־אֶתֵּן לְךְ מֵאַרְצוֹ יְרָשְׁה כִּי לִבְנִי־לוֹט נְתַתִּי אֶת־עָר יְרָשָׁה:

I řekl mi Hospodin: Neškoď Moábským, ani jich popouzej k boji, nebo nedám tobě v zemi jejich dědictví, poněvadž synům Lot dal jsem Ar v dědictví.

(Emim prvé bydlili v ní, lid veliký a mnohý, a vysokého zrostu, jako Enakim.

Oni také za obry držáni byli jako Enakim, ale Moábští říkali jim Emim.

11

V Seir pak bydlili prvé Horejští, kteréž synové Ezau vyhnali, a zahladili je před tváří svou, a bydlili tu místo nich, jako učinil Izrael v zemi vládařství svého, kterouž jim dal Hospodin.)

Nyní vstanouce, přejděte potok Záred. I přešli jsme potok Záred.

Času pak, v němž jsme šli z Kádesbarne, až jsme přešli potok Záred, bylo let třidceti osm, dokavadž nebyl vyhlazen všecken věk mužů bojovných z prostřed stanů, jakož jim přisáhl Hospodin.

Nebo ruka Hospodinova byla proti nim k setření jich z prostředku stanů, dokudž nevyhladil jich.

I stalo se, když všickni muži ti bojovní vyhynuli z prostředku lidu,

Že mluvil Hospodin ke mně, řka:

15

16

17

18

Ty přejdeš dnes pomezí Moábské k městu Ar,

A přiblížíš se k synům Ammon. Nessužujž jich a nepopouzej jich k boji, nebo nedám tobě v zemi synů Ammon dědictví, poněvadž synům Lotovým dal jsem ji k vládařství.

ַּ אֶרֶץ־רְפָאִים תֵּחָשֵׁב אַף־הָוֹא רְפָאִים יָשְׁבוּ־בָה בּּ לְפָנִים וְהָעַמֹּנִים יִקְרָאוּ לְהֶם זַמְזָמִים:

(I ona také držána byla za zemi obrů; *nebo* obrové před tím bydlili v ní, kterýmž Ammonitští říkali Zamzomim,

ין עַם גָּדוֹל וְרַב וָרָם כָּעֲנָקים וַיַּשְׁמִידֵם יְהוָה מִפְּנֵיהֶם וַיִּירָשָׁם וַיֵּשְׁבוּ תַחְתָּם:

Lid veliký a mnohý, a vysokého zrostu, jako Enakim. Ale zahladil je Hospodin před tváří jejich, a vešli v dědictví jejich, a bydlili na místě jejich,

בּ כַּאֲשֶׁר עֲשָׂה לִבְנֵי עֵשָׂו הַיּשְׁבִים בְּשֵׂעִיר אֲשֶׁר הִשְׁמִיד אֶת־הַחֹרִי מִפְּנֵיהֶם וַיִּירָשֶׁם וַיֵּשְׁבוּ תַחִתָּם עַד הַיּוֹם הַזָּה:

Jakož učinil synům Ezau bydlícím v Seir, pro něž vyhladil Horejské před tváří jejich, i vešli v dědictví jejich, a bydlili na místě jejich až do dnešního dne.

Hevejské také, kteříž bydlili v Azerim až do Gáza, Kaftorejští, kteříž vyšli z Kaftor, zahladili je, a bydlili na místě jejich.)

ין קומו סְעוּ וְעִבְרוּ אֶת־נַחֵל אַרְנֹן רְאֵה נְתַתִּי בְיָדְךְ אֶת־סִיחֹן מֶלֶךְ־חֶשְׁבּוֹן הָאֶמוֹרִי וְאֶת־אַרְצוֹ הָחֵל רָשׁ וְהִתְנָּר בּוֹ מִלְחָמָה:

Vstanouce, beřte se a přejděte potok Arnon. Hle, dal jsem v ruce tvé Seona, krále Ezebon Amorejského, a zemi jeho; začniž *jí* vládnouti, a bojuj válečně proti němu.

יה היום הזֶה אָחֵל תֵת פַּחְדְּךְ וְיִרְאָתְךְ עַל־פְּנֵי הָעַמִּים תַחַת כָּל־הַשְּׁמִים אֲשֶׁר יִשְׁמְעוּן שִׁמְעַךְּ וֹרָגִזוּ וֹחָלוּ מִפָּנִיךּ:

Dnes počnu pouštěti strach a lekání se tebe na lidi, kteříž jsou pode vším nebem, tak že kteřížkoli uslyší pověst o tobě, třásti a lekati se budou tváři tvé.

ני וָאֶשְׁלַח מַלְאָכִים מִמִּדְבַר קְדֵמוֹת אֶל־סִיחוֹן נּלְבָּרִים מִמְּדְבַר קְדֵמוֹת אֶל־סִיחוֹן מֵלֶדְ חֵשִׁבוֹן דִּבְרֵי שֲׁלוֹם לֵאמֹר:

I poslal jsem posly z pouště Kedemot k Seonovi, králi Ezebon, s slovy pokojnými, řka:

י אָעְבְרָה בְאַרָצֶּךְ בַּדֶּרֶךְ בַּדֶּרֶדְ אֵלֵךְ לֹא אָסוּר יָמִין וּשְׂמֹאול:

Nechť projdu skrze zemi tvou, přímo cestou půjdu, neuchýlím se ani na pravo ani na levo.

28

־ אֹכֶל בַּכֶּסֶף תַּשְׁבִּרֵנִי וְאָכַלְתִּי וּמַיִם בַּכֶּסֶף תִּתֶן־לִי וְשָׁתִיתִי רַק אֶּעְבְּרָה בְרַגְּלִי:

Pokrmů za peníze prodáš mi, abych jedl, vody také za peníze dáš mi, a píti budu; toliko pěšky projdu,

בּץשֶׁר עְשׁוּ־לִי בְנִי עִשְׂוּ הַיּשְׁבִים בְּשִׁעִיר וְהַמּוֹאָבִים הַיִּשְׁבִים בְּעָר עַד אֲשֶׁר־אָנֶבְר אֶת־הַיַּרְהֵן אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהִינוּ נֹתֵן לַנוּ:

Jakož mi učinili synové Ezau, kteříž bydlí v Seir, a Moábští, kteříž bydlí v Ar, dokudž nepřejdu Jordánu, *jda* k zemi, kterouž Hospodin Bůh náš dává nám.

י ולא אָבָה סִיחֹן מֶלֶך חֶשְׁבּוֹן הַצְבְרֵנוּ בּוֹ כִּי־הִקְשָׁה יְהנָה אֱלֹהֶיךְ אֶת־רוּחוֹ וְאִמֵּץ אָת־לָבָבוֹ לִמֵעַן תִּתּוֹ בִיָּדְךְּ כַּיּוֹם הַזֵּה:

Ale nechtěl dopustiti Seon, král Ezebon, abychom prošli *zemi* jeho; nebo byl zatvrdil Hospodin Bůh tvůj ducha jeho, a ztužil srdce jeho, aby dal jej v ruce tvé, jakož *se vidí* podnes.

(Nebo řekl mi byl Hospodin: Aj, již jsem počal v moc dávati tobě Seona i zemi jeho; začniž jí vládnouti, abys dědičně obdržel zemi jeho.)

A vytáhl byl Seon proti nám, on i všecken lid jeho k boji do Jasa.

I dal jej nám Hospodin Bůh náš, a porazili jsme ho s syny jeho i se vším lidem jeho.

Vzali jsme také toho času všecka města jeho, a dali jsme v prokletí lid těch všech měst, i ženy i děti, *žádného* nepozůstavivše.

Toliko hovada rozebrali jsme sobě, a kořisti z měst, kterýchž jsme dobyli.

Od Aroer jenž jest na břehu potoka Arnon, a *od* města, kteréž *jest* v údolí, až do Galád nebylo města, kteréž by ostáti mohlo před námi; všecka nám dal Hospodin Bůh náš.

י בק אָל־אָרֶץ בְּנִי־עַמּוֹן לֹא קְרָבְתָּ כְּל־יַד נַחַל יַבּק וִעָּרִי הָהָר וִכֹל אַשֵּׁר־צִּוָּה יִהוָה אֵלֹהֵינוּ:

Toliko k zemi synů Ammon nepřiblížils se, *ani k* žádné krajině ležící při potoku Jabok, ani k městům na horách, a k žádnému místu, kteréž zapověděl Hospodin Bůh náš.

3

ּ וַנִּפָּן וַנַּעַל דֶּרֶךְ הַבְּשָׁן וַיִּצֵא עוֹג מֶלֶךְ-הַבְּשָׁן לְקְרָאתֵנוּ הוּא וְכָל-עַמוֹ לַמִּלְחָמָה אֶּדְרֶעִי:

Potom obrátivše se, táhli jsme cestou k Bázan. I vytáhl Og, král Bázan, proti nám, on i všecken lid jeho k bitvě do Edrei.

ַ וַיּאמֶר יְהוָה אֵלַי אַל־תִּירָא אֹתוֹ כִּי בְיָדְדְּ נְתַתִּי ׳ אֹתוֹ וְאֶת־כָּל־עַמוֹ וְאֶת־אַרְצוֹ וְעְשִׁיתְ לּוֹ כַּאֲשֶׁר עְשִׂיתְ לְסִיחֹן מֶלֶךְ הָאָמֹרִי אֲשֶׁר יוֹשֵׁב בָּחֵשְׁבּוֹן:

I řekl mi Hospodin: Neboj se ho, nebo v ruce tvé dal jsem jej, i všecken lid jeho i zemi jeho, a učiníš jemu tak, jako jsi učinil Seonovi, králi Amorejskému, kterýž bydlil v Ezebon.

וַיִּתֵן יְהוָה אֶלֹהֵינוּ בְּיָדֵנוּ נֵּם אֶת־עוֹג מֶלֶךְ־הַבְּשָׁן וְאֶת־כָּל־עַמוֹ וַנַּכָהוּ עַד־בִּלְתִי הִשִּׁאִיר-לוּ שִַׂרִיר:

Dal tedy Hospodin Bůh náš v ruce naše i Oga, krále Bázan, a všecken lid jeho, i porazili jsme jej, tak že jsme nepozůstavili po něm *žádného* živého.

ַ וַנִּלְכֹּד אֶת־כָּל־עָרָיו בָּעֵת הַהִוּא לֹא הַיְתָה קרְיָה אֲשֶׁר לֹא־לְקַחְנוּ מֵאִתְם שִׁשִּׁים עִיר כָל־חֶבֶל אַרָנֹב מַמְלֶכֶת עוֹג בַּבְּשָׁן:

Dobyli jsme také téhož času všech měst jeho; nebylo města, kteréhož bychom jim neodjali, šedesáte měst, všecku krajinu Argob, království Oga v Bázan.

Všecka ta města byla ohražená zdmi vysokými, branami a závorami, kromě měst otevřených, *jichž bylo* velmi mnoho.

A vyplénili jsme je, jako jsme učinili Seonovi, králi Ezebon, vyhladivše všecka města, muže, ženy i dítky.

Všecka pak hovada a kořisti měst rozebrali jsme sobě.

5

7

8

Vzali jsme také téhož času zemi z ruky dvou králů Amorejských, kteráž byla před Jordánem, od potoku Arnon až k hoře Hermon,

י צידנים יקראו לְחֶרְמוֹן שִּׁרְיֹן וְהָאָמֹרִי יקראוּ־לוֹ שְׂנִיר:

Sidonští říkají Hermonu Sarion, a Amorejští říkají jemu Sanir,

כל עָרִי הַמִּישׁׁר וְכָל-הַגִּלְעָר וְכָל-הַבְּשָׁן עַר-סַלְכָה וְאָדְרֶעִי עָרֵי מַמְלֶכֶת עוֹג בַּבְשָׁן:

Všecka města v kraji, a všecken Galád, a všecken Bázan až do Sálecha a Edrei, kteráž byla města království Og v Bázan.

" כִּי רַק־עוֹג מֶלֶּךְ הַבְּשֶׁן נִשְׁאַר מִיֶּתֶר הַרְפָּאִים הַנֵּה עַרְשׁוֹ עֶרֶשׁ בַּרְזֶל הַלֹּה הָוֹא בְּרַבַּת בְּנִי עַמוֹן תִשְׁע אַמוֹת אָרְכָּה וְאַרְבַע אַמוֹת רָחְבָּה בִאַמַּת־אִישׁ:

Sám toliko Og, král v Bázan, z jiných obrů byl pozůstal. Aj, lůže jeho, lůže železné, ještě zůstává v Rabbat synů Ammon, devíti loktů zdýlí, a čtyř loket zšíří, jakž jest loket muže.

יבּ וְאֶת־הָאָרֶץ הַזּאֹת יָרַשְׁנוּ בָּעֵת הַהִּוֹא מֵּצְרֹעֵר אֲשֶׁר־עַל־נַחַל אַרְנֹן וַחֲצִי הַר־הַגִּּלְעָד וְעָרָיו נָתַתִּי לַרָאוּבִנִי וִלַנְּדִי:

Když tedy zemi tu obdrželi jsme dědičně toho času, *krajinu* od Aroer, jenž *jest* při potoku Arnon, a polovici hory Galád i města její, dal jsem *pokolení* Ruben a Gád.

Ostatek pak Galád a všecku *zemi* Bázan, království Oga, dal jsem polovici pokolení Manassesova, *totiž* všecku krajinu Argob, všecku Bázan, kteráž sloula země obrů.

יי יָאִיר בָּן־מְנַשֶּׁה לָקַח אֶת־כָּל-חֶבֶל אַרְגֹּב עַד־נְּבוּל הַנְּשׁוּרִי וְהַמַּעֲכָתִי וַיִּקְרָא אֹתָם עַל-שָׁמוֹ אֶת-הַבְּשֶׁן חַוּת יָאִיר עַד הַיּוֹם הַזָּה:

Jair, syn Manasse, vzal všecku krajinu Argob, až ku pomezí Gessuri a Machati; pročež nazval *zemi* Bázan od jména svého Havot Jair až do dnešního dne.

ּ וּלְמָכִיר נָתַתִּי אֶת־הַגּּלְעָר:

Machirovi pak dal jsem Galád.

14

15

16

יי וְלָרָאוּבִנִי וְלַנְּדִי נְתַתִּי מִן־הַנִּלְעָד וְעַד־נַחֵל אַרְנֹן תּוֹדְ הַנַּחַל וּנְבָל וְעַד יַבֹּק הַנַּחַל נְּבוּל בִּנִי עַמּוֹן:

A Rubenovu a Gádovu pokolení dal jsem *krajinu* od Galád až ku potoku Arnon, polovici potoka s pomezím až ku potoku Jabok, *kdež jsou* hranice synů Ammonitských,

20

מִּזְרָבָה יְם הַמֶּלַח תַחַת אַשְׁרֹת וְעַד יָם הְצַרָבָה יָם הַמֶּלַח תַחַת אַשְׁרֹת הַפִּסְנָּה מִזְרָהָה:

A roviny tyto i Jordán s pomezím od Ceneret až k moři pustému, jenž jest moře slané, ležící pod *horou* Fazga k východu.

יי וָאָצֵו אֶתְכֶם בְּעֵת הַהִוּא לֵאמֹר יְהוָה אֶלֹהִיכֶם נְתַן לְכֶם אֶת־הָאָרֶץ הַזּאֹת לְרִשְׁתָּה חֲלוּצִים תַּעַבְרוּ לִפְנִי אֲחִיכֶם בִּנִי־יִשְׂרָאֵל כָּל־בְּנִי־חִיל:

A přikázal jsem vám toho času, řka: Hospodin Bůh váš dal vám zemi tuto, abyste ji dědičně obdrželi; vezmouce odění na sebe, půjdete před bratřími vašimi, syny Izraelskými, kteřížkoli silní jste.

" רַק נְשֵׁיכֶם וְשַׂפְּכֶם וּמִקְנֵכֶם יְדַעְתִּי כִּי־מִקְנָה רב לָכֶם וִשְׁבוּ בִּעֲרִיכֶם אֲשֵׁר נְתַתִּי לָכֶם:

Toliko ženy vaše a dítky vaše, a dobytek váš, (nebo vím, že mnoho dobytka máte,) zůstanou v městech vašich, kteráž jsem dal vám,

ַ עַד אֲשֶׁר-יָנִיחַ יְהוָה לַאֲחֵיכֶם כָּכֶם וְיָרְשׁוּ נִם-הֵם אֶת-הָאָרֶץ אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם נֹתֵן לָהֶם בְּעֵבֶר הַיַּרְהֵן וְשַׁבְתֶּם אִישׁ לִירָשְׁתוֹ אֲשֶׁר נַתַתִּי לַכֵם:

Dokudž by nedal odpočinutí Hospodin bratřím vašim jako i vám, aby i oni dědičně obdrželi zemi, kterouž Hospodin Bůh váš dává jim za Jordánem; tedy navrátíte se jeden každý k dědictví svému, kteréž jsem dal vám.

Také i Jozue přikázal jsem toho času, řka: Oči tvé vidí všecko, co učinil Hospodin Bůh váš těm dvěma králům; takť učiní Hospodin všechněm královstvím, do kterýchž ty půjdeš.

בּ לֹא תִּירָאוּם כִּי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם הוּא הַנִּלְחָם לַכֵם:

Nebojtež se jich, nebo Hospodin Bůh váš, onť jest, kterýž bojuje za vás.

בּ וָאֶתְחַנַּן אֶל־יָהוָה בָּעֵת הַהִוֹא לֵאמֹר:

A tehdáž prosil jsem Hospodina, řka:

22

ין אָרֹנָי יְהוָה אַתָּה הַחָלּוֹתְ לְהַרְאוֹת אֶת־עַבְּדְּךְ אֶת־נְּדְלְדְּ וְאֶת־יָדְדְ הַחֲזָקָה אֲשֶׁר מִי־אֵל בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ אֲשֶׁר־יַצְשֶׂה כְמַצְשֶׂיךְ וֹכִנְבוּרֹתֵדְ:

Panovníče Hospodine, ty jsi počal ukazovati služebníku svému velikost svou a ruku svou přesilnou; nebo kdo jest *Bůh* silný na nebi aneb na zemi, ješto by činiti mohl skutky podobné tvým, a moci podobné tobě?

Prosím, nechť vejdu a uzřím zemi tu výbornou, kteráž jest za Jordánem, horu tu výbornou i Libán.

י וַיִּתְעַבֵּר יְהוָה בִּי לְמַעַנְכֶם וְלֹא שְׁמַע אֵלְי וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלֵי רַב־לְך אַל־תּוֹסֶף דַבֵּר אֵלַי עוֹר בַּדַבַר הַזָּה:

Pohnul se pak Hospodin na mne pro vás a neuslyšel mne, ale řekl mi: Dosti máš, nemluv více o to se mnou.

יַ עֲלֵה ראש הַפּּסְנְּה וְשָׂא עֵינֶיךּ יָמָה וְצְפֹנָה וְתֵימָנָה וּמִזְרָחָה וּרְאֵה בְעֵינֶיךּ כִּי־לֹא תַעֲבֹר אָת־הַיַּרִהַן הַזָּה:

Vstup na vrch *hory* Fazga, a pozdvihna očí svých k západu a k půlnoci, ku poledni i k východu, hleď očima svýma; nebo nepřejdeš Jordánu tohoto.

ין וְצֵו אֶת־יְהוֹשֶׁעַ וְחַזְּקָהוּ וְאַמְּצֵהוּ כִּי־הוּא יַצְבֹר יּכְּ לִפְנֵי הָעָם הַזֶּה וְהוּא יַנְחִיל אוֹתָם אֶת־הָאָרֶץ אַשֵּׁר תִּרִאָה:

Ale přikaž Jozue, a posilň ho, i potvrď ho; nebo půjde před lidem tímto, a on uvede jim v dědictví zemi, kterouž uzříš.

כש וַנִּשֶׁב בַנְּיָא מוּל בֵית פְּעוֹר:

I zůstali jsme v údolí naproti Betfegor.

29

י וְעַתָּה יִשְּׂרָאֵל שָׁמֵע אֶל־הַחָקִים וְאֶל־הַמִּשְׁפְּטִים יּ אֲשֶׁר אָנֹכִי מְלַמֵּד אֶתְכֶם לַעֲשׁוֹת לְמַעַן תִּחְיוּ וּבָאתֶם וִירִשְׁתֵּם אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר יְהוָה אֶלֹהֵי אֵבֹתִיכֵם נֹתֵן לָכֵם:

Nyní tedy, ó Izraeli, slyš ustanovení a soudy, kteréž já učím vás činiti, abyste živi byli, a vejdouce, dědičně vládli zemí, kterouž Hospodin Bůh otců vašich vám dává.

ילא תֹספוּ עַל-הַדְּבֶר אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַנֶּה אֶתְכֶם יַּלא תֹּנְרְעוּ מִמֶּנוּ לִשְׁמֹר אֶת־מִצְוֹת יְהוָה וְלֹא תִנְרְעוּ מִמֶּנוּ לִשְׁמֹר אֶת־מִצְוֹת יְהוָה אֵלֹהֵיכֵם אֲשֵׁר אַנֹכִי מִצַנֵּה אָתִכֵם:

Nepřidáte *nic* k slovu, kteréž já přikazuji vám, aniž *co* ujmete od něho, abyste *tak* přikázaní Hospodina Boha svého, kteréž já přikazuji vám, zachovali.

3

עיניכֶם הָרֹאֹת אָת אֲשֶׁר־עְשָׂה יְהוָה בְּבַעַל פְּעוֹר כִּי כָל־הָאִישׁ אֲשֶׁר הָלַךְ אַחֲבִי בַעַל־פְּעוֹר הִשְׁמִידוֹ יְהוָה אֶלֹהֵיךְ מִקּרְבָּךְ:

Oči vaše viděly, co učinil Hospodin pro Belfegor, jak všecky lidi, kteříž odešli po Belfegor, vyhladil Hospodin Bůh tvůj z prostředku tvého.

ַ וְאַתֶּם הַדְּבֵקִים בַּיהוָה אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים כֻּלְּכֶם היוֹם:

Vy pak, přídržející se Hospodina Boha vašeho, živi jste do dnešního dne všickni.

ּ רָאֵה לִמַּדְתִּי אֶתְכֶם חֻקִּים וּמִשְׁפְּטִים כַּאֲשֶׁר צוּנִי יְהוָה אֶלֹהָי לַצְשׂוֹת כֵּן בְּקֶרֶב הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַתֵּם בַאִים שַׁמַּה לִרִשִׁתַּה:

Viztež, učilť jsem vás ustanovením a soudům, jakž mi přikázal Hospodin Bůh můj, abyste tak činili v zemi, do kteréž vejdete k dědičnému držení jí.

וּשְׁמַרְתֶם וַעֲשִׂיתֶם כִּי הָוֹא חֲכְמַתְכֶם וּבִינַתְכֶם לְצִינֵי הָעַמִּים אֲשֶׁר יִשְׁמְעוּן אֵת כָּל־הַחֻקִים הָאֵלֶה וְאָמְרוּ רַק עַם־חָכֶם וְנָבוֹן הַגּּוֹי הַגְּרוֹל הַזָּה:

Ostříhejtež tedy a čiňte *je*, nebo to jest moudrost vaše a opatrnost vaše před očima národů, kteříž, slyšíce všecka ustanovení tato, řeknou: Jistě lid moudrý a rozumný národ veliký tento jest.

כִּי מִי־גוֹי נְּדוֹל אֲשֶׁר-לוֹ אֶלֹהִים קְרֹבִים אֵלְיוּ כַיהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּכָּל-קְרָאֵנוּ אֵלְיוּ:

7

Nebo který národ *tak* veliký jest, kterýž by měl bohy *sobě tak* blízké, jako jest Hospodin Bůh váš ve všem volání našem k němu?

ּ וּמִי גּוֹי גָּדוֹל אֲשֶׁר-לוֹ חֻקִּים וּמִשְׁפְּטִים צַדִּיקם כְּלֹל הַתּוֹרָה הַזּאֹת אֲשֶׁר אָנֹכִי נֹתֵן לִפְנֵיכֶם היּוֹם:

A který jest národ *tak* veliký, kterýž by měl ustanovení a soudy spravedlivé, jako jest všecken zákon tento, kterýž já vám dnes předkládám?

י בור: בניה: בراה: בرا: درا: درا: درا: בرا: درا:

A však hleď se a bedlivě ostříhej duše své, abys nezapomenul na ty věci, kteréž viděly oči tvé, a aby nevyšly z srdce tvého po všecky dny života tvého; a v známost je uvedeš synům i vnukům svým.

יוֹם אֲשֶׁר עְמַדְתָּ לֹפְנֵי יְהוָה אֶלֹהֶיךְ בְּחֹרֵב בָּאָמֹר יְהוָה אֵלֵי הַקְהֶל-לִי אֶת-הָעָם וְאַשְׁמִעֵם אֶת-דְּבָרִי אֲשֶׁר יִלְמְדוּן לְיִרְאָה אֹתִי כְּל-הַיָּמִים אֲשֶׁר הֵם חַיִּים עַל-הָאֲדְמָה וְאֶת-בְּנֵיהֶם יְלַמֵּרוּן:

A nezapomínej, že jsi onoho dne stál před Hospodinem Bohem svým na Orébě, když mi byl řekl Hospodin: Shromažď mi lid, ať jim předložím slova má, z nichž by se učili mne báti po všecky dny, dokudž živi budou na zemi, a témuž aby syny své učili.

" עַרְבוּן וַתַּעַמְרוּן תַחַת הָהָר וְהָהָר בּעֵר בָּאֵשׁ עַר־לֵב הַשָּׁמַיִם חֹשֶׁךְ עָנָן וַעֲרָפֶּל:

Tedy přistoupili jste, a stáli jste pod horou; (hora pak ta hořela ohněm až do samého nebe, a *byly na ní* tmy, oblak a mrákota.)

I mluvil k vám Hospodin z prostředku ohně. Hlas slov slyšeli jste, ale obrazu *žádného* jste neviděli kromě hlasu,

Jímž vyhlásil vám smlouvu svou, kteréžto přikázal vám ostříhati, *totiž* desíti slov, a napsal je na dvou dskách kamenných.

Mně také přikázal Hospodin toho času, abych učil vás ustanovením a soudům, abyste činili je v zemi, do kteréž jdete k dědičnému držení jí.

17

18

ין וְנִשְּׁמַרְתֶּם מְאֹד לְנַפְשׁתֵיכֶם כִּי לֹא רְאִיתֶם כְּל־תְּמוּנְה בְּיוֹם דִבֶּר יְהוָה אֲלֵיכֶם בְּחֹרֵב מִתּוֹךְ הָאִשׁ:

Protož pilně pečujte o duše své, nebo neviděli jste žádného obrazu toho dne, když k vám mluvil Hospodin na Orébě z prostředku ohně,

בּל־סָמֶל תַּבְנִית זָכָר אוֹ נְקַבָּה: בּל־סָמֶל תַּבְנִית זָכָר אוֹ נְקַבָּה:

Abyste neporušili *cesty své*, a neučinili sobě rytiny *aneb* podobenství nějakého obrazu, tvárnosti muže neb ženy,

י תַבְנִית כָּל־בְּהֵמָה אֲשֶׁר בְּאָרֶץ תַּבְנִית כָל־צִפּוֹר כָנָף אֲשֶׁר תַעוּף בַּשְּׁמָיִם:

Podobenství nějakého hovada, kteréž jest na zemi, aneb podobenství jakéhokoli ptáka křídla majícího, kterýž létá v povětří,

ַתְבְנִית כָּל-רֹמֵשׁ בָּאֲדְמָה תַּבְנִית כָּל-דְּנָה אַשֵּר-בַּמַּיִם מִתַּחַת לָאָרֵץ:

Podobenství jakéhokoli zeměplazu na zemi, aneb podobenství jakékoli ryby, kteráž jest u vodě pod zemí.

בָל-הַשְּׁמָיִם:

Ani pozdvihuj očí svých k nebi, abys, vida slunce a měsíc, i hvězdy se vším zástupem nebeským a ponuknut jsa, klaněl bys se jim a sloužil bys jim, ješto ty věci oddal Hospodin Bůh tvůj všechněm lidem pode vším nebem,

ַ וְאֶתְכֶם לְקַח יְהוָה וַיּוֹצִא אֶתְכֶם מִכּוּר הַבַּרְזֶל °ׄ מִמִּצְרָיִם לִהִיוֹת לוֹ לִעֲם נַחֵלָה כַיּוֹם הַזָּה:

Vás pak vzal Hospodin, a vyvedl vás *jako* z peci železné z Egypta, abyste byli jeho lid dědičný, jako *jste* dne tohoto.

ין ניהוָה הּתְאַנֶּף־בִּי עַל־דִּבְרֵיכֶם וַיִּשְּׁבַע לְבִלְתִי בּי עָבְרִי אֶת־הַיַּרְהֵן וּלְבִלְתִי־בֹּא אֶל־הָאָרֶץ הַמּוֹבָה אֲשֶׁר יִהוָה אֱלֹהֵיךּ נֹתֵן לְךָּ נַחֲלָה:

Ale na mne rozhněval se Hospodin příčinou vaší, a přisáhl, že nepřejdu Jordánu, ani nevejdu do země té výborné, kterouž Hospodin Bůh tvůj dává tobě v dědictví.

25

בּ כִּי אָנֹכִי מֵת בָּאָרֶץ הַזּאׁת אֵינָנִּי עֹבֵר אֶת־הַיַּרְהַן וְאַמֶּם עֹבְרִים וִירִשְׁמֶּם אֶת־הָאָרֶץ הַמוֹבָה הַזּאׁת:

Nebo já umru v zemi této, a nepřejdu Jordánu, vy pak přejdete, a dědičně obdržíte zemi tu výbornou.

י השָׁמְרוּ לָכֶם פֶּן־תִּשְׁכְּחוּ אֶת־בְּרִית יְהוָה אֶלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר כָרַת עִמְּכֶם וַאֲשִׁיתֶם לָכֶם פֶּסֶל תְמוּנַת כֹל אֲשֶׁר צִוְּךְ יְהוָה אֵלֹהֵיך:

Hleďtež, abyste se nezapomínali na smlouvu Hospodina Boha svého, kterouž učinil s vámi, a nečinili sobě rytiny, *aneb* obrazu jakékoli věci, jakož přikázal tobě Hospodin Bůh tvůj.

כּר כִי יְתוָה אֱלֹהֶיךָ אֵשׁ אֹכְלָה הוּא אֵל קַנָּא:

Nebo Hospodin Bůh tvůj jest oheň sžírající, *Bůh* silný, horlivý.

־־ כִּי־תוֹלִיד בָּנִים וּבְנֵי בְנִים וְנוֹשֵׁנְתֶּם בְּאָרֶץ וְהִשְּׁחַתֶּם וַאֲשִׁיתֶם פָּסֶל תְּמוּנַת כֹל וַאֲשִׁיתֶם הַרַע בִּעִינִי יִהוָה־אֵלֹהֵיךְ לְהַכִּעִיסוֹ:

Když zplodíš syny a vnuky, a zstaráte se v zemi té, jestliže porušíte *cestu svou*, a uděláte rytinu ku podobenství jakékoli věci, aneb učiníte něco zlého před očima Hospodina Boha svého, popouzejíce ho:

י הַעִּידֹתִי בְּכֶם הַיּוֹם אֶת־הַשְּׁמֵים וְאֶת־הַאְּרֶץ כִּי־אָבֹד תֹּאבִדוּן מַהֵר מֵעַל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַתֶּם עֹבְרִים אֶת־הַיַּרְהֵן שְׁמָּה לְרִשְׁתָּה לֹא־תַאָּרִיכֶן יָמִים עֲלֵיהָ כִּי הִשְּׁמֵד תִּשְׁמֵדוּן:

Osvědčuji proti vám dnes *před* nebem i zemí, že hrozně a rychle vyhlazeni budete z země, do kteréž půjdete přes Jordán, abyste vládli jí. Nedlouho bydliti budete v ní, ale do konce vyhlazeni budete.

ין הפיץ יְהוָה אֶתְכֶם בְּעַמִּים וְנִשְׁאַרְתֶם מְתֵי מִסְפָּר בַּגּוֹיִם אֲשֶׁר יָנַהֵג יְהוָה אֶתְכֶם שְׁמָּה:

A rozptýlí vás Hospodin mezi národy, a maličký počet vás zůstane mezi pohany, do kterýchž zavede vás Hospodin,

יַנְעַבַדְתֶּם־שָׁם אֶּלֹהִים מַּצְשֵׂה יְדֵי אָדָם עֵץ וָאֶבֶן ²⁸ אֲשֶׁר לֹא־יִרְאוּן וְלֹא יִשְׁמְעוּן וְלֹא יֹאֹכְלוּן וְלֹא יְרִיחָן:

A sloužiti tam budete bohům, dílu rukou lidských, dřevu a kameni, ješto nevidí ani slyší, ani jedí, ani čijí.

מ ובקשׁתֶם מִשְׁם אֶת־יְהוָה אֶלֹהֵיךּ וּמְצְאתְ כִּי תִדִרִשֵׁנוּ בִּכָל־לִבָבִדְ וּבִכָּל־נַפִּשֵׁדְ:

Jestliže pak i tam hledati budeš Hospodina Boha svého, tedy nalezneš, budeš-li ho hledati z celého srdce svého a z celé duše své.

לְּבַצַּר לְדְּ וּמְצָאוּדְ כֹּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶה בְאַחֲרִית הַיָּמִים וְשַׁבְתָּ עַד־יְהוָה אֶלֹהֶידְ וְשָׁמַעְתָּ בְּלְלוֹ:

Kdyžť úzko bude, a přijdou na tě všecky ty věci, naposledy však, jestliže bys se navrátil k Hospodinu Bohu svému, a poslouchal bys hlasu jeho,

יא כי אַל רַחוּם יְהוָה אֲלֹהֵיךּ לֹא יַרְפְּדְּ וְלֹא יַשְׁחִיתֶדְ וְלֹא יִשְׁכַח אֶת־בְּרִית אֲבֹתֵידְ אֲשֶׁר נִשְׁבַע לָהֶם:

(Poněvadž Hospodin Bůh tvůj *jest Bůh* silný, milosrdný,) neopustí tebe, ani tě nezkazí, ani zapomene se na smlouvu otců tvých, kterouž s přísahou utvrdil jim.

לב כִּי שְׁאַל־נָא לְיָמִים רִאשׁנִים אֲשֶׁר־הְיוּ לְפָנֶיךְ לְמִן־הַיּוֹם אֲשֶׁר בְּרָא אֶלֹהִים אֲדָם עַל־הָאָרֶץ וּלְמִקְצֵה הַשְּׁמַיִם וְעַר־קְצֵה הַשְּׁמָיִם הַנִּהְיָה כַּדְבָר הַנְּּרוֹל הַזָּה אוֹ הַנִשְׁמַע כָּמֹהוּ:

Nebo ptej se nyní na dni staré, kteříž byli před tebou, od toho dne, v kterémž stvořil Bůh člověka na zemi, a od jednoho kraje nebe až do druhého, stala-li se kdy věc podobná této tak veliké, aneb slýcháno-li kdy co takového?

ל הַשְׁמַע עָם קוֹל אֱלֹהִים מְדַבֵּר מִתּוֹךְ־הָאֵשׁ כַאַשֵׁר־שָׁמַעִתָּ אַתָּה וַיֵּחִי: בַאַשֵׁר־שָׁמַעתָּ אַתָּה וַיֵּחִי:

Zdali kdy slyšel *který* lid hlas Boha mluvícího z prostředku ohně, jako jsi ty slyšel a živ zůstal?

Aneb zdali se kdy *který* Bůh pokusil, aby přijda, vzal sobě národ některý z jiného národu s zkušováním, znameními a s zázraky, skrze boje a ruku silnou, v rameni vztaženém a v hrůzi veliké, jako učinil všecko toto pro vás Hospodin Bůh váš v Egyptě před očima vašima?

לה אַתָּה הָרְאֵתָ לָדַעַת כִּי יְהוָה הוּא הְאֶלֹהִים אֵין 35 עוֹד מִלְבַדּוֹ:

Toběť jest to ukázáno, abys věděl, že Hospodin jest Bůh, a že není jiného kromě něho.

יּ מִן־הַשָּׁמַיִם הִשְּׁמִישֵּך אֶת־לְלוֹ לְיַסְּרֶךְ וְעַל־הָאָרֶץ הָרְאַךּ אֶת־אָשׁוֹ הַגְּּרוֹלָה וּדְבְרִיוּ שָׁמַעִתְ מִתּוֹךְ הָאָשׁ:

Dalť s nebe slyšeti hlas svůj, aby vyučil tebe, a na zemi ukázal tobě oheň svůj veliký, a slova jeho slyšel jsi z prostředku ohně.

יֹ וְתַחֵת כִּי אָהַב אָת־אָבֹתִיךְ וַיִּבְחַר בְּזַרְעוֹ אַחֲרָיו וַיּוֹצִאָּךְ בִּפָנִיו בִּכֹחוֹ הַנְּדֹל מִמִּצְרָיִם:

Proto že miloval otce tvé, vyvolil símě jejich po nich, a vyvedl tě před sebou mocí svou velikou z Egypta,

לה לְהוֹרִישׁ גּוֹיִם גְּדֹלִים וַאֲצֻמִים מִמְּדְ מִפְּנִיךְ לַהַבִּיאֲךְ לָתֶת-לְךְ אֶת־אַרְצָם נַחֲלָה כַּיּוֹם הַזֵּה:

Aby vyžena národy veliké a silnější, než jsi ty, před tváří tvou, uvedl tebe a dal tobě zemi jejich v dědictví, jakož dnes *vidí*š.

ים וְיָדַשְׁתָ הַיּוֹם וַהֲשֵׁבֹתְ אֶל־לְבָבֶךְ כִּי יְהוָה הוּא הְאֶלֹיִם בִּשְּׁמַיִם מִמַּעַל וְעַל־הָאָרֶץ מִתְּחַת אֵין עוֹד:

Věziž tedy dnes a obnov *to* v srdci svém, že Hospodin jest Bůh na nebi svrchu i na zemi dole, a není žádného jiného.

יּ וִשְּׁמַרָתְ אֶת־חָקִּיו וְאֶת־מִּצְוֹתִיו אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךְ תַּאָרִיךְ יָמִים עַל־הַאֲדְמָה אֲשֶׁר יִהנָה אֶלֹהֵיךְ נֹתֵן לָךְ כָּל־הַיָּמִים: נֹתֵן לָךְ כָּל־הַיָּמִים:

Protož ostříhej po všecky dny ustanovení a přikázaní jeho, kteráž já dnes přikazuji tobě, aby dobře bylo tobě i synům tvým po tobě, a abys prodlil dnů v zemi, kterouž Hospodin Bůh tvůj dá tobě.

מא אָז יַבְדִּיל מֹשֶׁה שָׁלֹשׁ עָרִים בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן מִזְרָחָה שָׁמֵשׁ:

Tehdy oddělil Mojžíš tři města před Jordánem k východu slunce,

Aby utekl do nich vražedlník, kterýž by zabil bližního svého nechtě, a neměl by ho před tím v nenávisti; když by utekl do jednoho z těch měst, aby živ zůstal:

מּ אֶת־בֶּצֶר בַּמִּדְבָּר בְּאֶרֶץ הַמִּישׁׁר לְרָאוּבִנִי וְאֶת־רָאמֹת בַּנִּלְעָד לַנְּדִי וְאֶת־נּוֹלָן בַּבְּשָׁן לַמִנַשִׁי:

Bozor na poušti, na rovinách v kraji Rubenitských, a Rámot v Galád, *v pokolení* Gád, a Golan v Bázan, *v pokolení* Manasse.

⁴⁴ :וואר הַתּוֹרָה אֲשֶׁר־שָׂם מֹשֶׁה לִפְנֵי בְּנֵי יִשְׂרְאֵל Ten jest zákon, kterýž předložil Mojžíš synům Izraelským,

מּה אֵלֶה הָעֵרֹת וְהַחֶּקִים וְהַמִּשְׁפְּטִים אֲשֶׁר דִּבֶּר מֹשֶׁה אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּצֵאתָם מִמִּצְרָיִם:

A tato jsou svědectví a ustanovení i soudové, kteréž předložil Mojžíš synům Izraelským, když vyšli z Egypta,

יי בְּעֵבֶר הַיַּרְהַן בַּגַּיִא מוּל בֵּית פְּעוֹר בְּאֶרֶץ סיחון מֶלֶך הָאֶמֹרִי אֲשֶׁר יוֹשֵׁב בְּחָשְׁבּוֹן אֲשֶׁר הַכָּה מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּצֵאתָם מִמִּצְרָיִם:

Před Jordánem v údolí naproti Betfegor, v zemi Seona, krále Amorejského, kterýž bydlil v Ezebon, jejž porazil Mojžíš a synové Izraelští, když vyšli z Egypta,

יי וַיִּירְשׁוּ אֶת־אַרְצוֹ וְאֶת־אֶרֶץ עוֹג מֶלֶךְ־הַבְּשְׁן שְׁנֵי מַלְכֵי הָאָמֹרִי אֲשֶׁר בְּעֵבֶר הַיַּרְהֵן מִזְרַח שָׁמֵש:

A uvázali se dědičně v zemi jeho, a v zemi Oga, krále Bázan, dvou králů Amorejských, *v zemi*, kteráž jest před Jordánem k východu slunce,

Od Aroer, (jenž *leží* při břehu potoka Arnon,) až k hoře Sion, kteráž jest Hermon,

I ve všecku rovinu před Jordánem k východu až k moři pustému, ležící pod horou Fazga.

י וַיִּקְרָא מֹשֶׁה אֶל-כָּל-יִשְּׂרָאֵל וַיּאׁמֶּר אֲלֵהֶם שְׁמַע יִשְׂרָאֵל אֶת־הַחָקִים וְאֶת־הַמִּשְׁפְּטִים אֲשֶׁר אָנֹכִי דֹבֵר בְּאָזְנֵיכֶם הַיּוֹם וּלְמַדְתֶּם אֹתָם וּשִׁמַרִתֵּם לַעֲשֹׁתָם:

I svolal Mojžíš všecken lid Izraelský, a řekl jim: Slyš, Izraeli, ustanovení a soudy, kteréž já dnes mluvím v uši vaše; naučte se jim, a v skutku jich ostříhejte.

יְהוָה אֱלֹהֵינוּ כָּרַת עִמְנוּ בְּרִית בְּחֹרֵב:

Hospodin Bůh náš učinil s námi smlouvu na Orébě.

1

2

3

ַלֹא אֶת־אֲבֹתֵינוּ כָּרַת יְהוָה אֶת־הַבְּרִית הַזּאֹת כִּי אִתְנוּ אֲנַחָנוּ אֵלֶה פֹה הַיּוֹם כָּלְנוּ חַיִּים:

Ne s otci našimi učinil Hospodin tu smlouvu, ale s námi, kteříž zde jsme nyní my všickni živí.

ר פָּנִים בְּפָנִים דִּבֶּר יְהוָה עִמְּכֶם בְּהָר מִתּוֹך האש:

Tváří v tvář mluvil Hospodin s vámi na té hoře z prostředku ohně,

Já jsem pak stál mezi Hospodinem a mezi vámi toho času, abych oznámil vám řeč Hospodinovu; nebo jste se báli ohně, a nevstoupili jste na horu, řka:

> אָנֹכִי יְהוָה אֶלֹהֶיךְ אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךְ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים:

Já jsem Hospodin Bůh tvůj, kterýž jsem tě vyvedl z země Egyptské z domu služby.

לא יִהְיֶה־לְּךְ אֱלֹהִים אֲחֵרִים עַל־פְּנְיֵ:

Nebudeš míti bohů jiných přede mnou.

5

6

7

8

ּ לא־תַעֲשֶׁה־לְךּ פָּסֶל כָּל־תִּמוּנָה אֲשֶׁר בַּשְּׁמֵים מִמַעַל וַאֲשֶׁר בָּאָבֶץ מִתְּחַת וַאֲשֶׁר בַמַּיִם מִתַּחַת לָאָרֶץ:

Neučiníš sobě rytiny, ani jakého podobenství *těch věcí*, kteréž jsou na nebi svrchu, ani *těch*, kteréž na zemi dole, ani *těch*, kteréž jsou u vodách pod zemí.

לא-תשְׁתַּחֲנֶה לָהֶם וְלֹא תַעְבְרֵם כִּי אָנֹכִי יְהוָה º אֶלֹהֶיךְ אֵל קַנָּא פֹּקֵד עֲוֹן אָבוֹת עַל-בָּנִים וְעַל-שִׁלִשִׁים וְעַל-רָבֵּעִים לְשִׂנָאָי:

Nebudeš se jim klaněti, ani jich ctíti. Nebo já jsem Hospodin Bůh tvůj, *Bůh* silný, horlivý, navštěvující nepravost otců na synech do třetího i čtvrtého pokolení těch, kteříž nenávidí mne,

A činící milosrdenství nad tisíci těch, kteříž mne milují, a ostříhají přikázaní mých.

Nevezmeš jména Hospodina Boha svého nadarmo, neboť nenechá bez pomsty Hospodin toho, kdož by bral jméno jeho nadarmo.

Ostříhej dne sobotního, abys jej světil, jakož přikázal tobě Hospodin Bůh tvůj.

Šest dní pracovati budeš, a dělati všeliké dílo své;

11

Ale dne sedmého odpočinutí *jest* Hospodina Boha tvého. Nebudeš dělati žádného díla, ty i syn tvůj i dcera tvá, i služebník tvůj i děvka tvá, vůl i osel tvůj i všeliké hovado tvé, i příchozí tvůj, kterýž jest v branách tvých, aby odpočinul služebník tvůj a děvka tvá jako i ty.

יְּהְנָה אֶלֹהֶיךְ מִשְּׁם בְּיָד חֲזָקְה וּבִזְרֹעַ נְטוּיְה על־כֵּן צִּוְּדְ יְהנָה אֶלֹהֶיךְ לַאֲשׂוֹת אֶת־יוֹם תַּלַבְרָתְ כִּי־עֶבֶּד הְיִתְ בְּאֶנֶין מִצְרַיִם וַיֹּצִאֲּדְ הַשֵּׁבָּת:

A pamatuj, že jsi byl služebníkem v zemi Egyptské, a vyvedl tě Hospodin Bůh tvůj odtud v ruce silné, a v rameni vztaženém. Protož přikázal tobě Hospodin Bůh tvůj, abys světil den sváteční.

יי כַבֵּד אָת־אָבִיד וְאֶת־אִמֶּד כַאֲשֶׁר צִּוְּדְ יְהוָה אֶלֹהֶידְ לְמַעַן יַאֲרִיכֶן יָמֶידְ וּלְמַעַן יִימַב לְדְ עַל הָאָדְמָה אֲשֶׁר-יִהוָה אֵלֹהֵידְ נֹתֵן לְדְ:

Cti otce svého i matku svou, jakož přikázal tobě Hospodin Bůh tvůj, aby se prodleli dnové tvoji, a aby tobě dobře bylo na zemi, kterouž Hospodin Bůh tvůj dá tobě.

י לא תּרְצָּח: וְלֹא תִּנְאָף: וְלֹא תִּנְנֹב: וְלֹא־תַעֲנָה בָרֵעֲךָ עֵד שָׁוָא:

Nezabiješ.

יי וְלֹא תַחְמֹר אֵשֶׁת רֵעֶךּ וְלֹא תִתְאַנֶּה בֵּית רֵעֶךּ שְׂרֵהוּ וְעַבְרוֹ וַאֲמָתוֹ שׁוֹרוֹ וַחֲמֹרוֹ וְכֹל אֲשֶׁר לִרֵעֶך:

Nesesmilníš.

אַת־הַדִּבָרִים הָאֵלֵה דִבַּר יִהוָה אַל־כָּל-קהַלָּכִם בָּהָר מִתּוֹדְ הָאֵשׁ הַעַנַן וְהָעֲרָפֶּל קוֹל נְּדוֹל וְלֹא יָסָף וַיִּכְתְּבִם עַל־שָׁנֵי לחת אַבָנים וַיִּתִנֶם אֵלֵי:

Nepokradeš.

וַיִהִי כִּשְׁמִצַבֶם אָת־הַקּוֹל מִתוֹךְ הַחֹשֵׁךְ וִהָהָר 20 בֹעֵר בַּאָשׁ וַתִּקָרבוּן אָלַי כַּל־רַאשׁי שִׁבְטֵיכֵם

Nepromluvíš proti bližnímu svému křivého svědectví.

וַתֹּאִמְרוּ הֵן הַרָאַנוּ יִהוַה אֵלֹהֵינוּ אֵת־כִבֹרוֹ 21 וָאָת־נַּדְלוֹ וָאָת־לְלוֹ שַּׁמַעִנוּ מִתוֹדְ הַאָשׁ הַיּוֹם בַּזָּה רַאִינוּ כִּי־יִדַבֶּר אֵלֹהִים אֵת־הַאַּדַם וַחַי:

Nepožádáš manželky bližního svého, aniž požádáš domu bližního svého, pole jeho, neb služebníka jeho, aneb děvky jeho, vola jeho neb osla jeho, aneb čehokoli z těch věcí, kteréž jsou bližního tvého.

בּ וִעַתָּה לָמָה נָמוּת כִּי תֹאכִלֵנוּ הָאֵשׁ הַגִּּדֹלֶה 22 הַזּאָת אָם־יֹסְפִים אַנַחָנוּ לִשְׁמֹעַ אָת־קוֹל יָהוַה אַלֹהֵינוּ עוֹד וַמַתְנוּ:

Ta slova mluvil Hospodin ke všemu shromáždění vašemu na hoře z prostředku ohně, oblaku a mrákoty, hlasem velikým, a nepřidal nic více, a napsal je na dvou dskách kamenných, kteréž mně dal.

Vy pak když jste uslyšeli hlas z prostředku tmy, nebo hora ohněm hořela, přistoupili jste ke mně všickni vůdcové pokolení vašich a starší vaši,

בר אָתָה וּשְׁמָע אֵת כָּל־אָשֶׁר יאמַר יְהוָה אֶלֹהִינוּ וְאַתְּ תְּדַבֵּר אֵלֵינוּ אֵת כָּל־אָשֶׁר יְדַבֵּר יִהוָה אֵלֹהִינוּ אֵלֵיךּ וִשְׁמַעִנוּ וִעְשִׁינוּ:

A řekli jste: Ej, ukázal nám Hospodin Bůh náš slávu svou a velikost svou, a slyšeli jsme hlas jeho z prostředku ohně; dnešního dne viděli jsme, že Bůh mluvil s člověkem, a *on* živ zůstal.

בּה וַיִּשְׁמַע יְהוָה אֶת־קוֹל הּבְרֵיכֶם בְּדַבֶּרְכֶם אֵלִי וַיּאׁמֶר יְהוָה אֵלֵי שְׁמַעְתִי אֶת־קוֹל דִּבְרֵי הַעְם הַזָּה אֲשֶׁר דִּבְרוּ אֵלֶיךְ הֵימִיבוּ כְּל־אֲשֶׁר דְּבָּרוּ:

Protož nyní proč máme zemříti? Nebo sežral by nás oheň veliký tento; jestli více slyšeti budeme hlas Hospodina Boha našeho, zemřeme.

26

מִי־יִתֵּן וְהַיָה לְבָבְם זֶה לָהֶם לְיִרְאָה אֹתִי
 וְלִשְׁמֹר אֶת־כָּל־מִצְוֹתֵי כָּל־הַיָּמִים לְמַעַן יִימַב
 לָהֵם וִלְבִנִיהֵם לִעֹלְם:

Nebo co jest všeliké tělo, aby slyše hlas Boha živého mluvícího z prostředku ohně, jako my, mělo živo býti?

28

בי לַך אָמר לָהֶם שׁוּבוּ לָכֶם לְאָהָלֵיכֶם:

Přistup ty a slyš všecky věci, kteréž mluviti bude Hospodin Bůh náš; potom ty mluviti budeš nám, což by koli řekl tobě Hospodin Bůh náš, a my slyšeti i činiti budeme.

ין אַתָּה פֹּה עֲמֹד עִמָּדי וַאֲדַבְּרָה אֵלֶיךּ אֵת כָל־הַמִּצְוָה וְהַחָקִים וְהַמִּשְׁפְּטִים אֲשֶׁר תְּלַמְּדֵם וְעֲשֹׁוּ בָאָרֵץ אֲשֶׁר אָנֹכִי נֹתֵן לָהֶם לְרִשְׁתַּה:

Uslyšev pak Hospodin hlas řečí vašich, když jste mluvili ke mně, řekl mi Hospodin: Slyšel jsem hlas řeči lidu tohoto, kterouž mluvili tobě. Cožkoli mluvili, dobřeť jsou mluvili.

יי וּשְׁמַרְתָם לַאֲשׂוֹת כַּאֲשֶׁר צִּוְּה יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֶּתְכֶם לֹא תַסָרוּ יָמִין וּשְׂמֹאל:

Ó kdyby bylo jejich srdce takové, aby se báli mne a ostříhali přikázaní mých po všeliký čas, aby jim dobře bylo i synům jejich na věky!

ל בְּכָל־הַהֶּרֶךְ אֲשֶׁר אַנְּה יְהנְה אֱלֹהֵיכֶם אֶּתְכֶם תֵלֵכוּ לְמַעַן תִּחְיוּן וְטוֹב לָכֶם וְהַאֲרַכְתָּם יָמִים בָּאָרֵץ אֲשֵׁר תִּירָשׁוּן:

Jdi, rci jim: Navratte se k stanům vašim.

1

2

4

ין זאת הַמִּצְוָה הַחֶקִים וְהַמִּשְׁפְּטִים אֲשֶׁר צִּוָּה יְהוָה אֶלֹהִיכֶם לְלַמֵּר אֶתְכֶם לַצְשׁוֹת בְּאָרֶץ אֲשֶׁר אַתֶם עֹבְרִים שְׁמָּה לְרִשְׁתָּה:

Toto pak jest přikázaní, ustanovení a soudové, kteréž přikázal Hospodin Bůh váš, abych učil vás, abyste činili je v zemi, do kteréž jdete k dědičnému držení jí,

ּ לְמַעַן תִּירָא אֶת־יְהוָה אֶלֹהֵיךּ לִשְׁמֹר אֶת־כָּל־חֻּלְתִיו וּמִצְוֹתִיו אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַנֶּךְ אַתְּה וֹבִּנְךְ וֹבֶן־בִּנְךְ כֹּל יְמֵי חַנֶּיךְ וּלְמַעַן יַאְוֹרְכֶן יָמֶיךִ:

Abys se bál Hospodina Boha svého, ostříhaje všech ustanovení jeho a přikázaní jeho, kteráž já přikazuji tobě, ty i syn tvůj i vnuk tvůj, po všecky dny života svého, aby se prodlili dnové tvoji.

וְשְׁמֵץהָ יִשְׂרָאֵל וְשְׁמֵּרְהָ לַצְשׁוֹת אֲשֶׁר יִימַב לְךּ וַאֲשֶׁר תִּרְבּוּן מָאֹד כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבֹתִיךּ לָךְ אֶרֶץ זָבַת חָלָב וּדְבָשׁ:

Slyšiž tedy, Izraeli, a hleď tak skutečně činiti, aby tobě dobře bylo, a abyste se velmi rozmnožili, *jakož mluvil Hospodin Bůh otců tvých tobě*, v zemi oplývající mlékem a strdí.

י שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יְהוָה אֶחְר:

Slyš, Izraeli, Hospodin Bůh náš, Hospodin jeden jest.

Protož milovati budeš Hospodina Boha svého z celého srdce svého, a ze vší duše své, a ze vší síly své.

A budou slova tato, kteráž já přikazuji tobě dnes, v srdci tvém.

5

6

7

8

9

A budeš je často opětovati synům svým, a mluviti o nich, když sedneš v domě svém, když půjdeš cestou, a léhaje i vstávaje.

Uvážeš je za znamení na ruce své, a jako náčelník mezi očima svýma.

Napíšeš je také na veřejích domu svého a na branách svých.

וְהָיָה כִּי יְבִיאֲּדְ יְהוָה אֱלֹהֵיךְ אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר וִשְׁבַע לַאֲבֹתִיךְ לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב לָתָת לָךְ עָרִים גְּדֹלֹת וְטֹבֹת אֲשֶׁר לֹא־בָנִיתָ:

A když tě uvede Hospodin Bůh tvůj do země, kterouž s přísahou zaslíbil otcům tvým, Abrahamovi, Izákovi a Jákobovi, že ji tobě dá, i města veliká a výborná, kterýchžs nestavěl,

A domy plné všech dobrých věcí, kterýchž jsi nenaplnil, a studnice vykopané, kterýchž jsi nekopal, a vinice i olivoví, jichž jsi neštípil, a jedl bys a nasytil se:

Varuj se, abys nezapomenul na Hospodina, kterýž tě vyvedl z země Egyptské, z poroby těžké.

Hospodina Boha svého báti se budeš, a jemu sloužiti, a ve jméno jeho přisahati.

Neodejdeš po bozích cizích, z bohů jiných národů, kteříž vůkol vás jsou,

14

(Nebo *Bůh* silný, horlivý, Hospodin tvůj u prostřed tebe jest,) aby se neroznítila prchlivost Hospodina Boha tvého na tebe, a shladil by tě se svrchku země.

Nebudete pokoušeti Hospodina Boha svého, jako jste pokoušeli v Massah.

16

17

Pilně ostříhejte přikázaní Hospodina Boha svého, a svědectví jeho, i ustanovení jeho, kteráž přikázal tobě,

A čiň to, což pravého a dobrého jest před očima Hospodinovýma, aby tobě dobře bylo, a vejda, abys dědičně obdržel zemi výbornou, kterouž s přísahou zaslíbil Hospodin otcům tvým,

Aby vypudil všecky nepřátely tvé od tváři tvé, jakož mluvil Hospodin.

Když by se potom syn tvůj otázal tebe, řka: Co jsou to za svědectví a ustanovení i soudy, kteréž přikázal Hospodin Bůh náš vám?

י וְאָמַרָת לְבִּנְד עֲבָרִים הָיִינוּ לְפַּרְעֹה בְּמִצְרִים יוֹצִיאֵנוּ יִהנָה מִמִּצְרַיִם בְּיָר חֲזָקָה:

Tedy díš synu svému: Služebníci jsme byli Faraonovi v Egyptě, i vyvedl nás Hospodin z Egypta v ruce silné.

²² ניִתֵן יְהוָה אוֹתֹת וּמֹפְתִים גְּדֹלִים וְרָעִים בּבַּרְעֹה וּבְכֶל־בֵּיתוֹ לְעֵינֵינוּ: בְּמָצְרַיִם בְּפַּרְעֹה וּבְכֶל־בֵּיתוֹ לְעֵינֵינוּ:

A činil Hospodin znamení a zázraky veliké a škodlivé v Egyptě proti Faraonovi, a proti všemu domu jeho před očima našima,

ײַ וְאוֹתָנוּ הוֹצִיא מִשְּׁם לְמַעַן הָבִיא אֹתָנוּ לְתָת לְנוּ אֵת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַע לַאֲבֹתֵינוּ:

Nás pak vyvedl odtud, aby uvedl nás, a dal nám zemi, kterouž s přísahou zaslíbil otcům našim.

כּר וַיְצַוֵּנוּ יְהוָה לַשְּׁשׁוֹת אֶת־כָּל־הַחֶּקִּים הָאֵּלֶּה לְיִרְאָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵינוּ לְטוֹב לְנוּ כָּל־הַיְּמִים לְחַיּתִנוּ כָהַיּוֹם הַזֵּה:

Protož přikázal nám Hospodin, abychom ostříhali všech ustanovení těchto, bojíce se Hospodina Boha svého, aby nám dobře bylo po všecky dny, a aby zachoval nás při životu, jakž to činí i v dnešní den.

בּה וּצְרָקָה תִּהְיָה־לָנוּ כִּי־נִשְׁמֹר לַאֲשׁוֹת אֶת־כָל־הַמִּצְוָה הַזּאת לִפְנִי יְהוָה אֶלֹהִינוּ כַאֲשֵׁר צִוְנוּ:

A spravedlnost míti budeme, když ostříhati budeme a činiti všecka přikázaní tato před Hospodinem Bohem svým, jakož přikázal nám.

1

2

3

כּי יְבִיאֲדְ יְהוָה אֶלֹהֵיךְ אֶלֹ-הָאָרֶץ אֲשֶׁר־אַתְּה בָא־שְׁמָה לְרִשְׁתָה וְנְשֵׁל גּוֹיִם־רַבִּים מִפְּנֶיךְ הַחִתִּי וְהַגִּּוְרְנְשִׁי וְהָאָמֹרִי וְהַכְּנַאֲנִי וְהַפְּרִיִּי וְהַחִוּי וְהַיְבוּסִי שִׁבְעָה גוֹיִם רַבִּים וַעֲצוּמִים מִמֶּךְ: יְהַיְבוּסִי שִׁבְעָה גוֹיִם רַבִּים וַעֲצוּמִים מִמֶּךְ:

Když pak tebe uvede Hospodin Bůh tvůj do země, do kteréž ty již vcházíš, abys vládl jí, a vypléní národy mnohé od tváři tvé, Hetea, Gergezea, Amorea, Kananea, Ferezea, Hevea a Jebuzea, sedm národů větších a silnějších, nežli jsi ty,

ּ וּנְתָנֶם יְהוָה אֶלֹהֶיךּ לְפָנֶיךּ וְהִכִּיתָם הַחְֵרֵם תַּחֲרִים אֹתָם לא־תִכְרֹת לָהֶם בְּרִית וְלֹא תִחָנֵם:

A dá je Hospodin Bůh tvůj tobě, abys je pobil: jako proklaté vypléníš je, nevejdeš s nimi v smlouvu, aniž slituješ se nad nimi.

י וְלֹא תִתְחַתֵּן בָּם בִּתְּךְ לֹא־תִתֵּן לִבְנוֹ וּבִתּוֹ לא־תִקַח לִבְנָך:

Nikoli nespřízníš se s nimi; dcery své nedáš synu jejich, a dcery jejich nevezmeš synu svému.

ָ כִּי־יָסִיר אֶת־בִּנְדְ מֵאַחֲרֵי וְעָבְרוּ אֶלֹהִים אֲחֵרִים וְחָרָה אַף־יְהוָה בָּכֶם וְהִשְׁמִידְדְּ מַהֵר:

4

5

6

7

Neboť by odvedla syna tvého od následování mne, a sloužili by bohům cizím, pročež popudila by se prchlivost Hospodinova na vás, a zahladila by tě rychle.

קי־אִם־כֹה תַּעֲשׁוּ לָהֶם מִזְבְּחֹתֵיהֶם תִּתֹצוּ וּמַצֵּבֹתָם תְּשַׁבֵּרוּ וַאֲשׁירֵהֶם תְּנֵדֵעוּן וּפְסִילֵיהֶם תִּשִׂרְפוּן בַּאָשׁ:

Ale raději toto jim učiňte: Oltáře jejich zbořte, modly jejich stroskotejte, háje také posekejte, a rytiny jejich ohněm spalte.

כִּי עַם קְדוֹשׁ אַתָּה לַיהוָה אֶלֹהֵיךּ בְּדְּ בְּחַר יְהוָה אֶלֹהֶיךְ לִהְיוֹת לוֹ לְעַם סְגָלָה מִכֹּל הַעַמִּים אֲשֶׁר עַל־פָּנֵי הָאֲדְמָה:

Nebo ty lid svatý jsi Hospodinu Bohu svému; tebe vyvolil Hospodin Bůh tvůj, abys jemu byl lidem zvláštním, mimo všecky národy, kteříž jsou na zemi.

לא מֵרֶבְּכֶם מִכָּל-הָעַמִּים חָשֵׁק יְהוָה בָּכֶם וַיִּבְחַר בָּכֶם כִּי־אַתֵּם הַמִּעַמ מִכָּל-הָעַמִּים:

Ne proto, že by vás více bylo nad jiné národy, připojil se k vám Hospodin, a vyvolil vás, nebo menší vás počet byl nežli jiných národů,

Ale proto, že miloval vás Hospodin, a splniti chtěl přísahu, kterouž přisáhl otcům vašim, vyvedl vás v ruce silné, a vysvobodil vás z domu služby, z ruky Faraona, krále Egyptského.

9

ּ וְיָדַשְׁתְ כִּי־יְהוָה אָלֹהֵיךּ הוּא הָאָלֹהִים הָאֵל הַנָּאָמָן שׁמֵר הַבְּרִית וְהַחֶסֶר לְאֹהֲבְיו וּלְשׁמְרֵי מצותו מִצְוֹתִי לִאָלֵף דּוֹר:

I zvíš, že Hospodin Bůh tvůj jest Bůh, Bůh silný a pravdomluvný, ostříhající smlouvy a milosrdenství těm, kteříž ho milují a ostříhají přikázaní jeho, až do tisícího kolena,

וּמְשַׁלֵם לְשַׂנְאָיו אֶל־פְּנְיו לְהַאְבִידוֹ לֹא יְאַחֵר יּסְּ לְשַׂנְאוֹ אֵל־פָּנָיו יִשַׁלֵם־לוֹ:

Odplacující tomu, kterýž ho nenávidí, v tvář jeho, tak aby zahladil jej. Nebudeť prodlévati; kdož ho nenávidí, v tvář jeho odplatí jemu.

" וְשָׁמַרָתְ אֶת־הַמִּצְוָה וְאֶת־הַחֶקִים וְאֶת־הַמִּשְׁפְּטִים אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךְ הַיּוֹם לַעַשׂוֹתַם:

Protož ostříhej přikázaní a ustanovení i soudů, kteréž já tobě dnes přikazuji, abys je činil.

בּ וְהָיָה מֵכֶב תִּשְׁמִעוּן אֵת הַמִּשְׁפְּטִים הָאֵלֶּה וּשְׁמַרְתֶּם וַאֲשִׁיתֶם אֹתֶם וְשְׁמַר יְהוָה אֶּלֹהֶיךְ לְךָּ אֶת־הַבְּרִית וְאֶת־הַחֶּסֶר אֲשֶׁר נִשְׁבַע לַאֲבֹתֵיך:

I budeť to, že když poslouchati budete soudů těchto a ostříhati i činiti je, také Hospodin Bůh tvůj ostříhati bude tobě smlouvy a milosrdenství, kteréž s přísahou zaslíbil otcům tvým.

יּ נִאָּהַרְּהָ וּבָרַרְּ וְתִירִשְׁהְ וְנִאְּהָרֶ יפִרי־אַּרְפֶּיךּ וְעַשְׁתִּרֹת צֹאנֶךּ עַל הָאָרָה שָׁנֵר־אָלְפֶּיךּ וְעַשְׁתִּרֹת צֹאנֶךְ עַל הָאָרָה אַשֶׁר־נִשְׁבַע לַאָּבֹתִיךְ לַתָת לַךְ:

A bude tě milovati, i požehná tobě a rozmnoží tebe. Nebo požehná plodu života tvého a úrodám země tvé, obilí tvému, vínu tvému a oleji tvému, plodu skotů tvých i stádům bravů tvých v zemi, kterouž s přísahou zaslíbil otcům tvým, že ji tobě dá.

י בָרוּך תִּהְנֶה מִכָּל־הָעַמִּים לֹא־יִהְנֶה בְּךּ עְּקָר יִּבְרָה וֹבִבְהָמָתֶּך:

Požehnaný budeš nad všecky národy; nebude u tebe neplodný aneb neplodná, ani mezi hovady tvými.

Vzdálí také od tebe Hospodin všeliký neduh, a všecky zlé nemoci Egyptské, kteréž znáš; nevzloží jich na tebe, ale vzloží je na všecky, kteříž tě nenávidí.

ין וְאָכַלְתָּ אֶת־כָּל־הָעַמִּים אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֵידְ נֹתֵן יּוֹ לְדְ לֹא־תָחֹס עִינְדְּ עֲלֵיהֶם וְלֹא תַעֲבֹר אֶת־אֱלֹהֵיהֶם כִּי־מוֹקֵשׁ הוּא לְדְ:

A shladíš všecky národy, kteréž Hospodin Bůh tvůj dá tobě. Neslituje se nad nimi oko tvé, aniž sloužiti budeš bohům jejich, nebo to bylo by tobě osídlem.

י כִּי תֹאמֵר בִּלְבָבְךְ רַבִּים הַגּוֹיִם הָאֵבֶּה מִמֶּנִי אֵיכָה אוּכֵל לְהוֹרִישָׁם:

Řekl-li bys v srdci svém: Větší jsou národové tito nežli já, kterak budu moci vyhnati je?

ר לא תירא מהם זכר תּזְכֹר אֵת אֲשֶׁר־עְשָׂה יְהוָה ¹⁸ אֵל הֵיךּ לפַּרִעֹה וּלְכַל־מִצְרַיִם:

Neboj se jich, *ale* pilně pamatuj na to, co učinil Hospodin Bůh tvůj Faraonovi a všechněm Egyptským,

20

" הַמַּסֹת הַנְּּדֹלֹת אֲשֶׁר־רָאוּ עִינָיךּ וְהָאֹתֹת וְהַמּּׁפְתִים וְהַיָּד הַחֲזָקְה וְהַזִּלע הַנְּטוּיְה אֲשֶׁר הוֹצִאֲד יְהנָה אֶלֹהֶיךּ כֵּן־יַעֲשֶׂה יְהנָה אֶלֹהֶיךּ לכָל־הָעַמִּים אֵשֵׁר־אַתָּה יָרֵא מִפְּנֵיהֵם:

Na pokušení veliká, kteráž viděly oči tvé, i znamení a zázraky, a ruku silnou a rámě vztažené, v kterémž vyvedl tě Hospodin Bůh tvůj. Takť učiní Hospodin Bůh tvůj všechněm národům, kterýchž bys se obával.

ּ וְגַם אֶת־הַצִּרְעָה יְשַׁלַח יְהוָה אֶלֹהֵיךּ בָּם עַד־אָבֹד הַנִּשְׁאָרִים וְהַנִּסְתַּרִים מִפְּנֶיךּ:

Nadto sršně pošle Hospodin Bůh tvůj na ně, dokudž by nezhynuli, kteříž by pozůstali, a kteříž by se skryli před tebou.

י לא תַצְרֹץ מִפְּנִיהֶם כִּי־יְהוָה אֶלֹהֶיךְ בְּקְרְבֶּךְ אֵל גַּרוֹל וִנוֹרָא:

Nelekejž se strachu jejich, nebo Hospodin Bůh tvůj jest u prostřed tebe, *Bůh* silný, veliký a hrozný.

בּ וְנָשֵׁל יְהוָה אֶלֹהֵיךּ אֶת־הַגּוֹיִם הָאֵל מִפְּנֶיךְ מְעַם מְעָם לֹא תוּכַל כַּלֹתָם מַהֵר פֶּן־תִּרְבָּה עָלֶיךָ חַיַּת הַשָּׂרָה:

I vypléní Hospodin Bůh tvůj národy ty od tváři tvé pomalu; nebudeš moci pojednou jich shladiti, aby se nerozmnožila proti tobě zvěř polní.

בּ וּנְתָנָם יְהוָה אֶּלֹהֶיךְ לְפָנֶיךְ וְהָמָם מְהוּמָה גִרֹלַה עַר הִשֵּׁמִרֵם:

A však dá je Hospodin Bůh tvůj tobě, a setře je setřením velikým, dokudž nebudou vyhlazeni.

Vydá i krále jejich v ruce tvé, a vyhladíš jméno jejich pod nebem; neostojíť žádný před tebou, až je i vyhladíš.

Ryté bohy jejich ohněm popálíš; nepožádáš stříbra a zlata, *kteréž jest* na nich, aniž ho sobě vezmeš, aby nebylo tobě osídlem, nebo ohavnost jest Hospodinu Bohu tvému.

Aniž vneseš ohavnosti do domu svého, abys nebyl proklatý, jako i ona; všelijak v ohyzdnosti a v ohavnosti budeš míti ji, nebo proklatá jest.

י כָל־הַמִּצְוָה אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךְ הַיּוֹם תִּשְׁמְרוּן לַצְשׁוֹת לְמַעַן תִּחְיוּן וּרְבִיתָם וּבָאתֶם וִירִשְׁתֶּם אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־נִשְׁבַּע יְהוָה לַאֲבֹתִיכֶם:

1

2

3

Všelikého přikázaní, kteréž já přikazuji tobě dnes, skutečně ostříhejte, abyste živi byli a rozmnožili se, a vešli k dědičnému obdržení země, kterouž s přísahou zaslíbil Hospodin otcům vašim.

ּ וְזָכַרָתְּ אֶת־כָּל־תַּהֶּרֶךְ אֲשֶׁר הֹלִיכַךְ יְהוָה אֶלֹהֶיךְ זֶה אַרְבָּעִים שְׁנָה בַּמִּדְבָּר לְמַעַן עַנִּתְךְּ לְנַסֹתְךְּ לְדַעַת אֶת־אֲשֶׁר בִּלְבְרָךְ הַתִּשְׁמִר מצותו מִּצְוֹתִי אָם-לֹא:

A rozpomínati se budeš na všecku cestu, kterouž tě vedl Hospodin Bůh tvůj již teď čtyřidceti let po poušti, aby ponížil tebe a zkusil tě, aby známé bylo, co *jest* v srdci tvém, budeš-li ostříhati přikázaní jeho, čili nic.

וֹיְעַנְּךְ וַיַּרְעָבֶךְ וַיַּאֲכִלְךְ אֶת הַמָּן אֲשֶׁר לא־יָדִעְתְּ וְלֹא יָדְעוּן אֲבֹתִיךְ לְמַעַן הוֹדְעֲךְ כִּי לא עַל-הַלֶּחֶם לְבַהוֹ יִחְיֶה הָאָדָם כִּי עַל-כָּל-מוֹצָא פִי-יִהוָה יִחְיֵה הָאָדָם:

I ponížil tě a dopustil na tebe hlad, potom tě krmil mannou, kteréž jsi ty neznal, ani otcové tvoji, aby známé učinil tobě, že ne samým chlebem živ bude člověk, ale vším tím, což vychází z úst Hospodinových, živ bude člověk.

ר שִּׂמְלָתְדּ לֹא בְלְתָה מֵעְלֵידִּ וְרַגְּלְדְּ לֹא בְצֵקְה זֵה אַרִבָּעִים שָׁנָה:

Roucho tvé nevetšelo na tobě, a noha tvá se neodhnetla, již od čtyřidceti let.

Znejž tedy v srdci svém, že jakož cvičí člověk syna svého, *tak* Hospodin Bůh tvůj cvičí tebe.

6

A ostříhej přikázaní Hospodina Boha svého, chodě po cestách jeho, a boje se jeho.

Nebo Hospodin Bůh tvůj uvozuje tě do země výborné, země, v níž jsou potokové vod, studnice a propasti prýštící se po údolích i po horách,

Do země hojné na pšenici a ječmen, na vinice a fíky a jablka zrnatá, do země, v níž jest hojnost olivoví olej přinášejícího a medu,

Země, v níž bez nedostatku chléb jísti budeš, a v ničemž nouze trpěti nebudeš, země, jejíž kamení *jest* železo, a z hor jejích měď sekati budeš.

יַּמְבַלְתְּ וְשָּׁבְעְתָּ וּבִרַכְתָּ אֶת־יְהוָה אֶלֹהֵיךְ עַל־הָאָרֶץ הַמַּבָה אֲשֶׁר נָתַן־לָדְ:

Kdyžkoli jísti budeš a nasytíš se, dobrořečiti budeš Hospodina Boha svého za zemi výbornou, kterouž dal tobě.

" הִשְּׁמֶר לְךּ פֶּן־תִּשְׁכַח אֶת־יְהוָה אֶלֹהֵיךּ לְבִלְתִי שְׁמֹר מִצְוֹתִיו וּמִשְׁפְּטִיו וְחֻלֹּתִיו אֲשֶׁר אָנֹכִי מִצַוִּךְ הַיּוֹם:

Aniž se kdy toho dopouštěj, abys se měl zapomenouti na Hospodina Boha svého, a neostříhati přikázaní a soudů jeho i ustanovení jeho, kteráž já dnes přikazuji tobě,

יב פֶּן־תֹאכַל וְשָׂבְעְתָ וּבְתִים טוֹבִים תִּבְנֶה וְיָשְׁבְעְתִּ וּבְתִים טוֹבִים תִּבְנֶה וְיָשְׁבְתְּ:

Aby, když bys jedl a nasycen byl, a domů krásných nastavěje, v nich bys bydlil,

יִנְלָ אֲשֵׁר-לָדְ יִרְבָּי, וְכֶפֶף וְזְהָב יִרְבָּה-לָּדְ הוכל אֲשֵׁר-לִדְ יִרבָה:

A volové i ovce tvé rozmnoženy byly by, stříbra také a zlata měl bys mnoho, a hojnost ve všech věcech svých,

16

17

ר וְרָם לְבָבֶּךְ וִשְּׁכַחְתָּ אֶת־יְהוָה אֶלֹהֶיךְ הַמּוֹצִיאֲךְ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבֵּית עֲבָּדִים:

Nepozdvihlo se srdce tvé, a zapomenul bys na Hospodina Boha svého, kterýž tě vyvedl z země Egyptské, z domu služby,

יי המוליכה במּוְרבָר הַנְּדל וְהַנּוֹרָא נְחָשׁ שָּׂרָף וְעַקְרָב וְצִמָּאוֹן אֲשֶׁר אֵין־מָיִם הַמּוֹצִיא לְדְּ מַיִם מִצּוּר הַחַלָּמִישׁ:

A vedl tě přes poušť velikou a hroznou, *na níž byli* hadové ohniví a štírové, *poušť* žíznivou, na níž nebylo žádné vody, a vyvedl tobě vodu z přetvrdé skály,

י הַמַּאָכִלְדָּ מָן בַּמִּדְבָּר אֲשֶׁר לֹא־יָדְעוּן אֲבֹתִידְ לְמַעַן עַנֹּתְדָּ וּלְמַעַן נַסֹתֶדְּ לְהֵיטִבְדְּ בְּאַחֲרִיתֶדְּ:

Kterýž tě krmil na poušti mannou, o kteréž nevěděli otcové tvoji, aby tě potrápil a zkusil tebe, naposledy však aby dobře učinil tobě.

ּ וְאָמַרְתָּ בִּלְבָבֶךְ כֹּחִי וְעֹצֶם יָדִי עֲשָׂה לִי אֵת־הַחַיִל הַזָּה:

Aniž říkej v srdci svém: Moc má a síla ruky mé způsobila mi tato zboží,

" וְזָכַרְתָּ אֶת־יְהוָה אֶלֹהֵיךּ כִּי הוּא הַנַּתֵן לְדְּ כֹּח לַאֲשׁר־נִשְׁבַע לַאֲבֹתֵיךּ כַּיּוֹם הַזָּה: אֲשֶׁר־נִשְׁבַע לַאֲבֹתֵיךּ כַּיּוֹם הַזָּה:

Ale pamatuj na Hospodina Boha svého, nebo on dává tobě moc k dobývání zboží, aby utvrdil smlouvu svou, kterouž s přísahou učinil s otci tvými, jakož to *ukazuje* dnešní den.

יְהָיָה אִם־שָׁכֹח תִּשְׁכַח אֶת־יְהוָה אֵּלֹהִיךְ יְהָלַכְתְּ אַחֲרִי אֵלֹהִים אֲחַרִים וַאֲבַדְתָּם יְהִשְׁתַחְוִיתְ לְהֶם הַעִּדֹתִי בְכֶם הַיּוֹם כִּי אֲבֹד תֹאבִדוּן:

Pakli zapomena se na Hospodina Boha svého, postoupil bys po bozích cizích, a sloužil bys jim a klaněl bys se jim: osvědčuji proti vám dnes, že konečně zahynete.

ים בְּנוֹיִם אֲשֶׁר יְהוָה מַאֲבִיד מִפְּנֵיכֶם כֵּן תֹאבִדוּן יבּ עֵקֵב לֹא תִשִּׁמְעוּן בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם:

Jako pohané, kteréž Hospodin zahladil před tváří vaší, tak zahynete, proto že jste neposlouchali hlasu Hospodina Boha svého.

יִּ שְׁמַע יִשְּׂרָאֵל אַתְּה עֹבֵר הַיּוֹם אֶת־הַיַּרְהֵן לְבֹא לְרָשֶׁת גּוֹיִם נְּדִלִת לֵבֶע לְרָשֶׁת גּוֹיִם נְּדִלִים וַעֲצָמִים מִמֶּךְ עָרִים נְּדֹלֹת וּבִצִּרֹת בַּשָּׁמָיִם:

Slyš, Izraeli, ty přejdeš dnes přes Jordán, abys vejda, dědičně vládl národy většími a silnějšími, než jsi ty, městy velikými a ohrazenými až k nebi,

2

3

ַ עַם־נְּדוֹל וָרָם בְּנֵי עֲנָקִים אֲשֶׁר אַתָּה יָדַאְתְּ וְאַתָּה שָׁמַעְתָּ מִי יִתְיַצֵּב לִפְנֵי בְנֵי עֲנָק:

Lidem velikým a vysokým, syny Enakovými, o kterýchž víš, a *o kterýchž* jsi slyšel *praviti*: Kdo se postaví proti synům Enakovým?

וְיָדַשְׁתְּ הַיּוֹם כִּי יְהוָה אֶלֹהֵיךּ הוּא־הָעֹבֵר לְפָנֶיךּ אֵשׁ אֹכְלָה הוּא יַשְׁמִידִם וְהוּא יַכְנִיעֵם לְפָנֶיךּ וְהוֹרַשִּׁתִם וְהַאַבַּדְתָּם מַהֵּר כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יִהוָה לָדִ:

Protož věziž dnes, že Hospodin Bůh tvůj, kterýž jde před tebou, jest *jako* oheň spalující. On vyhladí je, a on sníží je před tebou; i vyženeš je a vyhladíš je rychle, jakož mluvil tobě Hospodin.

ר אַל־תּאמַר בּלְבָבְךּ בַּהַדֹף יְהנָה אֶלֹהֶיךּ אֹתָם מְלְפָנֶיךְ לֵאמֹר בִּצְּדְקָתִי הֶבִיאַנִי יְהנָה לָרֶשֶׁת אֶת־הָאָרֶץ הַזּאֹת וּבְרִשְׁעַת הַנּוֹיִם הָאֵלֶּה יְהנָה מוֹרִישָׁם מִפְּנִיךִּ:

Neříkejž v srdci svém, když by je zapudil Hospodin Bůh tvůj od tváři tvé, řka: Pro spravedlnost mou uvedl mne Hospodin, abych dědičně obdržel zemi tuto, *tak* jako pro bezbožnost národů těch Hospodin vyhnal je od tváři tvé.

ּ לֹא בְצִּדְקָתְּדְּ וּבְיֹשֶׁר לְבָבְּדְּ אַתְּה בָא לְרָשֶׁת אֶת־אַרְצָם כִּי בְּרִשְׁעַת הַגּּוֹיִם הָאֵלֶּה יְהוָה אֶלֹהִידְ מוֹרִישָׁם מִפְּנִידְ וּלְמַעַן הָקִים אֶת־הַדְּבָר אֲשֶׁר נִשְׁבַע יְהוָה לַאֲבֹתֶיךְ לְאַבְרָהָם לִיצְחָק וּלְיַעֲלְב:

Ne pro spravedlnost svou a pravost srdce svého ty jdeš, abys dědičně obdržel zemi jejich, ale pro bezbožnost národů těch Hospodin Bůh tvůj vyhání je od tváři tvé, a aby splnil slovo, kteréž s přísahou zaslíbil otcům tvým, Abrahamovi, Izákovi a Jákobovi.

וְיָדַשְׁתָּ כִּי לֹא בְצִּדְקְתְּדְ יְהְוָה אֱלֹהֵידְ נֹתֵן לְדְּ אֶת־הָאֶרֶץ הַמּוֹבָה הַזּאֹת לְרִשְׁתָּה כִּי עַם־קְשֵׁה־עֹרֶף אֶתָה:

Protož věziž, že ne pro spravedlnost tvou Hospodin Bůh tvůj dává tobě zemi tu výbornou, abys dědičně držel ji, poněvadž jsi lid tvrdé šíje.

Pamatujž *a* nezapomínej, že jsi k hněvu popouzel Hospodina Boha svého na poušti; hned od toho dne, když jsi vyšel z země Egyptské, až jste přišli na místo toto, odporni jste byli Hospodinu.

י וּבְחֹבב הִקְצַפְּתֵם אֶת־יְהוָה וַיִּתְאַנַּף יְהוָה בָּכֶם ° לְהַשָּׁמִיד אָתִכֶם:

Také i na Orébě popudili jste k hněvu Hospodina, a rozhněval se na vás Hospodin, aby vás shladil.

9

בּצְלֹתִי הָהָרָה לְקַחַת לוּחֹת הָאֲבָנִים לוּחֹת הַבְּרִית אֲשֶׁר־כְּרַת יְהוָה עִמְּכֶם וָאֵשֵׁב בְּהָר אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָעִים לַיְלָה לֶחֶם לֹא אָכַלְתִי וֹמֵיִם לֹא שָׁתִיתִי:

Když jsem vstoupil na horu, abych vzal dsky kamenné, dsky smlouvy, kterouž učinil s vámi Hospodin, tehdáž jsem trval na hoře čtyřidceti dní a čtyřidceti nocí, chleba nejeda a vody nepije.

וַיִּתֵן יְהוָה אֵלֵי אֶת־שְׁנֵי לוּחֹת הְאֲבְנִים כְּתָבִים כְּ בְּאֶצְבֵּע אֶלֹהִים וַעֲלִיהֶם כְּכָל־הַדְּבְרִים אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה עִמְּכֶם בְּהָר מִתּוֹךְ הָאֵשׁ בְּיוֹם הַקְּהָל:

I dal mi Hospodin dvě dsky kamenné, psané prstem Božím, na nichž *byla* všecka ta slova, kteráž mluvil vám Hospodin na hoře z prostředku ohně v den shromáždění.

11

״ וַיְהִי מִּקֵץ אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לְיְלָה נְתַן יְהוָה אֵלֵי אֶת־שָׁנֵי לָחֹת הָאֲבָנִים לָחוֹת הַבָּרִית:

Po skonání pak čtyřidceti dnů a čtyřidceti nocí dal mi Hospodin dvě dsky kamenné, dsky smlouvy.

יב וַיּאמֶר יְהוָה אֵלֵי קוּם רֵד מַהֵר מִזֶּה כִּי שִׁחֵת עַמְּך אֲשֶׁר הוֹצֵאתְ מִמִּצְרִים סְרוּ מַהֵר מִן־הַדֵּרֶך אֲשֶׁר צִוּיתִם עֲשׁוּ לָהֶם מַפֵּכְה:

I řekl mi Hospodin: Vstana, sstup rychle odsud, nebo poškvrnil se lid tvůj, kterýž jsi vyvedl z Egypta; sešli brzy s cesty, kterouž jsem jim přikázal, a učinili sobě slitinu.

י ניאמֶר יְהוָה אֵלֵי לֵאמֹר רָאִיתִי אֶת־הָעָם הַזֶּה יוֹ הַנָּה עַם־קִּשֵׁה־עֹרֵף הוּא:

Mluvil také Hospodin ke mně, řka: Viděl jsem lid ten, a jistě lid tvrdošijný jest.

ר הָבֶרְ מִמֶּנִי וְאַשְׁמִיבִם וְאֶמְחָה אָת־שְׁמָם מִתַּחַת בּי הָבֶרְ מִמֶּנִי: הַשְּׁמָיִם וְאָעֲשֶׂה אוֹתְךּ לְנוֹי־עְצוּם וָרָב מִמֶּנוּ:

Pusť mne, ať je setru, a zahladím jméno jejich pod nebem, tebe pak učiním v národ větší a silnější, nežli jest tento.

15

Tedy obrátiv se, sstoupil jsem s hory, hora pak hořela ohněm, dvě dsky smlouvy maje v obou rukou svých.

Když jsem pak pohleděl a uzřel jsem, že jste zhřešili Hospodinu Bohu vašemu, udělavše sobě tele lité, brzy jste byli sešli s cesty, kterouž přikázal vám Hospodin:

Pochytiv ty dvě dsky, povrhl jsem je z obou rukou svých, a polámal jsem je před očima vašima.

יי וְאֶתְנַפַּל לּפְנֵי יְהוָה כָּרִאשׁנָה אַרְבְּעִים יוֹם וְאַרְבְּעִים לַיְלָה לֶחֶם לֹא אָכַלְתִי וּמֵיִם לֹא שָׁתִיתִי עַל כָּל-חַמַאתְכֶם אֲשֶׁר חֲטָאתֶם לַעֲשׂוֹת הָרַע בִּעִינֵי יִהוָה לְהַכִּעִיסוֹ:

A padna, ležel jsem před Hospodinem jako i prvé, čtyřidceti dní a čtyřidceti nocí, chleba nejeda a vody nepije, pro všecky hříchy vaše, kterýmiž jste byli zhřešili, činíce to, což zlého jest před očima Hospodinovýma, *a* popouzejíce jeho.

" כִּי יָגֹרָתִּי מִפְּנֵי הָאַרְּ וְהַחֵמְה אֲשֶׁר קְצַךְּ יְהוָה עֲלֵיכֶם לְהַשְׁמִיד אֶתְכֶם וַיִּשְׁמֵע יְהוָה אֵלֵי נַם בפעם ההוא:

Nebo bál jsem se prchlivosti a hněvu, kterýmž se byl popudil Hospodin proti vám, aby zahladil vás, a uslyšel mne Hospodin i tehdáž.

ַ וּבְאַהַרֹן הָתְאַנַּף יְהוָה מְאֹד לְהַשְּׁמִידוֹ וָאֶתְפַּלֵל נְּ נַם־בִּעַד אַהַרֹן בָּעָת הַהִוּא

Na Arona též rozhněval se byl Hospodin náramně, tak že ho zahladiti chtěl; tedy modlil jsem se také za Arona téhož času. Hřích pak váš, kterýž jste byli učinili, *totiž* tele, vzav, spálil jsem je ohněm a zdrobil jsem je, tluka *je* dobře, dokudž nebylo setříno na prach. Potom vsypal jsem prach jeho do potoka, kterýž tekl s té hory.

בּ וּבְתַבְעֵרָה וּבְמַסָּה וּבְקבְרֹת הַתַּאֲנָה מַקְצִפִּים הֵיִיתֵם אֵת־יִהנָה:

Ano i v Tabbera a v Massah a v Kibrot Hattáve popouzeli jste Hospodina k hněvu.

מורישר יהנה אָתְכֶם מִקְּדִשׁ בַּרְנֵעַ לֵאמֹר עֲלוּ בּיְרְשׁׁי אָת־הָּיִ לְכֶם וַתַּמְרוּ אָת־פִּי יְהנָה אֵלהִיכֶם וְלֹא הָאָמֵנְתָּם לוֹ וְלֹא שְׁמַעְתָּם בָּלְלוֹ:

A když vás poslal Hospodin z Kádesbarne, řka: Vstupte a opanujte zemi tu, kterouž jsem vám dal, odporni jste byli řeči Hospodina Boha svého, a nevěřili jste jemu, aniž jste uposlechli hlasu jeho.

בּר מַמְרִים הֱיִיתֶם עִם־יְהוָה מִיּוֹם דַּעְתִי אֶתְכֶם:

Odporni jste byli Hospodinu od toho dne, jakž jsem vás poznal.

ַּ נְאֶתְנַפַּל לִפְנִי יְהוָה אֵת אַרְבָּעִים הַיּוֹם וְאֶת־אַרְבָּעִים הַלַּיְלָה אֲשֶׁר הִתְנַפְּלְתִּי כִּי־אָמַר יְהוָה לְהַשְׁמִיר אֶתְכֶם:

A padna, ležel jsem před Hospodinem čtyřidceti dní a čtyřidceti nocí, v nichž jsem rozprostíral se; nebo řekl Hospodin, že vás *chce* zahladiti.

ַּ נָאֶתְפַּלֵל אֶל־יָהנָה נָאֹמֵר אֲדֹנָי יְהוֹה אַל־תַּשְׁחֵת 20 עַמָּדְרֵים בִּיָּר חֲזָקֶה: מִמִּצְרֵים בִּיָר חֲזָקָה:

I modlil jsem se Hospodinu, řka: Panovníče Hospodine, nezatracujž lidu svého, a *to* dědictví svého, kteréž jsi vykoupil velikomocností svou, kteréž jsi vyvedl z Egypta v ruce silné.

יּ זְכֹר לַעֲבֶדִיךְ לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב אַל־תַפֶּן אֶל־קְשִׁי הָעָם הַזָּה וְאֶל־רִשְׁעוֹ וִאֵל־חַשָּאתוֹ:

Rozpomeniž se na služebníky své, Abrahama, Izáka a Jákoba; nepatřiž na tvrdost lidu tohoto, na bezbožnost jeho a na hříchy jeho,

Aby neřekli obyvatelé země té, z níž jsi nás vyvedl: Proto že nemohl Hospodin uvésti jich do země, kterouž zaslíbil jim, aneb že je měl v nenávisti, vyvedl je, aby je pobil na poušti.

בּמִּדבָר:

פּ וְהֵם עַמְּדְ וְנַחֲלָתֶדְ אֲשֶׁר הוֹצֵאתְ בְּכֹחֲדְ הַנְּדֹל יִּי וֹבִזִרֹאֲדְ הַנִּטוּיַה:

Však oni jsou lid tvůj a dědictví tvé, kteréž jsi vyvedl v síle své veliké a v rameni svém vztaženém.

ּ בְּצֵת הַהִּוּא אָמַר יְהוָה אַלַי פְּסָל-לְךּ שְׁנֵי-לְוחֹת אֲבָנִים כָּרִאשׁנִים וַאֲלֵה אַלַי הְהָרָה וְעָשִׁיתִ לְּךְ אֲרוֹן עֵץ:

Toho času řekl mi Hospodin: Vyhlaď sobě dvě dsky kamenné, podobné prvním, a vstup ke mně na horu, a udělej sobě truhlu dřevěnou.

י וְאֶכְתֹב עַל־הַלֶּחֹת אֶת־הַדְּבְרִים אֲשֶׁר הָיוּ עַל־הַלֶּחֹת הָראשׁנִים אֲשֶׁר שִׁבַּרְתְּ וְשַׂמְתִם בַאַרוֹן:

I napíši na dskách těch slova, kteráž byla na dskách prvních, kteréž jsi rozrazil, a vložíš je do té truhly.

ּ וָאַעשׁ אֲרוֹן אֲצֵי שִׁמִים וָאֶפְּסֹל שְׁנֵי־לֶחֹת אֲבָנִים נּ בָראשׁנִים וָאַעַל הָהָרָה וּשְׁנֵי הַלָּחֹת בִּיָדִי:

Tedy udělal jsem truhlu z dříví setim, a vyhladiv dvě dsky kamenné, podobné prvním, vstoupil jsem na horu, nesa ty dvě dsky v rukou svých.

ַ וַיִּכְתֹב עַל־הַלֶּחֹת כַּמִּכְתָב הָרִאשׁוֹן אֵת אֲשֶׁרֶת בַּ הַדְּבָרִים אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֲלֵיכֶם בְּהָר מִתּוֹךְ הָאֵשׁ בְּיוֹם הַקְּהָל וַיִּתְּנִם יְהוָה אֵלִי:

I napsal na těch dskách, tak jakž prvé byl napsal, deset slov, kteráž mluvil k vám Hospodin na hoře z prostředku ohně v den shromáždění onoho, a dal je Hospodin mně.

יּ וָאֵפֶּן וָאֵרֵד מִן־הָהָר וָאָשִׁם אֶת־הַלֶּחֹת בָּאָרוֹן יּ אֲשֶׁר עִשִּׁיתִי וַיִּהְיוּ שָׁם כַּאֲשֶׁר צִוּנִי יְהוָה:

A obrátiv se, sstoupil jsem s hory té, a vložil jsem ty dsky do truhly, kterouž jsem byl udělal, a byly tam, jakož mi přikázal Hospodin.

וּרְנֵי יִשְׂרָאֵל נָסְעוּ מִבְּאֵרֹת בְּנִי־יַצְקָן מוֹסֵרָה שָׁם מֵת אַהַרֹן וַיִּקְבֵר שָׁם וַיְכַהֵן אֶלְעִזְר בְּנוֹ תַחִתִּיו:

Synové pak Izraelští hnuli se z Beerot synů Jakan do Moserah. Tam umřel Aron, a tu jest pochován; i konal úřad kněžský na místě jeho Eleazar, syn jeho.

ַ מִשָּׁם נָסְעוּ הַגָּּוְדּגּׁרָה וּמִן־הַגָּּוְדּגֹּרָה יָמְבְתָה אֶּרֶץ הַחֵלֵי מַיִם:

Odtud táhli do Gadgad, a z Gadgad do Jotbata, do země vod tekutých.

י בָּעֵת הַהִוּא הִבְּדִּיל יְהוָה אֶת־שֵׁבֶט הַלֵּוִי לְשֵׂאת • אֶת־אֲרוֹן בְּרִית־יְהוָה לַעֲמֹד לִפְנֵי יְהוָה לִשָּׁרִתוֹ וּלִבָרֵדְ בִּשִׁמוֹ עַד הַיּוֹם הַזֵּה:

Toho času oddělil Hospodin pokolení Léví, aby nosili truhlu smlouvy Hospodinovy, a aby stáli před Hospodinem k službě jemu, a k dobrořečení ve jménu jeho až do dnešního dne.

Pročež nemělo pokolení Léví dílu a dědictví s bratřími svými, *nebo* Hospodin jest dědictví jeho, jakož mluvil k němu Hospodin Bůh tvůj.

יוֹם וְאַנֹכִי עָמַדְתִּי בְהָר כַּיָּמִים הָראשׁנִים אַרְבְּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לְיְלָה וַיִּשְׁמַע יְהוָה אָלֵי נַּם בַּפַעַם הַהִוּא לא־אָבָה יְהוָה הַשְּׁחִיתֶּך:

Já pak zůstal jsem na té hoře jako dnů prvních, čtyřidceti dní a čtyřidceti nocí, a uslyšel mne Hospodin i tehdáž, *a* nechtěl shladiti tebe.

11

" וַיּאֹמֶר יְהוָה אֵלֵי קוּם לֵךְ לְמַסֵע לִפְנֵי הַעְם וְיָבֹאוּ וְיִרְשׁוּ אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־נִשְׁבַּעְתִּי לַאֲבֹתָם לָתֵת לָהֵם:

Potom řekl mi Hospodin: Vstaň, jdi, předcházeje lid, aby vešli a vládli zemí, kterouž jsem s přísahou zaslíbil otcům jejich, že jim ji dám.

יי וְעַתָּה יִשְׂרָאֵל מָה יְהוָה אֶלֹהֶיךְ שֹׁאֵל מֵעִמָּךְ כִּי אִם-לְיִרְאָה אֶת-יְהוָה אֶלֹהֶיךְ לְלֶכֶת בְּכָל-דְרָכִיו וּלְאַהֲבָה אֹתוֹ וְלַעֲבֹר אֶת-יְהוָה אֵלֹהֵיךְ בִּכָל-לְבָבִךְ וּבִכָּל-נַפִּשֵׁךְ:

Nyní tedy, Izraeli, čeho žádá Hospodin Bůh tvůj od tebe? Jediné abys se bál Hospodina Boha svého, a chodil po všech cestách jeho, a abys miloval ho, a sloužil Hospodinu Bohu svému v celém srdci svém, a ve vší duši své,

Ostříhaje přikázaní Hospodinových a ustanovení jeho, kteráž já přikazuji tobě dnes k tvému dobrému.

Aj, Hospodina Boha tvého *jest* nebe i nebesa nebes, země a všecky věci, kteréž *jsou* na ní.

Však toliko v otcích tvých zalíbilo se Hospodinu, aby je zamiloval, a vyvolil símě jejich po nich, vás *totiž* ze všech národů, jakož dnes *vidíš*.

יי וּמַלְתֶם אֵת עָרְלַת לְבַבְכֶם וְעָרְפְּכֶם לֹא תַקְשׁוּ עוֹד:

Protož obřežtež neobřízku srdce svého, a šíje své nezatvrzujte více.

Nebo Hospodin Bůh váš, on jest Bůh bohů, a Pán pánů, Bůh silný, veliký, mocný a hrozný, kterýž nepřijímá osoby, ani béře darů.

Čině soud sirotku a vdově, miluje také příchozího, dávaje mu chléb a oděv.

Protož milujte hostě, nebo jste byli hosté v zemi Egyptské.

Hospodina Boha svého báti se budeš, jemu sloužiti, a jeho se přídržeti, a ve jménu jeho přisahati budeš.

Onť jest chvála tvá, a onť jest Bůh tvůj, kterýž učinil s tebou tyto veliké a hrozné věci, kteréž viděly oči tvé.

²² בְּשִׁבְעִים נָפָשׁ יָרְדוּ אֲבֹתִיךּ מִצְרָיִמָה וְעַתָּה שָׂמִדּ יִהוָה אֵלֹהֵיךּ כִּכוֹכִבֵי הַשָּׁמַיִם לָרֹב:

V sedmdesáti dušech sstoupili otcové tvoji do Egypta, nyní pak rozmnožil tě Hospodin Bůh tvůj, abys byl v množství jako hvězdy nebeské.

3

4

ּ וְאָהַבְתָּ אֵת יְהוָה אֶלֹהֵיךּ וְשְׁמֵּרְתִּ וְחָלֹתִיו וּמִשְׁפַּטִיו וּמִצְוֹתִיו כָּל־הַיָּמִים:

Milujž tedy Hospodina Boha svého a ostříhej nařízení jeho, ustanovení a soudů jeho, i přikázaní jeho po všecky dny.

ינדעהם היום כּי לא אֶת־בְּנֵיכֶם אֲשֶׁר לא־יָדְעוּ יּ וַאֲשֶׁר לא־רָאוּ אֶת־מוּסַר יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֶת־נְּדָלוֹ אֶת־יִדוֹ הַחֲזָקָה וּזְרֹעוֹ הַנְּטוּיָה:

A znejtež dnes (nebo ne k samým synům vašim mluvím, kteříž neznali toho, ani neviděli,) trestání Hospodina Boha svého, důstojnost jeho, ruku jeho silnou a rámě jeho vztažené,

ּ וְאֶת־אֹתֹתִיו וְאֶת־מַצְשָׂיו אֲשֶׁר עְשָׂה בְּתוֹדְ מִצְרָיִם לִפַּרִעֹה מֵלֵדְ־מִצְרַיִם וּלִכֶּל־אַרִצוֹ:

A znamení i skutky jeho, kteréž činil u prostřed Egypta Faraonovi, králi Egyptskému, i vší zemi jeho,

וֹאֲשֶׁר עֲשֶׂה לְחֵיל מִצְרֵים לְסוּסִיו וּלְרִכְבּוֹ אֲשֶׁר הֵצִיף אֶת־מֵי יַם־סוּף עַל־פְּנֵיהֶם בְּרָדְפָם אַחֲרִיכֵם וַיִּאַבְּרֵם יְהוָה עַד הַיּוֹם הַזֵּה:

A co učinil vojsku Egyptskému, koňům i vozům jeho, kterýž uvedl vody moře Rudého na ně, když vás honili, a shladil je Hospodin až do dnešního dne;

7

8

ּ וַאֲשֶׁר עָשָׂה לָכֶם בַּמִּדְבָּר עַד־בֹּאֲכֶם עַד־הַמָּקוֹם הַזֵּה:

Také co učinil vám na poušti, dokudž jste nepřišli až k místu tomuto,

וֹאֲשֶׁר עְשָׂה לְדָתְן וְלַאֲבִירָם בְּנֵי אֶלִיאָב בֶּן־רְאוּבֵן אֲשֶׁר פָּצְתָה הָאָרֶץ אֶת־פִּיהָ וַתִּבְלְעֵם וְאֶת־בְּתֵּיהֶם וְאֶת־אְהֲלֵיהֶם וְאֵת כָל־הַיְקוּם אֲשֶׁר בְּרַוְלֵיהֶם בְּקֶרֶב כָּל־יִשְׂרָאֵל:

A co učinil Dátanovi a Abironovi, synům Eliaba, syna Rubenova, když země otevřela ústa svá, a požřela je i čeledi jejich, stany jejich se vším statkem jejich, kterýž při sobě měli, u prostřed všeho Izraele.

ֹ כִּי עֵינֵיכֶם הָרֹאֹת אֶת־כָּל־מַץְשֵׂה יְהוָה הַגְּּדֹל אַשֵׁר עָשָׂה:

Ale oči vaše viděly všecky skutky Hospodinovy veliké, kteréž činil.

י וּשְׁמַרְתֶּם אֶת־כָּל־הַמִּצְוָה אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךְ הַיּוֹם לְמַעַן תֶּחֶזְקוּ וּבָאתֶם וִירִשְׁתֶּם אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַתֵּם עֹבְרִים שְׁמָּה לְרִשְׁתַה:

Protož ostříhejte všech přikázaní, kteráž já dnes přikazuji vám, abyste zmocněni byli, a vejdouce, dědičně obdrželi zemi, do kteréž vy jdete k dědičnému jí obdržení,

A aby se prodlili dnové *vaši* na zemi, kterouž s přísahou zaslíbil dáti Hospodin otcům vašim i semeni jejich, zemi mlékem a strdí oplývající.

יס כי הָאָרֶץ מִּאָרֵים הָוֹא אֲשֶׁר יְצָאתֶם מִשְּׁם אֲשֶׁר הַזְרַע אֶת־זַרְעַדְּ וְהִשְׁקִיתְ בְרַנְלְדְּ כְּגַן הַיְּרֶק:

Nebo země, do kteréž ty již vcházíš, abys ji dědičně obdržel, není jako země Egyptská, z níž jsi vyšel, v kteréž jsi rozsíval símě své, a svlažoval ji *do ustání* noh svých jako zahradu bylinnou:

" וְהָאָרֶץ אֲשֶׁר אַתֶּם עֹבְרִים שְׁמָּה לְרִשְׁתָּה אֶרֶץ הַ הָרִים וּבְקָעֹת לִמְטַר הַשְּׁמֵיִם תִשְׁתֶּה־מָּיִם:

Ale země, do kteréž vy jdete, abyste jí dědičně vládli, jest země hornatá, *mající* i údolí, *kteráž* z deště nebeského svlažována bývá vodou,

י אֶרֶץ אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֶיךְ דֹּרֵשׁ אֹתְה תְּמִיד עֵינֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךְ בָּה מֵרֵשִׁית הַשְּׁנָה וְעַד אַחַרית שֵׁנָה:

Země, o kterouž Hospodin Bůh tvůj pečuje, *a* vždycky oči Hospodina Boha tvého *obráceny jsou* na ni, od počátku roku až do konce jeho.

י וְהָיָה אִם־שָׁמֹעַ תִּשְׁמְעוּ אֶל־מִצְוֹתֵי אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוָּה אֶתְכֶם הַיּוֹם לְאַהֲבָה אֶת־יְהוָה אֶלֹהִיכֶם וּלְעַבְרוֹ בְּכָל־לְבַבְכֶם וּבְכָל־נַפְשָׁכֶם:

Protož jestliže opravdově poslouchati budete přikázaní mých, kteráž já vám dnes přikazuji, milujíce Hospodina Boha svého a sloužíce jemu z celého srdce svého a ze vší duše své,

י וְנְתַתִּי מְטַר־אַרְצְכֶם בְּעִתוֹ יוֹרֶה וּמַלְקוֹשׁ וִאָסַפִּתִּ דִנְנֵדְ וִתִירֹשִׁדְּ וִיִּצְהָרֵדְ:

Dám déšť zemi vaší časem svým, ranní i pozdní, a sklízeti budeš obilé své, víno své i olej svůj.

מ וָנְתַתִּי עֵשֶּׁב בְּשָּׂרָדְ לִבְהָמְתָּדְ וְאָכַלְתְּ וְשָּׂבְעְתִּ:

Dám i pastvu na poli tvém pro hovada tvá, a budeš jísti až do sytosti.

14

16

דּשְּׁמְרוּ לָכֶם פֶּן יִפְתָּה לְבַבְכֶם וְסַרְתָּם וַאֲבַרְתֵּם אֱלֹהִים אֲחֵרִים וְהִשְׁתַחֲוִיתֵם לְהֵם:

Vystříhejtež se tedy, aby nebylo svedeno srdce vaše, abyste odstupujíce, nesloužili bohům cizím, a neklaněli se jim.

19

20

י וְחָרָה אַף־יְהוָה בָּכֶם וְעָצֵר אֶת־הַשְּׁמֵיִם וְלֹא־יִהְנֶה מָטָר וְהָאֲדְמָה לֹא תִתֵּן אֶת־יְבוּלְה וֹאֲבַדְתֶם מְהֵרָה מֵעַל הָאָרֶץ הַמֹּבָה אֲשֶׁר יְהוָה וֹתֵן לָכֵם:

Pročež Hospodin velice by se na vás rozhněval, a zavřel by nebe, aby deště nedávalo, a země aby nedávala úrody své; i zahynuli byste rychle z země výborné, kterouž Hospodin vám dává.

ְּיְשִׂמְתֶם אֶת־דְּבְרֵי אֵלֶה עַל־לְבַבְכֶם וְעַל־נַפְשָׁכֶם וּקְשַׁרְתֶם אֹתָם לְאוֹת עַל־יָדְכֶם וְהֵיוּ לְטוֹטַפֹּת בֵּין עִינִיכֵם:

Ale složte tato slova má v srdci svém a v mysli své, a uvažte je sobě za znamení na rukou svých, a budou jako náčelník mezi očima vašima.

ה ולמודמם אלם את-בווכם לבבר בם באלטב: היולמודמם אלם את-בווכם לבבר בם באלטב:

A vyučujte jim syny své, rozmlouvajíce o nich, když sedneš v domě svém, aneb když půjdeš cestou, když lehneš i když vstaneš.

: וּכְתַבְתָּם עַל[ַ]מְזוּזוֹת בֵּיתֶך וּבִשְׁעָרֶיך:

Napíšeš je také na veřejích domu svého i na branách svých,

Aby byli rozmnoženi dnové vaši a dnové synů vašich na zemi, kterouž s přísahou zaslíbil Hospodin otcům vašim, že ji dá jim, dokudž nebe trvá nad zemí.

בּי אִם־שָׁמֹר תִּשְׁמְרוּן אֶת־כָּל־הַמִּצְוָה הַזּאֹת אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם לַצְשׁתָה לְאַהְבָה אֶת־יְהוָה אֶלֹהִיכֶם לְלֶכֶת בְּכָל־דְּרָכִיו וּלִדָבִקה־בוֹ:

Nebo jestliže bedlivě ostříhati budete všech přikázaní těchto, kteráž já přikazuji vám, abyste je činili, milujíce Hospodina Boha svého, a chodíce po všech cestách jeho, a přídržejíce se jeho:

מן וְהוֹרִישׁ יְהוָה אֶת־כָּל־הַגּוֹיִם הָאֵלֶה מִלּפְנֵיכֶם יּ וִירִשְׁתֶם גּוֹיִם גְּדֹלִים וַאֲצָמִים מִכֶּם:

Tedy vyžene Hospodin všecky ty národy od tváři vaší, a vládnouti budete dědičně národy většími i silnějšími, nežli jste vy.

יה כָל־הַמְּקוֹם אֲשֶׁר תִּדְרוֹך כַּף־רַגְּלְכֶם בּוֹ לָכֶם יהָיֶה מִן־הַמִּדְבָּר וְהַלְּבָנוֹן מִן־הַנְּהָר וְהַר־פְּרָת וְעַר הַיָּם הָאַחֲרוֹן יִהְיֶה נְּבִלְכֵם:

Všeliké místo, na kteréž by vstoupila noha vaše, vaše bude; od pouště a od Libánu, a od řeky Eufraten až k moři nejdalšímu bude pomezí vaše.

ַר לא־יִתְיַצֵּב אִישׁ בִּפְנֵיכֶם פַּחְדְּכֶם וּמוֹרַאֲכֶם יִתֵּן יֹהְוָה אֶלֹהֵיכֶם עַל־פְּנֵי כָל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר תִּדְרָכוּ־בָה כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר לָכֶם:

Nepostaví se žádný proti vám; strach a bázeň vás pustí Hospodin Bůh váš na tvář vší země, po kteréž choditi budete, jakož jest mluvil vám.

Hle, já předkládám vám dnes požehnání i zlořečení,

26

27

Požehnání, budete-li poslouchati přikázaní Hospodina Boha svého, kteráž já dnes přikazuji vám,

בּ וְהַקְּלָלָה אִם־לֹא תִשְׁמְעוּ אֶל־מִצְוֹת יְהוָה אֶלֹהִיכֶם וְסַרְתֶּם מִן־הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם הַיּוֹם לְלֶכֶת אַחֲרֵי אֶלֹהִים אֲחֵרִים אֲשֶׁר לֹא־יִדִעִתֵּם:

Zlořečení pak, jestliže byste neposlouchali přikázaní Hospodina Boha svého, ale sešli byste s cesty, o kteréž já dnes přikazuji vám, následujíce bohů cizích, kterýchž neznáte.

מן וְהָיָה כִּי יְבִיאֲּך יְהוָה אֱלֹיהֵיךּ אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־אַתָּה בָא־שָׁמָּה לְרִשְׁתָּה וְנְתַתָּה אֶת־הַבְּרָכָה עַל־הַר נְּרִזִים וְאֶת־הַקְּלְלָה עַל-הַר עֵיבַל:

A když by tě uvedl Hospodin Bůh tvůj do země, do kteréž ty jdeš, abys dědičně vládl jí, tedy dáš požehnání toto na hoře Garizim, a zlořečení na hoře Hébal,

י הַלא־הַמָּה בְּעֵבֶר הַיַּרְהֵן אַחַבי הָרֶךְ מְבוֹא הַשֶּׁמֶשׁ בְּאֶרֶץ הַכְּנַעֲנִי הַיּשֵׁב בְּעֲרָבָה מוּל הַגִּּלְנֵּל אֵצֵל אֵלוֹנֵי מֹרֵה:

Kteréž jsou za Jordánem, za cestou *chýlící se* k západu slunce, v zemi Kananejského, jenž bydlí na rovinách naproti Galgala, blízko rovin More.

יא כּי אַהֶם עֹבְרִים אָת־הַיַּרְהֵן לָבא לָרָשֶׁת אָת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־יְהוָה אֶלֹהֵיכֶם נֹתֵן לָכֶם וִירִשִׁתֵּם אֹתָה וִישַׁבִתִּם־בָּה:

Nebo vy půjdete přes Jordán, abyste vešli a dědičně vládli zemí, kterouž Hospodin Bůh váš dá vám; i obdržíte ji dědičně, a budete v ní bydliti.

לבּ וּשְׁמַרְתָּם לַצְשׁוֹת אֵת כָּל־הַחָקִים וְאֶת־הַמִּשְׁפְּטִים אֲשֶׁר אָנֹכִי נֹתֵן לִפְנֵיכֶם הַיּוֹם:

Hleďtež tedy, abyste činili všecka ustanovení a soudy, kteréž já dnes vám předkládám.

י אָלֶה הַחֶּקִים וְהַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר תִּשְׁמְרוּן לַאֲשׁוֹת בְּאָרֶץ אֲשֶׁר נְתַן יִהוָה אֲלֹהֵי אֲבֹתֶיך לְךּ לְרִשְׁתָה כָּל-הַיָּמִים אֲשֶׁר-אַמֶּם חַיִּים עַל-הָאֵדָמָה:

Tato jsou ustanovení a soudové, kterýchž ostříhati budete, činíce *je* v zemi, kterouž Hospodin Bůh otců tvých dá tobě, abys dědičně vládl jí po všecky dny, v nichž živi budete na zemi.

2

בַּבַר תְאַבְּרוּן אֶת־כָּל-הַמְּלְמוֹת אֲשֶׁר
 אֶת־אֶלֹהִים אַלֶּה אַשֶּׁר אַתֶּם יֹרְשִׁים אֹתָם
 אֶת־אֶלֹהִיהֶם עַל־הָהְרִים הְרָמִים וְעַל־הַגְּבְעוֹת אָתֹּבֹּר תְּאַלְהִיהֶם עַל־הָנְבְעוֹת
 וְתַחַת כָּל־עֵץ רַעֲנָן:

Zkazíte do gruntu všecka místa, na nichž sloužili národové, *kteréž vy dědičně opanujete,* bohům svým, na vrších vysokých a na pahrbcích, a pod každým stromem ratolestným.

יְנִתַּצְתֶּם אֶת־מִיְבַּחֹתָם וְשִׁבַּרְתָּם אֶת־מֵצֵבֹתְם וַאֲשֵׁרֵיהֶם תִּשְּׂרְפוּן בָּאֵשׁ וּפְסִילֵי אֱלֹהֵיהֶם תְּנַדֵּעוּן וָאִבַּרְתֵּם אֶת־שְׁמָם מִן־הַמָּקוֹם הַהוּא:

Oltáře jejich zbořte, a obrazy jejich ztlucte, háje také jejich ohněm spalte a rytiny bohů jejich stroskotejte, a vyhlaďte jméno jejich z místa toho.

לא־תַּצְשׂוּן כֵּן לַיהוָה אֱלֹהֵיכֶם:

Neučiníte tak Hospodinu Bohu svému,

4

6

7

8

Ale kteréž by místo vyvolil Hospodin Bůh váš ze všech pokolení vašich, aby položil jméno své tu, a bydlil na něm, hledati *ho*, a tam choditi budete.

Tam také přinášeti budete zápaly své a oběti i desátky své, oběti rukou svých i sliby své, dobrovolné *oběti* své, i prvorozené z skotů a bravů svých,

A jísti budete tam před Hospodinem Bohem svým, a veseliti se budete v každé věci, k níž přičiníte ruky své, vy i domové vaši, v nichž požehnal tobě Hospodin Bůh tvůj.

Nebudete dělati tak, jakž my nyní zde činíme, jeden každý což se mu dobrého vidí.

11

כִּי לֹא־בָּאתֶם עַד־עָתָה אֶל־הַמְּנוּחָה וְאֶל־הַנַּחֲלָה אֲשֶׁר־יְהוָה אֶלֹהֶיךְ נֹתֵן לָךְ:

Nebo až dosavad nepřišli jste k odpočinutí a dědictví, kteréž Hospodin Bůh tvůj dává tobě.

וַאֲבַרְתָּם אֶת־הַיַּרְהֵן וִישֵׁבְתָּם בְּאָרֶץ אֲשֶׁר־יִהוָה אֶלֹהִיכֶם מַנְחִיל אֶתְכֶם וְהֵנִיחַ לְכֶם מִּכָּל־אִיבִיכֵם מִּסָּבִיב וִישֵׁבִתֵּם־בֵּטַח:

Ale když přejdouce Jordán, bydliti budete v zemi, kterouž Hospodin Bůh váš dá vám, abys jí vládl právem dědičným, a odpočinutí dá vám ode všech vůkol nepřátel vašich, a bydliti budete bezpečně:

י וְהָיָה הַמָּּקוֹם אֲשֶׁר־יִבְחַר יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם בּוֹ לְשַׁבֵּן שְׁמוֹ שָׁם שָׁמָּה תָבִיאוּ אֵת כָּל־אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַנֶּה אֶתְכֶם עוֹלֹתִיכֶם וְזִבְחֵיכֶם מַעְשְׂרֹתִיכֶם וּתְרֻמַת יָדְכֶם וְכֹל מִבְחַר נִדְרֵיכֶם אֲשֶׁר תִּדְרוּ לַיהוַה:

Tedy k místu tomu, kteréž by vyvolil Hospodin Bůh váš, aby tam přebývalo jméno jeho, přinášeti budete všecky věci, kteréž já přikazuji vám, zápaly své, oběti své a desátky své, a oběti rukou svých a všecko, což předního jest v slibích vašich, kteréž byste činili Hospodinu.

A veseliti se budete před Hospodinem Bohem svým, vy i synové vaši i dcery vaše, služebníci vaši i děvky vaše, i Levíta, kterýž jest v branách tvých, nebo nemají dílu a dědictví s vámi.

י השָׁמֶר לְדָּ פֶּן־תַּאֲלֶה עֹלֹתֶידְ בְּכְל־מְקוֹם אֲשֶׁר יּז תִּרָאָה:

Vystříhej se, abys neobětoval zápalných obětí svých na žádném místě, kteréž bys sobě obhlédl.

י כִּי אָם־בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר־יִבְחַר יְהוָה בְּאַחֵר שְׁבְשֶׁיך שָׁם תַּצְלֶה עֹלֹתִיך וְשְׁם תַּצְשֶׂה כֹל אֵשֶׁר אַנֹכִי מִצַּוָּרֵ:

Ale na tom místě, kteréž by vyvolil Hospodin v jednom z pokolení tvých, tam obětovati budeš zápaly své, a tam učiníš všecko, což já přikazuji tobě.

15

מּ רַלְבְלְבִּלְתְּנָתְ נַפְּשְׁךְ תִּזְבַח וְאָכַלְתָּ בְשָׁר בְּבָלְ־שִׁעְרָיךְ הַשְּׁמָא וְהַשְּׁהוֹר יאִכְלֶנִּוּ כַּאְּבִי רָכַאַיֵּל:

A však jestliže by se kdy zalíbilo duši tvé, zabiješ *sobě*, a jísti budeš maso vedlé požehnání Hospodina Boha svého, kteréž by dal tobě ve všech městech tvých; nečistý i čistý jísti je bude, jako srnu i jelena.

19

יי רַק הַדָּם לא תאכלו עַל־הָאָרֶץ תִּשְׁפְּכֶנוּ כַּמַיִם:

Krve toliko jísti nebudete, na zemi vycedíte ji jako vodu.

י לא-תוכל לָאָכל בִּשְּׁעֶרִיךְ מַּאְשֵׁר וְּנְדְבֹרֶיךְ וְצֹאנֶךְ וְתִירִשְּׁךְ וְיִצְּתְנֶדְ וּבְכֹרת בְּקְרָדְ וְצֹאנֶדְ וְכִל-נְדְרֵיךְ אֲשֶׁר תִּהָר וְנִדְבֹתִידְ וֹצִאנֶדְ

Nebudeš moci jísti v městě svém desátků obilí svého, vína a oleje svého, i prvorozených skotů a bravů svých, i všeho, k čemuž se slibem zavážeš, dobrovolných *obětí* svých a obětí rukou svých.

הי אם-לפני יהנה אלהיד תאלפני בּמְּלוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר יִהנָה אֶלֹהֵידְ בּוֹ אַתָּה וּבִנְּדְ וּבִתֶּדְ וְעַבְדָּדְ וַאֲמָתֶדְ וְהַלֵּוִי אֲשֶׁר בִּשְׁעָרֵידְ וְשְׂמַחְתְּ לפני יהנָה אַלהִידְ בִּכֹל מִשְׁלַח יָדִדְ:

Ale před Hospodinem Bohem svým jísti je budeš na místě, kteréž vyvolil Hospodin Bůh tvůj, ty i syn tvůj i dcera tvá, služebník tvůj a děvka tvá, i Levíta, kterýž jest v branách tvých, a veseliti se budeš před Hospodinem Bohem svým ve všech věcech, k nimž bys přičinil ruky své.

מַ הִשְּׁמֶר לְדְ פֶּן־תַּעֲזֹב אָת־הַלֵּוִי כָּל־יָמֶידְ מַל-אַדמַתָּד:

Vystříhejž se, abys neopouštěl Levítů v zemi své po všecky dny své.

בּי־יַרְחִיב יְהוָה אֶלֹהֵיךּ אֶת־נְּבוּלְדְּ כַּאֲשֶׁר דּבָּר־לְדְּ וְאָמַרְתָּ אֹכְלָה בְשָּׁר כִּי־תְאַנֶּה וַפְּשִׁדְּ לֵאֵכֹל בָשָׂר בִּכָל־אַוַּת וַפִּשִּׁדְ תֹאכַל בָשָׂר:

Když rozšíří Hospodin Bůh tvůj pomezí tvé, jakož mluvil tobě, a řekl bys sám v sobě: Budu jísti maso, proto že žádá duše tvá jísti maso, vedlé vší líbosti své jísti budeš maso.

ין בּי־יִרְחַק מִּמְּדְ הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר יְהוָה אֶלֹהֶידְ לְשׁוּם שְׁמוֹ שֶׁם וְזָבַחְתָּ מִבְּקְרָדְ וּמִצּאִּנְדְ אֲשֶׁר נְתַן יְהוָה לְדְּ כַּאֲשֶׁר צִוּיתִדְּ וְאָכַלְתְּ בִּשְׁעֲרֵידְ בָּכֹל אַוַּת נַפְּשֶׁדְ:

Jestliže by daleko bylo od tebe místo, kteréž vyvolí Hospodin Bůh tvůj, aby přebývalo tam jméno jeho, zabiješ *hovado* z skotů neb bravů svých, kteréž by dal Hospodin tobě, jakžť jsem přikázal tobě, a jísti budeš v městě svém, vedlé vší líbosti duše své.

בּ אַך כַּאֲשֶׁר וֵאָכֵל אָת־הַצְּבִי וְאָת־הָאַיָּל כֵּן תאֹכְלֶנוּ הַמָּמֵא וְהַמָּהוֹר יַחְדָּו יאֹכְלֵנוּ:

Jakž se jídá srna a jelen, tak je jísti budeš; nečistý i čistý bude je jísti.

מּ רַק חֲזַק לְבִלְתִּי אֲכֹל הַדְּם כִּי הַדְּם הוּא הַנְּפָשׁ נּי וִלֹא־תֹאכַל הַנָּפִשׁ עִם־הַבָּשָׂר:

Toliko buď stálý, abys krve nejedl; nebo krev jest duše, protož nebudeš jísti duše s masem jejím.

Nejeziž jí, ale na zem ji vyceď jako vodu.

יה לא תאכלנו לְמַען ייטַב לְד וּלְבָנִידְ אַחֲרֵידְ כִּי־תַּאֲשֶׂה הַיָּשֶׁר בְּעִינֵי יְהוָה:

Nebudeš jísti jí, aby tobě dobře bylo i synům tvým po tobě, když bys činil, což dobrého jest před očima Hospodinovýma.

נו בק קדשוד אָשֶׁר־יִהְיוּ לְדּ וּנְדָרֶידְ תִּשְׂא וּבָאתְ אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־יִבְחַר יְהֹנָה:

Ale posvěcené věci své, kteréž bys měl, a což bys slíbil, vezmeš, a doneseš na místo, kteréž vyvolí Hospodin,

ין נְשִׂיתָ עֹלֹתֶיךּ הַבְּשָׂר וְהַדְּם עַל־מִוְבַח יְהוָה אֶלֹהֵיךּ וְהַבְּשִׂר תִאֹכֵל: אֵלֹהֵיךּ וִהַבְּשַׂר תֹאֹכֵל:

A obětovati budeš oběti své zápalné, maso a krev, na oltář Hospodina Boha svého; ale krev *jiných* obětí tvých vylita bude na oltář Hospodina Boha tvého, maso pak jísti budeš.

יי שְׁמֹר וְשְׁמַץהְ אֵת כָּל־הַדְּבְרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַנֶּּךְ לְמַעַן יִימַב לְדְּ וּלְבְנֶּידְ אַחֲרֶידְ עַד־עוֹלָם כִּי תַּעֲשֶׂה הַמּוֹב וְהַיָּשְׁר בְּעֵינֵי יְהוָה אֵלֹהֵידְ:

Ostříhej a poslouchej všech slov těchto, kteráž já přikazuji tobě, aby tobě dobře bylo i synům tvým po tobě až na věky, když bys činil, což dobrého a pravého jest, před očima Hospodina Boha svého.

º כִּי־יַכְרִית יְהוָה אֱלֹהֶיךּ אֶת־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר אַתְּה בָא־שָׁמָה לָרֶשֶׁת אוֹתָם מִפְּנֶיךּ וְיִרַשְׁתְּ אֹתָם וְיִשֵּרְתָּ בִּאַרְצָם:

Když by *pak* vyplénil Hospodin Bůh tvůj od tváři tvé národy ty, k nimž ty tudíž vejdeš, abys dědičně vládl jimi, a dědičně je opanoval, a bydlil v zemi jejich,

ל השֶׁמֶר לְךּ פֶּן־תִּנְּמֵשׁ אַחֲנֵיהֶם אַחֲנֵי הִשְּׁמְדָם 30 מִפְּנֶיךּ וּפֶּן־תִּדְרשׁ לֵאלֹנֵיהֶם לֵאמֹר אֵיכָה יַעַבְרוּ הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה אָת־אֵלֹנֵיהֶם וְאָצֶשֶׁה־כֵּן נַם־אָנִי:

Vystříhej se, abys neuvázl v osídle, *jda* za nimi, když by již vyhlazeni byli od tváři tvé. Nevyptávej se na bohy jejich, říkaje: Jak jsou sloužili národové ti bohům svým, tak i já učiním.

לא לא־תַּצְשֶּׁה כֵן לַיהוָה אֶלֹהֶיךְ כִּי כָּל־תּוֹצְבַת יְהוָה אֲשֶׁר שָׂנֵא עְשׁוּ לֵאלֹהֵיהֶם כִּי גַם אֶת־בְּנֵיהֶם וְאֶת־בְּנֹתֵיהֶם יִשְּׂרְפוּ בָאֵשׁ לֵאלֹהֵיהֵם:

Neučiníš tak Hospodinu Bohu svému, nebo všecko, což v ohavnosti má Hospodin, a čehož nenávidí, činili bohům svým; také i syny své a dcery své ohněm pálili *ke cti* bohům svým.

את כָּל־הַדְּבָר אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַנָּה אֶתְכֶם אֹתוֹ תִשְׁמְרוּ לַעֲשׁוֹת לֹא־תֹסֵף עָלָיו וְלֹא תִנְרַע מִמֵּנוּ:

1

2

Cožkoli já přikazuji vám, ostříhati budete, činíce *to*; nepřidáte k tomu, aniž co z toho ujmete.

בּי־יָקוּם בְּקְרְבְּךְ נָבִיא אוֹ חֹלֵם חֲלוֹם וְנְתַן אֵלֵיךָ אוֹת אוֹ מוֹפֵת:

Povstal-li by u prostřed tebe prorok, aneb *někdo*, ješto by míval sny, a ukázal by tobě znamení aneb zázrak,

ּ וּבָא הָאוֹת וְהַמּוֹפֵת אֲשֶׁר־דִּבֶּר אֵלֶיךְ לֵאמֹר נֵלְכָה אַחֲרֵי אֶלֹהִים אֲחֵרִים אֲשֶׁר לֹא־יְדַעְתָּם וְנָעָבָדֵם:

Byť se pak i stalo to znamení aneb zázrak, a mluvil by tobě, řka: Poďme, následujme bohů cizích, kterýchž neznáš, a služme jim:

5

6

Neuposlechneš slov proroka toho, ani snáře, nebo zkušuje vás Hospodin Bůh váš, aby známé bylo, milujete-li Hospodina Boha svého z celého srdce svého a z celé duše své.

י אַחֲרִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם תֵּלֵכוּ וְאֹתוֹ תִירָאוּ וְאֶת־מִּצְוֹתִיו תִּשְׁמֹרוּ וּבְלְלוֹ תִשְׁמְעוּ וְאֹתוֹ תַאֲבֹרוּ וּבוֹ תִּדְבָּקוּן:

Hospodina Boha svého následujte, a jeho se bojte, přikázaní jeho ostříhejte, hlasu jeho poslouchejte, jemu služte a jeho se přídržte.

וְהַנְּבִיא הַהוּא אוֹ חֹלֵם הַחֲלוֹם הַהוּא יוּמְת כִּי דבֶּר־סְרָה עַל־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם הַמּוֹצִיא אֶּתְכֶם מֹאֶרֶץ מִצְרֵים וְהַפּּוְדְּ מִבָּית עֲבָדִים לְהַדִּיחֲדְ מִן־הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר צִּוְּדְ יְהוָה אֱלֹהֵיךְ לָלֶכֶת בְּה וּבִעַרְתְּ הָרֶע מִקּרְבֶּדְ:

Prorok pak ten aneb snář zamordován bude, nebo mluvil to, čímž by odvrátil vás od Hospodina Boha vašeho, *kterýž vyvedl vás z země Egyptské, a vykoupil tě z domu služby,* aby tě srazil s cesty, kterouž přikázal tobě Hospodin Bůh tvůj, abys chodil po ní; a tak odejmeš zlé z prostředku svého.

כּי יְסִיתִּדְ אָחִידְ כֵּן־אָמֶּדְ אוֹ־בִנְדְ אוֹ־בִתְּדְ אוֹ אֵשֶׁת חֵיכֶּדְ אוֹ רֵצְדְ אֲשֶׁר כְּנַפְשְׁדְ בַּסֵתֶר לאמר נַלְכָה וְנַעַבְדָה אֶלֹהִים אֲחֵרִים אֲשֶׁר לא יָדַעִתָּ אַתָּה וַאָּבֹתִידְ:

Jestliže by tě tajně nabádal bratr tvůj, syn matky tvé, aneb syn tvůj, aneb dcera tvá, aneb manželka, *kteráž jest* v lůně tvém, aneb přítel tvůj, kterýžť by *milý* byl jako duše tvá, řka: Poďme a služme bohům cizím, *kterýchž jsi neznal ty ani otcové tvoji*,

8

9

י מַאֶּלֹהֵי הָעַמִּים אֲשֶׁר סְבִיבֹתֵיכֶם הַקְּרֹבִים אֵלֶיךּ אוֹ הָרְחֹקִים מִמֶּךְ מִקְצֵה הָאָרֶץ וְעַר־קִצֵּה הָאָרֶץ:

Z bohů pohanských, kteříž vůkol vás jsou, buď blízko aneb daleko od tebe, od *jednoho* konce země až do *druhého* konce jejího,

לא־תאבה לו וְלא תשְׁמַע אֵלְיו וְלא־תַחוֹס עִינְדְּ עָלָיו וִלא־תַחִמֹל וִלא־תַכַּפָּה עָלְיו:

Nepovoluj jemu, aniž ho poslouchej; neodpustíť mu oko tvé, aniž se slituješ, aniž zatajíš ho,

ים בְּרָגנּוּ יָדְדְ תִּהְיֶה־בּוֹ בְרָאשׁוֹנְה לַהַמִּיתוֹ וִיַד כַּל־הַעָם בַּאַחֵרנַה:

Ale bez milosti zabiješ jej; ruka tvá nejprv na něj bude *vztažena*, abys ho zabil, a potom ruce všeho lidu.

י וּסְקַלְתוֹ בְאֲבָנִים וָמֵת כִּי בִּקֵשׁ לְהַדִּיחֲדְּ מֵעַל יְהְנָה אֱלֹהֶידְ הַמּוֹצִיאֲדְ מֵאֶרֶץ מִצְרֵים מִבֵּית יִבְרִים: עֵבָרִים:

A ukamenuješ jej až do smrti, nebo chtěl odvésti tebe od Hospodina Boha tvého, kterýž tě vyvedl z země Egyptské, z domu služby,

Aby všecken lid Izraelský, uslyšíce *to*, báli se, a nečinili více něco podobného věci této nejhorší u prostřed tebe.

Uslyšel-li bys o některém městě svém, kteréž Hospodin Bůh tvůj dá tobě, abys tam bydlil, ani praví:

Vyšli muži, lidé nešlechetní z prostředku tvého, kteříž svedli spoluobyvatele své, řkouce: Poďme, služme bohům cizím, kterýchž neznáte:

Tedy vyhledej a vyzvěz a dobře se *na to* vyptej, a jestliže jest pravda a jistá věc, *že* ohavnost se stala u prostřed tebe,

״ הַכֵּה תַכֶּה אֶת־יִּשְׁבֵי הָעִיר ההוא הַהִּיאּ לְפִי־חָרֶב הַחֲרֵם אֹתָה וְאֶת־כְּל־אֲשֶׁר־בְּה וִאֵת־בִּהִמִתְּה לִפִי־חָרֵב:

Zbiješ obyvatele města toho mečem, a jako věc proklatou zkazíš je i všecko, což by v něm bylo, hovada také jeho mečem *pobiješ*.

" וְאֶת־כָּל־שִׁלְלָה תִּקְבֹץ אֶל־תּוֹדְ רְחֹבָה וְשְׂרַפְתְּ בָאֵשׁ אֶת־הָעִיר וְאֶת־כָּל־שְׁלְלָה כָּלִיל לַיהוָה אֶלֹהֵיךְ וְהָיְתָה תֵּל עוֹלָם לֹא תִבְּנָה עוֹד:

A všecky kořisti jeho shromáždíš u prostřed ulice jeho, a spálíš ohněm to město i všecky kořisti jeho docela Hospodinu Bohu svému, aby byla hromada *rumu* věčná; a nebude více staveno.

יִרחַמָּד וָהִרבֵּד מָאַימָה מִן־הַחֵּכֶם לְמַעַן יִשׁיִב יְהֹנָה מֵחֲרוֹן אַפּוֹ וִנְתַן־לְדְּ רַחֲמִים וְרחַמָּד וָהִרבֵּד מָאִימָה מִן־הַחֵנִים

A nevezmeš ničehož z věcí proklatých, aby Hospodin odvrátil se od hněvu prchlivosti své, a učinil tobě milosrdenství *svá*, a smiloval se nad tebou, i rozmnožil tě, jakož s přísahou zaslíbil otcům tvým.

כי תשמע בקול יהנה אלהיד לשמר אָת־כָּל־מִצִוֹתִיו אֲשֵׁר אָנֹכִי מִצַוִּדְ הַיּוֹם לַצְשׁוֹת :דָישֶׁר בִּעִינֵי יִהנָה אֵלֹיהֵיךּ:

Protož poslouchati budeš hlasu Hospodina Boha svého, ostříhaje všech přikázaní jeho, kteráž já dnes přikazuji tobě, abys činil, což pravého jest, před očima Hospodina Boha svého.

יְּ בָּנִים אַמֶּם לַיהוָה אֱלֹהֵיכֶם לֹא תִתְּגִּּדְדוּ וְלֹא־תָשִּׁימוּ קְרְחָה בֵּין עֵינֵיכֶם לְמֵת:

Synové jste Hospodina Boha vašeho, *protož* nebudete se řezati, aniž sobě uděláte lysiny mezi očima vašima nad mrtvým.

בּ כִּי עַם קְדוֹשׁ אַתָּה לַיהוָה אֶלֹהֵיךּ וּבְדְּ בְּחַר יְהוָה לִהְיוֹת לוֹ לְעַם סְגָלָה מִכֹּל הָעַמִּים אֲשֶׁר עַל־פִּנִי הָאֵדְמָה:

Nebo lid svatý jsi Hospodinu Bohu svému, a tebe vyvolil Hospodin, abys jemu byl za lid zvláštní ze všech národů, kteříž jsou na tváři země.

לא תאכל כָל־תוֹעֵבָה:

Nebudeš jísti žádné věci ohavné.

1

2

3

4

5

י זאת הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר תֹאכֵלוּ שׁוֹר שֵׂה כְשְׂבִים וִשֵּׂה עָזִים:

Tato jsou hovada, kteráž jísti budete: Voly, ovce a kozy,

ַ אַיָּל וּצְבִי וְיַחָמוּר וָאַקוֹ וְדִישׁן וּתְאוֹ וָזָמֶר:

Jelena, dannele, srnu, kamsíka, jezevce, bůvola a losa.

ּ וְכָל־בְּהֵמָה מַפְּרֶסֶת פַּרְסָה וְשֹׁסַעַת שֶׁסֵע שְׁתֵּי פָּרָסוֹת מַעֲלַת גִּרָה בַּבְּהֵמָה אֹתָה תֹאכֵלוּ:

Každé hovado, kteréž má kopyta rozdělená, tak aby rozdvojená byla, a přežívá mezi hovady, jísti je budete.

7

9

אַד אָת־זֶה לֹא תֹאֹכְלוּ מִמַּצְלֵי הַגֵּרָה וּמִמַּפְרִיםִי הַפַּּרְסָה הַשְּׁסוּעָה אֶת־הַנְּמְל וְאֶת־הָאַרְנֶבֶת וְאֶת־הַשְּׁפְן כִּי־מַצְלֵה גֵרָה הֵמָה וּפַרְסָה לֹא הִפְּרִיסוּ מִמֵאִים הֵם לָכֵם:

A však ne všech přežívajících, aneb těch, kteráž kopyta rozdělená mají, budete jísti, *jako* velblouda, zajíce a králíka; nebo ač přežívají, však kopyta rozděleného nemají, nečistá jsou vám.

ּ וְאֶת־הַחְזִיר כִּי־מַפְּרִיס פַּרְסָה הוּא וְלֹא גֵרָה טְמֵא הוּא לְכֶם מִבְּשָּׁרָם לֹא תֹאכֵלוּ וּבְנִבְלְתָם לֹא תִנֵּעוּ:

Též svině, nebo rozdělené majíc kopyto, nepřežívá, nečistá vám bude; masa jejího jísti nebudete, a mrchy její se nedotknete.

" אֶת־זֶה תּאִכְלוּ מִכֹּל אֲשֶׁר בַּמְיִם כֹּל אֲשֶׁר־לוֹ סְנַפִּיר וְקַשְּׂקשֶׁת תּאֹכֵלוּ:

Ze všech *pak živočichů*, kteříž u vodách jsou, tyto jísti budete: Cožkoli má plejtvy a šupiny, jísti budete.

י וְכֹל אֲשֶׁר אֵין־לוֹ סְנַפִּיר וְקַשְּׂקשֶׁת לֹא תֹאכֵלוּ º טְמֵא הוּא לָכֵם:

Což pak nemá plejtví a šupin, toho jísti nebudete; nečisté vám bude.

Všecko ptactvo čisté jísti budete.

11

12

13

15

16

Těchto pak jísti nebudete: Orla, noha, orlice mořské,

A sokola, supa a luňáka vedlé pokolení jeho,

A žádného krkavce vedlé pokolení jeho,

Pstrosa, sovy, vodní káně a krahulce vedlé pokolení jeho,

Raroha, kalousa a labuti,

Pelikána, porfiriána a křehaře,

יי וְהַחֲסִידָה וְהָאֲנָפָה לְמִינָה וְהַדּוּכִיפַת וְהָצְטַלֵּף: יי

Čápa, volavky vedlé pokolení jejího, dedka a netopýře.

יי וְכֹל שֶׁרֶץ הָעוֹף טְמֵא הוּא לְכֶם לֹא וֵאְכֵלוּ:

A všeliký zeměplaz létající nečistý bude vám, nebudete ho jísti.

ב כָל־עוֹף שָהוֹר תֹאכלוּ:

Každého ptáka čistého jísti budete.

19

20

מּ לא תאכלוּ כָל־נְבֵלָה לַנֵּר אֲשֶׁר־בִּשְׁעָרֶיךְ תּתְּנָנְה וַאָּכָלָה אוֹ מָכֹר לְנָכְרִי כִּי עַם קְדוֹש אַתָּה לַיהנְה אֶלֹהֶיךְ לֹא־תְבַשֵּׁל נְּדִי בַּחֲלֵב אִמוֹ:

Žádné umrliny jísti nebudete; příchozímu, kterýž jest v branách tvých, dáš ji, a jísti ji bude, aneb prodáš cizozemci, nebo lid svatý jsi Hospodinu Bohu svému. Nebudeš vařiti kozelce v mléce matky jeho.

בּ עַשֵּׂר תְּעַשֵּׂר אָת כָּל־תְבוּאַת זַרְעָדְ הַיּצֵא בּי הַשַּׂרֵה שַׁנָה שֵׁנָה:

Ochotně dávati budeš desátky ze všech užitků semene svého, kteřížť by přišli s pole každého roku.

A jísti budeš před Hospodinem Bohem svým, *na místě, kteréž by vyvolil, aby tam přebývalo jméno jeho*, desátky z obilí, vína i oleje svého, a prvorozené z volů svých a drobného dobytka svého, abys se učil báti Hospodina Boha svého po všecky dny.

בר וְכִי־יִרְבֶּה מִּמְּךְ הַבֶּרֶךְ כִּי לֹא תוּכַל שְׂאֵתוֹ כִּי־יִרְהַק מִמְּךְ הַמְּלְוֹם אֲשֶׁר יִבְתַר יְהוָה אֵלֹהֵיךְ לְשׁוּם שְׁמוֹ שְׁם כִּי יְבְנֶרְכְדְ יְהוָה אֵלֹהֵיך:

Jestliže by pak daleká byla cesta, a nemohl bys donésti toho, proto že daleko jest od tebe to místo, kteréž by vyvolil Hospodin Bůh tvůj k přebývání tam jména svého, když požehná tobě Hospodin Bůh tvůj:

ין וְנְתַתָּה בַּכָּסֶף וְצַרָתְ הַכָּסֶף בְּיָדְדְּ וְהָלַכְתְּ אַל־הַמָּקוֹם אַשֵּׁר יִבחַר יִהוָה אֵלֹהֵידְ בּוֹ:

Tedy zpeněžíš je, a svázané peníze *vezma* v ruku svou, půjdeš k místu, kteréž by vyvolil Hospodin Bůh tvůj,

A vynaložíš ty peníze na všecko, čehož žádá duše tvá, na voly, na ovce, na víno, aneb jiný nápoj silný, a na všecko, čehož by sobě žádala duše tvá, a jísti budeš tam před Hospodinem Bohem svým, a veseliti se budeš ty i dům tvůj.

27

28

ַ וְהַלֵּוִי אֲשֶׁר־בִּשְׁעְרֶיךּ לֹא תַעַזְבֶנּוּ כִּי אִין לוֹ חֵלֶק וְנַחֲלָה עִמָּך:

Levíty pak, kterýž by v branách tvých bydlil, neopustíš, nebo nemá dílu a dědictví s tebou.

־ מִקְצָה שָׁלשׁ שָׁנִים תּוֹצִיא אֶת־כָּל־מַעְשַׂר תִבוּאָתִדְּ בַּשָּׁנָה הַהִוּא וִהִנַּחִתְּ בִּשִׁעָרֵידְּ:

Každého léta třetího oddělíš všecky desátky z užitků svých toho léta, a složíš je v branách svých.

יּבְא הַלֵּוֹי כִּי אֵין-לוֹ חֵלֶּלְ וְנַחֲלָה עִמָּדְ וְהַנֵּר יְהַיָּתוֹם וְהָאַלְמָנָה אֲשֶׁר בִּשְׁעָרֵידְ וְאָכְלוּ וְשְׂבֵעוּ לְמַעַן יְבָרֶכְדְּ יְהוָה אֶּלֹהֶידְ בִּכְל־מַאֲשֵׁה יִדְדְּ אַשֵּׁר תַּאֵשֶׂה:

I přijde Levíta, *nebo nemá dílu a dědictví s tebou*, a host a sirotek i vdova, kteříž jsou v branách tvých, i budou jísti a nasytí se, aby požehnal tobě Hospodin Bůh tvůj při všelikém díle rukou tvých, kteréž bys dělal.

י מַקץ שֶׁבַע־שָׁנִים תַּנְצַשֶּׁה שְׁמִשְׁה:

Každého léta sedmého odpouštěti budeš.

1

2

3

ּ וְזֶה דְבַר הַשְּׁמִטְה שְׁמוֹט כָּל-בַעַל מַשֵּׁה יְדוֹ אֲשֶׁר יַשֶּׁה בְּרֵעֵהוּ לֹא־יִנִּשׁ אֶת־רֵעֵהוּ וְאֶת־אֲחִיו כִּי־קָרָא שְׁמִטָּה לַיהוָה:

Tento pak *bude* způsob odpuštění, aby odpustil každý věřitel, kterýž rukou svou půjčil *to, čehož* půjčil bližnímu svému; nebude upomínati bližního svého aneb bratra svého, nebo vyhlášeno jest odpuštění Hospodinovo.

ּ אֶת־הַנְּכְרִי תִּגִּשׁ וַאֲשֶׁר יִהְיֶה לְךּ אֶת־אָחִיךּ תַשִׁמִט יָדֵד:

Cizozemce upomínati budeš, ale to, což bys měl u bratra svého, propustí ruka tvá.

ר אָפֶס כִּי לֹא יִהְיָה־בְּךְּ אֶבְיוֹן כִּי־בְרֵךְ יְבְרֶכְךְּ יְהוָה בָּאָרֶץ אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךְ נֹתֵן־לְדְּ נַחֲלָה לְרִשְׁתָה:

Toliko aby nuzným *někdo* nebyl příčinou tvou, poněvadž hojně požehná tobě Hospodin v zemi, kterouž Hospodin Bůh tvůj dá tobě v dědictví, abys jí dědičně vládl:

5

Jestliže však pilně poslouchati budeš hlasu Hospodina Boha svého, tak abys hleděl činiti každé přikázaní toto, kteréž já tobě dnes přikazuji.

כּי־יְהוָה אֱלֹהֶיךּ בֵּרַכְךּ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר־לָךְ וְהַצְבַטְתְּ גּוֹיִם רַבִּים וְאַתְּה לֹא תַצְבֹט וּמְשֵׁלְתְּ בִּגוֹיִם רַבִּים וּבָדְ לֹא יִמְשׁלוּ:

Hospodin zajisté Bůh tvůj požehná tobě, jakož mluvil tobě, tak že budeš moci půjčovati národům mnohým, tobě pak nebude potřeba vypůjčovati; i budeš panovati nad národy mnohými, ale *oni* nad tebou nebudou panovati.

כּי־יִהְיֶה בְּךּ אֶבְיוֹן מֵאַחַר אַחֶיךּ בְּאַחַר שְׁעָרֵיךּ בְּאַרְצְּךְ אֲשֶׁר־יִהנָה אֶלֹהֶיךּ נִתֵּן לָדְ לֹא תְאַמֵּץ אֶת־לְבָבְךְ וְלֹא תִקְפִּץ אֶת־יָדְדְ מֵאָחִיךּ הָאֶבְיוֹן:

Byl-li by u tebe nuzný někdo z bratří tvých, v některém městě tvém, v zemi tvé, kterouž Hospodin Bůh tvůj dá tobě, nezatvrdíš srdce svého, a nezavřeš ruky své před nuzným bratrem svým:

ּ כִּי־פָּתֹח תִּפְתַח אֶת־יָדְדְּ לוֹ וְהַצְבִט תַּצְבִישָנוּ דִי מַחִסֹרוֹ אֵשֵׁר יֵחִסַר לוֹ:

Ale štědře otevřeš jemu ruku svou, a ochotně půjčíš jemu, jakž by mnoho potřeboval toho, v čemž by nouzi měl.

השָׁמֶר לְךּ פֶּן־יִהְיָה דְבָר עִם־לְבָבְךְ בְלִיֵעֵל לאמר קְרְבָה שְׁנַת־הַשֶּׁבֵע שְׁנַת הַשְּׁמִטְה וְרָעָה עִינְךּ בְּאָחִיךּ הָאָבְיוֹן וְלֹא תִמֵן לוֹ וְקְרָא עְלֶיךְ אֵל־יִהוָה וְהָיָה בְךָ חִמָּא:

9

10

Vystříhej se, aby nebylo něco nepravého v srdci tvém, a řekl bys: Blíží se rok sedmý, *jenž jest* rok odpuštění, a bylo by nešlechetné oko tvé k bratru tvému nuznému, tak že bys neudělil jemu, pročež by volal proti tobě k Hospodinu, a byl by na tobě hřích:

נְתוֹן תִּתֵּן לוֹ וְלֹא־יֵרֵע לְבָבְךְ בְּתִתְּךְ לוֹ כִּי בִּגְלַל תַדְּבָר תַזֶּה יְבָרֶרְךְ יְהוָה אֶּלֹהִיךְ בְּכָל-מַצְשָׂךְ וּבְכֹל מִשְׁלַח יָדֵך:

Ale ochotně dáš jemu, a nebude srdce tvé neupřímé, když bys dával jemu; nebo tou příčinou požehná tobě Hospodin Bůh tvůj ve všech skutcích tvých a ve všem díle, k kterémuž bys vztáhl ruku svou.

" כִּי לֹא־יֶחְהַל אֶבְיוֹן מִקֶּרֶב הָאָרֶץ עַל־כֵּן אָנֹכִי מְצַוְּךְ לֵאמֹר פְּתֹח תִּפְתַח אֶת־יָדְדְּ לְאָחִידְ לַצַנִיֵּדְ וּלִאָבִינִדְּ בִּאַרִצֵּדְ:

Nebo nebudete bez chudých v zemi vaší; protož přikazuji tobě, řka: Abys ochotně otvíral ruku svou bratru svému, chudému svému a nuznému svému v zemi své.

Jestliže by prodán byl tobě bratr tvůj Žid aneb Židovka, a sloužil by tobě za šest let, sedmého léta propustíš jej od sebe svobodného.

A když jej propustíš svobodného od sebe, nepustíš ho prázdného.

Štědře darovati jej budeš *dary* z dobytka svého, z stodoly a z vinice své; v čemž požehnal tobě Hospodin Bůh tvůj, *z toho* dáš jemu.

A pamatuj, že jsi služebníkem byl v zemi Egyptské, a že tě vykoupil Hospodin Bůh tvůj, protož já to dnes tobě přikazuji.

Pakliť by řekl: Nepůjdu od tebe, proto že by tě miloval i dům tvůj, *a* že mu dobře u tebe,

י וְלָקַחְתָּ אֶת־הַמַּרְצֵעַ וְנְתַתָּה בְאָזְנוֹ וּבַדֶּלֶת וְהָיָה יִּ לְךְּ עֶבֶר עוֹלָם וְאַף לַאֲמָתְךְּ תַּעֲשֶׂה־כֵּן:

Tedy vezma špici, probodneš ucho jeho na dveřích, a bude u tebe služebníkem na věky. Takž podobně i děvce své učiníš.

ה לא־יִקְשָׁה בְעִינֶךּ בְּשַׁלֵּחֲדְ אֹתוֹ חָפְשִׁי מִעִּמְּדְ כִּי מִשְׁנֶה שְׁכֵר שָׁכִיר אֲבָדְדְ שֵׁשׁ שָׁנִים וּבַרַכְדְּ יהוָה אֵלֹהִידְ בִּכֹל אֲשֵׁר תַּאֲשֵׂה:

Nechť není za těžké před očima tvýma, když bys ho svobodného propustil od sebe, nebo dvojnásob více, *než* ze mzdy nájemník, sloužil tobě šest let; i požehná tobě Hospodin ve všech věcech, kteréž činiti budeš.

ים כָּל־הַבְּכוֹר אֲשֶׁר יִנְלֵד בִּבְקְרְדְּ וּבְצֹאנְדְּ הַזְּכָר שׁוֹרֶדְּ תַּלְדִּישׁ לַיהנָה אֶלֹהֶיךְ לֹא תַעֲבֹר בִּבְכֹר שׁוֹרֶדְּ וֹלֹא תָגֹז בִכוֹר צֹאנֵדְ:

Všeho prvorozeného, což se narodí z skotů tvých neb z bravů tvých, samce posvětíš Hospodinu Bohu svému. Nebudeš dělati prvorozeným volkem svým, a nebudeš holiti prvorozených ovec svých.

בּ לִפְנִי יְהוָה אֶלֹהֶיךְ תֹאכְלֶנוּ שָׁנָה בְשְׁנָה בַּמְּקוֹם 20 אַשֵׁר־יִבִחַר יִהוָה אַתָּה וּבֵיתֵךּ:

Před Hospodinem Bohem svým budeš je jísti na každý rok na místě, kteréž by vyvolil Hospodin, ty i čeled tvá.

™ וְכִי־יִהְנֶה בוֹ מוּם פִּסֵח אוֹ עוֵר כֹל מוּם רָע לא תוִבָּחֵנוּ לַיהוָה אֵלֹהֵיך:

Pakliť by na něm byla vada, *že by* kulhavé aneb slepé *bylo, aneb mělo by* jakoukoli škodlivou vadu, nebudeš ho obětovati Hospodinu Bohu svému.

V branách svých budeš je jísti, buďto čistý neb nečistý, rovně jako srnu aneb jelena;

Toliko krve jeho nebudeš jísti, ale na zem vycedíš ji jako vodu.

י שְׁמוֹר אֶת־חֹדֶשׁ הָאָבִיב וְעְשִׁיתָ פֶּסַח לַיהוָה אֶלֹהֶיךְ כִּי בְּחֹדֶשׁ הָאָבִיב הוֹצִיאָךְ יְהוָה אֶלֹהֶיךְ מִמִּצְרֵיִם לַיְלָה:

1

Ostříhej měsíce Abib, abys slavil Fáze Hospodinu Bohu svému, nebo toho měsíce Abib vyvedl tě Hospodin Bůh tvůj z Egypta v noci.

י וְזָבַחְתָּ פֶּסַח לַיהוָה אֶלֹהֶיךּ צאׁן וּבְקָר בַּמָּקוֹם אַ אַשֵׁר־יִבְחַר יִהוָה לִשַּׁבֵן שִׁמוֹ שָׁם:

A obětovati budeš Fáze Hospodinu Bohu svému z bravů i skotů na místě, kteréž by vyvolil Hospodin, aby tam přebývalo jméno jeho.

לא-תאכל עליו חמץ שבעת ימים תאכל-עליו מצות לחם עני כי בחפזון יצאת מאגץ מארים למען תזכר את-יום צאתד מאגץ מארים כל ימי חניד:

Nebudeš v něm jísti nic kvašeného. Za sedm dní jísti budeš přesnice, chléb trápení, *nebo s chvátáním vyšel jsi z země Egyptské*, abys pamatoval na den, v kterémž jsi vyšel z země Egyptské, po všecky dny života svého.

ַר וְלֹא־יֵרָאָה לְךּ שְׁאֹר בְּכָל־נְּכֶלְךּ שִׁבְעַת יָמִים וְלֹא־יָלִין מִן־הַבְּשָׂר אֲשֶׁר תִּזְבַח בְּעֶרֶב בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן לַבֹּקֶר:

Aniž spatřín bude u tebe kvas ve všech končinách tvých za sedm dní, a nezůstane nic přes noc masa *toho*, kteréž bys obětoval u večer toho dne prvního, až do jitra.

5

6

7

ּ לֹא תוּכַל לִזְבֹח אֶת־הַפְּסַח בְאַחַר שְׁעְרֶיךּ אֲשֶׁר־יִהוָה אֱלֹהֵיךּ נֹתֵן לָדִ:

Nebudeš moci obětovati Fáze v každém městě svém, kteréž Hospodin Bůh tvůj dává tobě,

כִי אִם־אָל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־יִבְחַר יְהוָה אֶלֹהֶיךְ לְשַׁכֵּן שְׁמוֹ שָׁם תִּזְבַח אֶת־הַפֶּסַח בְּעָרֶב כְבוֹא הַשֵּׁמֵשׁ מוֹעֵד צֵאתִךְ מִמִּצְרָיִם:

Ale na místě, kteréž by vyvolil Hospodin Bůh tvůj, aby přebývalo tam jméno jeho, tu obětovati budeš Fáze, *a to* u večer, při západu slunce v jistý čas vyjití tvého z Egypta.

וּבִשַּׁלְתָּ וְאָכַלְתָּ בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר יְהוָה אֶלֹהֶיךְ בּוֹ וּפָנִיתָ בַבֹּקֶר וְהָלַרְתָּ לְאֹהָלֶיך:

Péci pak budeš a jísti na místě, kteréž by vyvolil Hospodin Bůh tvůj, a ráno navracuje se, půjdeš do stanů svých.

ּ שֵׁשֶׁת יָמִים תּאַכַל מַצּוֹת וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי עֲצֶּרֶת לַיהוָה אֱלֹהֶיךְ לֹא תַעֲשֶׂה מְלָאכָה:

Šest dní jísti budeš přesnice, dne pak sedmého bude slavnost Hospodinu Bohu tvému; ničehož *v ní* dělati nebudeš.

Sedm téhodnů sečteš sobě; od začátku žně začneš počítati sedm téhodnů.

Tehdy slaviti budeš slavnost téhodnů Hospodinu Bohu svému; seč budeš moci býti, to dáš dobrovolně vedlé toho, jakžť by požehnal Hospodin Bůh tvůj.

" וְשַׂמַחָתְ לּפְנֵי יְהוָה אֶלֹהֵיךְ אַמָּר וּבִּיְךְ וּבִּמֶּר וְעַבְיְדְ וַאֲמְתָךְ וְהַלֵּיִ אֲשֶׁר בִּשְׁעָרֶיךְ וְהַנֵּר וְהַיָּתוֹם וְהָאַלְמָנְה אֲשֶׁר בְּקְרְבָּךְ בַּמְּקוֹם אֲשֶׁר יִבחַר יִהוָה אֵלֹהֵיךְ לִשַׁכֵּן שִׁמוֹ שֶׁם:

I veseliti se budeš před Hospodinem Bohem svým, ty i syn tvůj i dcera tvá, služebník tvůj a děvka tvá, i Levíta, kterýž by byl v branách tvých, a příchozí, sirotek i vdova, kteříž by byli u prostřed tebe, na místě, kteréž by vyvolil Hospodin Bůh tvůj k přebývání tam jména svého.

יַ וְזָכַרְתָּ כִּי־עֶבֶּר הָיִתְ בְּמִצְרָיִם וְשְׁמַרְתְּ וְעְשִׁיתְ אָת־הַחָקִים הָאֵלֶּה:

A tak rozpomínati se budeš, že jsi byl služebníkem v Egyptě, když ostříhati a vykonávati budeš ustanovení tato.

13

15

Slavnost stanů světiti budeš za sedm dní, když shromáždíš s pole svého a z vinice své.

י וְשָׂמַחְתָּ בְּחַגָּךְ אַתָּה וּבִנְּךְ וּבִנֶּר וְאַמְתָר וּבִּיְעְרֶיך: וְהַלֵּוִי וְהַגָּר וְהַיָּתוֹם וְהָאַלְמָנָה אֲשֶׁר בִּשְׁעָרֶיך:

I budeš se veseliti v slavnosti své, ty i syn tvůj i dcera tvá, služebník tvůj a služebnice tvá, Levíta i příchozí, sirotek i vdova, kteříž *by byli* v branách tvých.

שׁבְעַת יָמִים מָחֹג לַיהוָה אֶּלֹהֶיךּ בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר־יִבְחַר יְהוָה כִּי יְבָרֶכְךּ יְהוָה אֶּלֹהֶיךְ בְּכֹל תְּבוּאָתְדּ וּבְכֹל מַצְשֵׂה יָדֶידְ וְהָיִתְ אַדְּ שַׂמֵחֵ:

Sedm dní svátek světiti budeš Hospodinu Bohu svému na místě, kteréž by vyvolil Hospodin, když požehná tobě Hospodin Bůh tvůj ve všech úrodách tvých, a ve všeliké práci rukou tvých, a tak budeš vesel.

Třikrát v roce postaví se každý pohlaví mužského před Hospodinem Bohem tvým na místě, kteréž by vyvolil, na slavnost přesnic, na slavnost téhodnů a na slavnost stanů, a neukážeť se před Hospodinem prázdný;

17

19

ּי אִישׁ כְּמַתְּנַת יָדוֹ כְּבִרְכַת יְהוָה אֶלֹהֶיךּ אֲשֶׁר נָתַן־לָד:

Každý podlé daru sobě daného, vedlé požehnání Hospodina Boha tvého, jehož on udělil tobě.

יי שׁפְטִים וְשׁטְרִים תּתֶּן־לְדְּ בְּכְל־שְׁעְרֵיךּ אֲשֶׁר יִּהְנְה אָלֹהֶיךּ נִתֵּן לְדְּ לִשְׁבְטָידְ וְשְׁפְטוּ אָת־הָעָם מִשְׁפַט־צָּדֶק:

Soudce a správce ustanovíš sobě ve všech městech svých, kteráž Hospodin Bůh tvůj dá tobě v každém pokolení tvém, kteříž souditi budou lid soudem spravedlivým.

" לא־תַטָּה מִשְׁפְּט לא תַכִּיר פָּנִים וְלא־תִקַּח שׁחַד כִּי הַשִּׁחַד יְעַוֵּר עֵינֵי חֲכָמִים וִיסַלֵּף דִּבְרֵי צַדִּיקם:

Neuchýlíš soudu, a nebudeš šetřiti osoby, aniž přijmeš daru; nebo dar oslepuje oči moudrých, a převrací slova spravedlivých.

אָת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־יְהנָה אֱלֹהֶיךְ נְתַן לַךְּ: צֶּבֶל צֶּבֶל תִּרְדִּרְ לְמַעַן תִּחְיֶה וְיָרַשְּׁתְּ

Spravedlivě spravedlnosti následovati budeš, abys živ byl, a dědičně vládl zemí, kterouž Hospodin Bůh tvůj dává tobě.

Nevysadíš sobě háje jakýmkoli dřívím u oltáře Hospodina Boha svého, kterýž uděláš sobě.

Ani vyzdvihneš sobě modly, což v ohavnosti má Hospodin Bůh tvůj.

י לא־תוְבַח לַיהוָה אֶלֹהֶיךּ שׁוֹר וְשֶׂה אֲשֶׁר יִהְיֶה בּוֹ מוּם כֹל דָבָר רָע כִּי תוֹעֲבַת יְהוָה אֶלֹהֶיךְ הוּא:

Nebudeš obětovati Hospodinu Bohu svému vola aneb dobytčete, na němž by vada byla, *aneb* jakákoli věc zlá, nebo ohavnost jest Hospodinu Bohu tvému.

י בּי־יִמְּצֵא בְקְרְבְּדְ בְּאַחֵר שְׁעָרֶיךְ אֲשֶׁר־יְהוָה אֶלֹהֶידְ נֹתֵן לָךְ אִישׁ אוֹ־אִשֶּׁה אֲשֶׁר יַאֲשֶׂה אַת־הָרַע בִּעִינֵי יִהוָה־אֵלֹהֵידְ לַעֲבֹר בִּרִיתוֹ:

Bude-li nalezen u prostřed tebe v některém městě tvém, kteráž Hospodin Bůh tvůj dá tobě, muž aneb žena, ješto by se dopouštěl zlého před očima Hospodina Boha tvého, přestupuje smlouvu jeho,

וֹיֵלֶךְ וַיַּאֲבֹר אָלֹהִים אֲחֵרִים וַיִּשְׁתַּחוּ לָהָם וְלַשֶּׁמֶשׁ אוֹ לַיְּרֵחַ אוֹ לְכָל־צְּבָא הַשְּׁמַיִם אֲשֶׁר לא-צויתי:

A odejda, sloužil by bohům cizím, a klaněl by se jim, buď slunci neb měsíci, aneb kterému rytířstvu nebeskému, čehož jsem nepřikázal,

4

ּ וְהָנַּר־לְדְּ וְשָׁמָּץְתְּ וְדָרַשְׁתְ הֵיטֵב וְהִנֵּה אָמֶת נָכוֹן הַדְּבָר נֵעֶשְּׁתָה הַתּוֹעֵבָה הַזּאֹת בְּיִשְּׂרָאֵל:

A bylo by povědíno tobě, a slyšel bys *o tom*, tedy vyptáš se pilně *na to*, a jestliže bude pravda a věc jistá, *že* by se stala taková ohavnost v Izraeli:

Bez lítosti vyvedeš muže toho aneb ženu tu, kteříž to zlé páchali, k branám svým, muže toho aneb ženu, a kamením je uházíš, ať zemrou.

על־פִּי שְׁנַיִם עִדִים אוֹ שְׁלֹשְׁה עִדִים יוּמַת הַמֵּת • לא יוּמַת עַל־פִּי עֵד אָחַד:

V ústech dvou aneb tří svědků zabit bude ten, kdož umříti má, nebudeť pak zabit podlé vyznání svědka jednoho.

7

8

יַר הָעָרִם תִּהְיֶה־בּוֹ בְרִאשׁנְה לַהַמִּיתוֹ וְיֵר כָל־הָעָם בָּאַחֲרֹנָה וּבִעַרְתָּ הָרָע מִקּרְבֶּךּ:

Ruka svědků nejprv bude proti němu k zabití jeho, a potom ruce všeho lidu, a tak odejmeš zlé z prostředku svého.

Bylo-li by při soudu něco nesnadného, mezi krví a krví, mezi pří a pří, mezi ranou a ranou, ν jakékoli rozepři v branách tvých, tedy vstana, půjdeš k místu, kteréž by vyvolil Hospodin Bůh tvůj,

A přijdeš k kněžím Levítského *pokolení* aneb k soudci, kterýž by tehdáž byl, i budeš se *jich* ptáti, a oznámíť výpověd soudu.

10

11

וְעָשִׁיתָ עַל־פִּי הַדְּבֶר אֲשֶׁר יַנִּידוּ לְךְּ מִן־הַמָּקוֹם הַהוּא אֲשֶׁר יִבְחַר יְהוָה וְשְׁמַרְתְּ לַעֲשׂוֹת כְּכֹל אֲשֶׁר יוֹרוּך:

Učiníš tedy vedlé naučení, kteréž by vynesli z místa toho, kteréž by vyvolil Hospodin, a hleď, abys všecko, čemuž by tě učili, tak vykonal.

" עַל־פִּי הַתּוֹרָה אֲשֶׁר יוֹרוּך וְעַל־הַמִּשְׁפְּט אֲשֶׁר־יאִמְרוּ לְךָּ תַּעֲשֶׂה לֹא תְסוּר מִן־הַדְּבָר אֵשֵׁר־יַנִּירוּ לִדְּ יָמִין וּשִׂמֹאל:

Podlé vyrčení zákona, kterémuž by tě naučili, a podlé rozsudku, kterýžť by vypověděli, učiníš; neuchýlíš se od slova sobě oznámeného ani na pravo ani na levo.

13

בּ וְהָאִישׁ אֲשֶׁר-יַצְשֶׂה בְזְרוֹן לְבִלְתִּי שְׁמֹעַ אָל-הַכֹּהֵן הָעֹמֵר לְשָׁרֶת שֶׁם אֶת-יְהוָה אֶלֹהֵיךְ אוֹ אֶל-הַשֹׁפֵט וּמֵת הָאִישׁ הַהוּא וּבִעַרְתְּ הָרָע מִיִּשֶׂרַאֵּל:

Jestliže by pak kdo v zpouru se vydal, tak že by neposlechl kněze postaveného tam k službě před Hospodinem Bohem tvým, aneb soudce, tedy ať umře člověk ten, a odejmeš zlé z Izraele,

י וְכַל־הָעָם וִשְּׁמְעוּ וְיִרָאוּ וְלֹא יְזִירוּן עוֹר:

Aby všecken lid uslyšíce, báli se, a více v zpouru se nevydávali.

ֹר כִּי־תָבֹא אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר יְהוָה אֶלֹהֶיךְ נֹתֵן לְדְּ וִירִשְׁתָה וְיָשַׁבְתָּה בָּה וְאָמַרִתְּ אָשִׁימָה עָלֵי מֶלֶךְ כְּכָל־הַגּּוֹיִם אֲשֶׁר סְבִיבֹתִי:

Když vejdeš do země, kterouž Hospodin Bůh tvůj dá tobě, abys ji dědičně obdržel, a budeš v ní bydliti, a řekneš: Ustanovím nad sebou krále, jako i jiní národové *mají*, kteříž jsou vůkol mne:

מי שום תַּשִּׁים עָלֶיךְ מֶלֶךְ אֲשֶׁר יִבְחַר יְהוָה אֶלֹהֶיךְ בּוֹ מִלֶּרֶב אֲחֶיךְ תַּשִּׁים עָלֶיךְ מֶלֶךְ לֹא תוּכַל לָתַת עָלֶיךְ אִישׁ נְכְרִי אֲשֶׁר לֹא־אָחִיךְ הוּא:

Toho toliko ustanovíš nad sebou krále, kteréhož by vyvolil Hospodin Bůh tvůj. Z prostředku bratří svých ustanovíš nad sebou krále; nebudeš moci ustanoviti nad sebou člověka cizozemce, kterýž by nebyl bratr tvůj.

A však ať nemívá mnoho koňů, a ať neobrací zase lidu do Egypta, z příčiny rozmnožení koňů, zvláště poněvadž Hospodin vám řekl: Nevracujte se zase cestou touto více.

י וְלֹא יַרְבֶּה־לּוֹ נְשִׁים וְלֹא יָסוּר לְבְבוֹ וְכֶסֶף וִזְהָב לֹא יַרִבָּה־לּוֹ מִאֹר:

Nebudeť také míti mnoho žen, aby se neodvrátilo srdce jeho; stříbra také aneb zlata ať sobě příliš nerozmnožuje.

ין הָיָה כְשִּׁבְתּוֹ עַל כִּמָא מַמְלַכְתּוֹ וְכְתַב לוֹ אֶת־מִשְׁנֵה הַתּוֹרָה הַזּאֹת עַל־מֵפֶּר מִלּפְנֵי הַכֹּהַנִים הַלְוִיִּם:

Když pak dosedne na stolici království svého, vypíše sobě připomenutý zákon tento do knihy z té, *kteráž bude* před oblíčejem kněží Levítských.

" וְהָיְתָה עִּמּוֹ וְקָרָא בוֹ כָּל־יְמֵי חַיָּיו לְמַעַן יִלְמַד לִיִרְאָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהִיו לִשְׁמֹר אֶת־כָּל־דִּבְרֵי הַתּוֹרָה הַזּאָת וְאֶת־הַחָקִים הָאֵלֶּה לַעֲשֹׂתָם:

A bude jej míti při sobě, a čísti jej bude po všecky dny života svého, aby se naučil báti Hospodina Boha svého, *a* aby ostříhal všech slov zákona tohoto i ustanovení těch, a činil je,

לבלתי רום-לבבו מאָחיו וּלְבלְתִי סוּר מוְ-הַמִּצְוָה יָמִין וּשְׂמֹאוֹל לְמַעַן יַאֲרִיך יָמִים עַל-מַמְלַכְתוֹ הוּא וּבְנִיו בְּקֶרֵב יִשְׂרָאֵל:

Aby nepozdvihlo se srdce jeho nad bratří jeho, a neuchýlilo se od přikázaní na pravo aneb na levo, aby dlouho živ byl v království svém, on i synové jeho u prostřed Izraele.

יח

י לא־יִהְיֶה לַכּהְנִים הַלְוִיִּם כָּל־שֵׁבֶט לֵוִי חֵלֶק וְנַחֲלָה עִם־יִשְׂרָאֵל אִשֵּׁי יְהוָה וְנַחֲלָתוֹ יאֹכֵלוּן:

Nebudou míti kněží Levítští a všecko pokolení Levítské dílu a dědictví s *jiným lidem* Izraelským, oběti ohnivé Hospodinovy a dědictví jeho jísti budou.

2

ּ וְנַחֲלָה לֹא־יִהְיֶה־לֹוֹ בְּקֶרֶב אֶחְיו יְהוָה הוּא נַחַלָתוֹ כַּאַשֵּׁר דִּבֵּר־לוֹ:

Dědictví nebudou míti u prostřed bratří svých, Hospodin jest dědictví jejich, jakož jim mluvil.

ּ וְזֶה יִהְיֶה מִשְׁפַּט הַכֹּהְנִים מֵאֵת הָעָם מֵאֵת זֹבְחֵי נּ הַזֶּבַח אִם־שׁוֹר אִם־שֶׂה וְנְתַן לַכֹּהֵן הַזְּרֹע וִהַלְּחָיֵיִם וִהַקָּבָה:

Toto pak náležeti bude kněžím od lidu, od obětujících obět, buď vola neb dobytče: Dáno bude knězi plece, a líce a žaludek.

י ראשׁית דְּנְנְדְ תִּירִשְׁדְ וִיצְרָרֶדְ וְרִאשִׁית גֵּז צאנִד תִתֻן־לו:

Prvotiny obilé svého, vína a oleje svého, i prvotiny vlny z ovec svých dáš jemu.

Nebo jej vyvolil Hospodin Bůh tvůj ze všech pokolení tvých, aby stál k službě ve jménu Hospodina, on i synové jeho po všecky dny.

6

7

8

וְכִי־יָבֹא הַלֵּוִי מֵאַחַד שְׁעְרֶיךְ מִכְּל־יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר־הוּא נְּר שָׁם וּבָא בְּכָל־אַוַּת נַפְּשׁוּ אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־יִבְחַר יְהוָה:

Když by pak přišel který Levíta z některého města tvého, ze všeho Izraele, kdež bydlil, a přišel by s velikou žádostí duše své na místo, kteréž by vyvolil Hospodin:

וְשֵׁרֵת בְּשֵׁם יְהוָה אֶלֹהִיו כְּכְל־אֶחָיו הַלְוִיִּם הַעֹמְדִים שָׁם לִפְנֵי יְהוָה:

Sloužiti bude ve jménu Hospodina Boha svého, jako i jiní bratří jeho Levítové, kteříž tu stojí před Hospodinem.

י חֵלֶק כְחֵלֶק יאֹכֵלוּ לְבַר מִמְכָּרִיו עַל־הָאָבוֹת:

Díl rovný jísti budou, bez škody toho, což by každý z nich prodal, vedlé čeledi otců.

ּ כִּי אַתָּה בָּא אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֵיךּ נֹתֵן לָךְ לֹא־תִלְמַד לַעֲשׂוֹת כָּתוֹעֲבֹת הַגּּוֹיִם הָהֵם:

Když vejdeš do země, kterouž Hospodin Bůh tvůj dává tobě, neuč se činiti podlé ohavností národů těch.

ים לא־יִמְצא בְדְּ מַצְבִיר בְּנוֹ־וּבִתוֹ בְּאֵשׁ לְסֵם קְסָמִים מְעוֹנֵן וּמְנַחֵשׁ וּמְכַשֵּׁף:

Nebude nalezen v tobě, kdož by vedl syna svého aneb dceru svou skrz oheň, ani věštěc, ani planétník, ani čarodějník, ani kouzedlník.

אֹן וְחֹבֵר חָבֶר וְשֹׁאֵל אוֹב וְיִדְעֹנִי וְדֹרֵשׁ אַל־הַמָּתִים:

Ani losník, ani zaklinač, ani hadač, ani černokněžník.

11

12

13

14

בּי־תוֹעֲבַת יְהוָה כָּל־עֹשֵׂה אֵלֶה וּבִּנְלַל הַתוֹעֵבֹת הָאֵלֶה יְהוָה אֶלֹהֶיךְ מוֹרִישׁ אוֹתָם מִפַּנִידְ:

Nebo ohavnost jest Hospodinu, kdožkoli činí to, a pro takové ohavnosti Hospodin Bůh tvůj vymítá je od tváři tvé.

י תַמִים תִּהְיָה עִם יִהוָה אֱלֹהֵיך:

Dokonalý budeš před Hospodinem Bohem svým.

ֹר כִּי הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אַתָּה יוֹרֵשׁ אוֹתָם אֶל־מְעֹנְיִם וְאֶל־לְסְמִים יִשְׁמְעוּ וְאַתְּה לֹא כֵן נָתַן לְדְּ יִהנָה אֵלֹהֵידְּ:

Nebo národové ti, kterýmiž vládnouti budeš, planetářů a věšťců poslouchají, tobě pak toho nedopouští Hospodin Bůh tvůj.

16

17

18

מּל הַרָּא מִקּרְבְּד מֵאַחֶידְ כְּמֹנִי יָקִים לְדְּ יְהוָה אַליו תִּשִׁטְּעוּן:

Proroka z prostředku tvého, z bratří tvých, jako já jsem, vzbudí tobě Hospodin Bůh tvůj; jeho poslouchati budete,

ײַ כְּכֹל אֲשֶׁר־שָׁאַלְתָּ מֵּעִם יְהוָה אֱלֹהֶיךְ בְּחֹרֵב בְּיוֹם הַקְּהָל לֵאמֹר לֹא אֹסֵף לִשְׁמֹעַ אֶת־קוֹל יְהוָה אֱלֹהִי וְאֶת־הָאֵשׁ הַגְּּדֹלְה הַזּאֹת לֹא־אֵרָאָה עוֹד וָלֹא אֲמוּת:

Podlé všeho toho, jakž jsi žádal od Hospodina Boha svého, na Orébě, v den shromáždění, řka: Ať více neslyším hlasu Hospodina Boha svého, ani více vidím ohně toho velikého, abych neumřel.

י וַיּאמֶר יִהוָה אֵלָי הֵיטִיבוּ אֲשֵׁר דִּבֵּרוּ:

Pročež mi řekl Hospodin: Dobře mluvili, což jsou mluvili.

ְּ נָבִיא אָקִים לְהֶם מִּקֶּרֶב אָחֵיהֶם כְּמוֹדְ וְנְתַתִּי דְבָרֵי בְּפִיו וְדִבֶּר אֲלֵיהֶם אֵת כָּל־אֲשֶׁר אֲצַוָּנוּ:

Proroka vzbudím jim z prostředku bratří jejich, jako jsi ty, a položím slova má v ústa jeho, a bude jim mluviti všecko, což mu přikáži.

י וְהָיָה הָאִישׁ אֲשֶׁר לאֹ־יִשְׁמֵע אֶלֹ־דְּבְרֵי אֲשֶׁר יִי יְדַבֵּר בִּשְׁמִי אֲנֹכִי אֶדְרֹשׁ מֵעמוֹ:

I budeť, že kdo by koli neposlouchal slov mých, kteráž mluviti bude ve jménu mém, já vyhledávati budu na něm.

אַד הַנָּבִיא אַשׁר יָזִיד לְדַבֵּר הַבָּר בִּשׁמִי אֵת אַשֶׁר לא־צִוּיתיו לְדַבֶּר וַאֲשֵׁר יִדַבֵּר בִּשֵּׁם אַלֹהִים אָחָרִים וּמֶת הַנַּבִיא הַהוּא:

Prorok pak, kterýž by pyšně se vystavoval, mluvě slovo ve jménu mém, kteréhož jsem mluviti jemu nepřikázal, a kterýž by mluvil ve jménu bohů cizích, takový prorok ať umře.

וִכִי תֹאמַר בִּלְבָבֵךּ אֵיכָה נֵדַע אֵת־הַדַּבַר 21 לא־דָבָרוֹ יִהוַה:

Jestliže pak díš v srdci svém: Kterak poznáme slovo to, jehož by nemluvil Hospodin?

Když by mluvil *něco* prorok ve jménu Hospodinovu, a však by se toho nestalo, aniž by přišlo, toť jest to slovo, jehož nemluvil Hospodin; z pychuť jest to mluvil prorok ten, nebojž se ho.

* כִּי־יַכְרִית יְהוָה אֶלֹהֶיךְ אֶת־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר יְהוָה אֶלֹהֶידְ נֹתוְ לְדְ אֶת־אַרִצְם וִירִשְׁתִם וְיָשַׁרְתְּ בְעָרֵיהֵם וּבְבָתִּיהֶם:

Když by vyhladil Hospodin Bůh tvůj národy, jejichžto zemi Hospodin Bůh tvůj dává tobě, a opanoval bys je dědičně, a bydlil bys v městech jejich i v domích jejich:

י שָׁלוֹשׁ עָרִים תַּבְדִּיל לָדְ בְּתוֹדְ אַרְצְדְּ אֲשֶׁר יְהוָה אֵלֹהֶידְ נֹתֵן לָדְ לְרִשְׁתָה:

Oddělíš sobě tři města u prostřed země své, kterouž Hospodin Bůh tvůj dává tobě, abys ji dědičně obdržel.

בָּל-רֹצֵח: בָל-רֹצֵח: בַל-רֹצֵח:

Spravíš sobě cesty, a rozdělíš na tři díly *všecku* krajinu země své, kterouž v dědictví dá tobě Hospodin Bůh tvůj, i bude utíkati tam každý vražedlník:

ּ וְזֶה דְּבַר הָרֹצֵח אֲשֶׁר־יָנוּס שְׁמָּה וָחִי אֲשֶׁר יַכֶּה אֶת־רֵצֵהוּ בִּבְלִי־דַעַת וְהוּא לֹא־שֵׂנֵא לוֹ מִתְּמֹל שִׁלְשֹׁם:

(Totoť pak bude právo vražedlníka, kterýž by tam utekl, aby živ byl: Kdož by zabil bližního svého nechtě, aniž by ho nenáviděl prvé.

Jako vejda někdo s bližním svým do lesa sekati dříví, rozvedl by rukou svou sekeru, aby uťal dřevo, a ona by spadla s topořiště, a trefila by bližního jeho, tak že by umřel, ten uteče do některého z měst těchto, a živ bude.)

פֶּן־יִרְדֹּף גֹּאֵל הַדָּם אַחֲרֵי הָרֹצֵח כִּי־יֵחַם לְבְבוֹ וְהִשִּׁיגוֹ כִּי־יִרְבָּה הַדֶּרֶךְ וְהִכְּהוּ נְפָשׁ וְלוֹ אֵין מִשְׁפַּט־מָוֶת כִּי לֹא שׁנֵא הוּא לוֹ מִתְּמוֹל שָׁלְשׁוֹם:

Aby přítel zabitého, stihaje vražedlníka toho, když by se rozpálilo srdce jeho, nedohonil ho na daleké cestě, a ranil smrtedlně, ješto by nebyl hoden smrti, poněvadž ho prvé neměl v nenávisti.

על־כֵן אָנֹכִי מְצַוְּךְ לֵאמֹר שֶׁלֹשׁ עָרִים תַּבְּדִּיל לַד:

Protož já přikazuji tobě, řka: Tři města oddělíš sobě.

6

Pakli by rozšířil Hospodin Bůh tvůj končiny tvé, jakož s přísahou zaslíbil otcům tvým, a dal by tobě všecku tu zemi, kterouž řekl dáti otcům tvým:

" כִּי־תִשְׁמֹר אֶת־כָּל־הַמִּצְוָה הַזּאֹת לַעֲשֹׁתָה אֲשֶׁר ° אָנֹכִי מְצַוְּךְ הַיּוֹם לְאַהֲבָה אֶת־יְהוָה אֶלֹהִיךְ וְלְלֶכֶת בִּדְרָכִיו כָּל־הַיָּמִים וְיָסַפְּתָּ לְךְ עוֹר שָׁלשׁ עָרִים עַל הַשָּׁלשׁ הָאֵלֶה:

Když bys ostříhal všech přikázaní těchto, čině je, kteráž já dnes přikazuji tobě, abys miloval Hospodina Boha svého, a chodil po cestách jeho po všecky dny, tedy přidáš sobě ještě tři města mimo tři onano,

יִּלֹא יִשְּׁפַּך דָם נָקִי בְּקֶרֶב אַרְצְּךְ אֲשֶׁר יְהנָה יִלֹא יִשְּׁפַּך דָם נָקִי בְּקֶרֶב אַרְצְּךְ אֲשֶׁר יְהנָה

Aby nebyla vylita krev nevinná u prostřed země tvé, kterouž Hospodin Bůh tvůj dá tobě v dědictví, a aby nebyla na tobě krev.

י וְכִי־יִהָנֶה אִישׁ שׂנֵא לְרֵצֵהוּ וְאָרַב לוֹ וְקָם עְלְיוּ
וְהִכָּהוּ נֵפֵשׁ וָמֵת וְנָס אֵל־אַחַת הַעָּרִים הָאֵל:

Ale byl-li by kdo, maje v nenávisti bližního svého, a činil by úklady jemu, a povstana proti němu, ranil by ho smrtedlně, tak že by umřel, a utekl by do některého z těch měst:

י ַ וְשָׁלְחוּ זִקְנֵי עִירוֹ וְלָקְחוּ אֹתוֹ מִשְּׁם וְנָתְנוּ אֹתוֹ בִיַר גֹאֵל הַדָּם וָמֵת:

Tedy pošlí starší města toho, a vezmou jej odtud, a dají v ruce přítele toho zabitého, aby umřel.

13

14

15

16

י לא־תחוס עיוד עליו ובערת דם-הוּקי מיִשִּׂרָאֵל וְטוֹב לָדְ:

Neodpustí jemu oko tvé, ale svedeš krev nevinnou z Izraele, i bude dobře tobě.

ר לא תַסִיג נְּבוּל רֵצְךּ אֲשֶׁר נְּבְלוּ רִאשׁנִים בְּנַחֲלָתְךּ אֲשֶׁר תִּנְחַל בָּאָרֶץ אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךְ נֹתֵן לִדְּ לִרְשִׁתַה:

Nepřeneseš meze bližního svého, kterouž vymezili předkové v dědictví tvém, kteréž obdržíš v zemi, jižto Hospodin Bůh tvůj dává tobě, abys ji dědičně obdržel.

" לא־יָקוּם עֵד אָחָד בְּאִישׁ לְכָל־עָוֹן וּלְכָל־חַמָּאת בְּכָל־חֵמָא אֲשֶׁר יָחֶמָא עַל־פִּי שְׁנִי עַדִים אוֹ עַל־פִּי שְׁלֹשֶׁה־עֵדִים יָקוּם דְּבָר:

Nepovstane svědek jeden proti někomu z příčiny jakékoli nepravosti, a jakéhokoli hříchu ze všech hříchů, kterýmiž by kdo hřešil; v ústech dvou svědků aneb v ústech tří svědků stane slovo.

מי כִּי־יָקוּם עֵד־חָמָס בְּאִישׁ לַעֲנוֹת בּוֹ סָרָה:

Povstal-li by svědek falešný proti někomu, aby svědčil proti němu, že odstoupil od Boha,

Tedy postaví se ti dva muži, kteříž tu rozepři mají před Hospodinem, před kněžími aneb před soudci, kteříž by za dnů těch byli.

יי וְדָרְשׁוּ הַשֹּׁפְטִים הֵיטֵב וְהִנֵּה עֵד־שָׁקֶר הָעֵד שֵׁקֶר עָנָה בִאָּחִיו:

A když se pilně vyptají soudcové, poznají-li, že svědek ten jest svědek lživý, mluvě falešné svědectví proti bližnímu svému,

י וַאֲשִׂיתֶם לוֹ כַּאֲשֶׁר זְמַם לַאֲשׂוֹת לְאָחִיו וּבִעַרְתְּ הַרָע מִקּרִבֵּד:

Tak jemu učiňte, jakž on myslil učiniti bratru svému. I odejmeš zlé z prostředku svého.

י וְהַנִּשְׁאָרִים יִשְׁמְעוּ וְיִרָאוּ וְלֹא־יֹסִפוּ לַאֲשׂוֹת עוֹד בּּ כַּדָּבָר הָרָע הַזֶּה בְּקִרָבֶּך:

A kteříž zůstanou, slyšíce to, báti se budou, a nikoli více nedopustí se takových zlých věcí u prostřed tebe.

ין רא תְחוֹס עֵינֶךְ נֶפָשׁ בְּנֶפָשׁ עַיִן בְּעַיִן שֵׁן בְשֵׁן בּיּ יִד בְּיָד רֶגֶל בְּרָגֶל:

A neslituje se oko tvé; život za život, oko za oko, zub za zub, ruka za ruku, noha za nohu *bude*.

1

2

3

ָּכִי־תֵצֵא לַמִּלְחָמָה עַל־אֹיְבֶיךּ וְרָאִיתָ סוּס וְרֶכֶב עַם רַב מִמִּךּ לֹא תִירָא מֵהֶם כִּי־יְהוָה אֶלֹהֶיךּ עִמָּך הַמַּעַלְךּ מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם:

Když bys vytáhl na vojnu proti nepřátelům svým, a uzřel bys koně a vozy, a lid větší, nežli ty $m\acute{a}$ š, neboj se jich, nebo Hospodin Bůh tvůj s tebou jest, kterýž tě vyvedl z země Egyptské.

ּ וְהָיָה כְּקָרְבְכֶם אֶל־הַמִּלְחָמָה וְנִגַּשׁ הַכֹּהֵן וִדְבֵּר אֵל־הָעָם:

A když byste se již potýkati měli, přistoupí kněz, a mluviti bude k lidu,

וְאָמֵר אֲלֵהֶם שְׁמֵע יִשְּׂרָאֵל אַתֶּם קְרֵבִים הַיּוֹם לַמִּלְחָמָה עַל-אֹיְבֵיכֶם אַל-יֵרַדְּ לְבַבְּכֶם אַל-תִּירָאוּ וְאַל-תַחָפִּזוּ וְאַל-תַעַרְצוּ מִפְּנֵיהֶם:

A dí jim: Slyš, Izraeli, vy jdete dnes k boji proti nepřátelům svým, nebudiž strašlivé srdce vaše, nebojte se a nestrachujte, ani se jich lekejte.

- כִּי יְהוָה אֶלֹהֵיכֶם הַהֹלֵךְ עִּמְּכֶם לְהִלְּחֵם לְכֶם יּ עִם־אֹיָבִיכֵם לְהוֹשִׁיעַ אֵתִכֵם:

Nebo Hospodin Bůh váš, kterýž jde s vámi, bojovati bude za vás proti nepřátelům vašim, aby zachoval vás.

6

7

וְדִבְּרוּ הַשִּׁמְרִים אֶל־הָעָם לֵאמֹר מִי־הָאִישׁ אֲשֶׁר בְּנָה בַיִת־חָדָשׁ וְלֹא חֲנָכוֹ וֵלֵדְ וְיָשֹׁב לְבִיתוֹ פֶּן־יָמוּת בַּמִּלְחָמָה וְאִישׁ אַחֵר יַחְנְכֵנוּ:

Potom mluviti budou hejtmané k lidu, řkouce: Jest-li kdo z vás, ješto vystavěl dům nový, a ještě nepočal bydliti v něm, odejdi a navrať se do domu svého, aby nezahynul v bitvě, a někdo jiný aby nezačal bydliti v něm.

וּמִי־הָאִישׁ אֲשֶׁר־נָמַע כֶּרֶם וְלֹא חִלְּלוֹ וֵלֵךְ וְיָשֹׁב לְבֵיתוֹ פֶּן־יָמוּת בַּמִּלְחָמָה וְאִישׁ אַחֵר יִחַלְּלֵנוּ:

A kdo jest, ješto štípil vinici, a ještě nepřišla k obecnému užívání, odejdi a navrať se k domu svému, aby snad nezahynul v bitvě, aby někdo jiný k obecnému užívání nepřivedl jí.

וּמִי־הָאִישׁ אֲשֶׁר־אֵרַשׁ אִשֶּׁה וָלֹא לְקְחָה וֵלֵךְ וְיָשֹׁב לְבֵיתוֹ פֶּן־יָמוּת בַּמִּלְחָמָה וְאִישׁ אַחֵר יִקְחָנָּה:

A kdo jest, ješto by měl zasnoubenou manželku, a ještě by jí nepojal, odejdi a navrať se do domu svého, aby neumřel v boji, a někdo jiný nevzal jí.

Přidadí i toto hejtmané, mluvíce k lidu, a řeknou: Kdo jest bázlivý a lekavého srdce, odejdi a navrať se do domu svého, aby nezemdlil srdce bratří svých, jako jest srdce jeho.

י וְהָיָה כְּכַלֹת הַשִּׁמְרִים לְרַבֵּר אֶל־הָעָם וּפָּקְרוּ שָׂרֵי צִבָאוֹת בִּראשׁ הָעָם:

A když přestanou hejtmané mluviti k lidu, tedy představí lidu vůdce houfů.

9

10

11

פִי־תִקְרַב אֶל־עִיר לְהִלְחֵם עָלֶיהָ וְקְרָאתָ אֵלֵיהַ לִשַׁלוֹם:

Když přitáhneš k některému městu, abys ho dobýval, podáš jemu pokoje.

" וְהָיָה אִם־שָׁלוֹם תַּעַנְּדְ וּפְתְחָה לָךְ וְהָיָה כָל־הָעָם הַנִּמְצָא־בָה יִהִיוּ לְדְּ לְמַס וַעֲבָרוּדְ:

Jestliže pokoj sobě podaný přijmou a otevrou tobě, všecken lid, kterýž by nalezen byl v něm, pod plat uvedeni jsouce, tobě sloužiti budou.

י וְאָם־לֹא תַשְׁלִים עִמָּך וְעֲשְׂתָה עִמְּד מִלְחָמָה יוּ וִצַרִתַ עַלֵיהַ:

Pakli by v pokoj s tebou nevešli, ale bojovali proti tobě, oblehneš je;

14

15

16

ּ וּנְתָנָה יְהנָה אֶלֹהֵיךְ בְּיָדֶךְ וְהִכִּיתְ אֶת־כָּל־זְכוּרָה לְפִי־חֲרֶב:

A když by je Hospodin Bůh tvůj dal v ruku tvou, tedy zbiješ v něm ostrostí meče všecky pohlaví mužského.

ר רבל הנְשִׁר וְהַבְּהַבְּהֵלְה וְכֹל אֲשֶׁר יִהְיֶה בְעִיר כָּל־שְׁלְלָה תְבֹז לָךְ וְאָכַלְתְּ אֶת־שְׁלַל אִיבִיךְ אַשֵׁר נָתַן יִהוָה אֵלֹהִיךְּ לָךְ:

Ženy pak, dítky a hovada, i cožkoli bylo by v městě, všecky kořisti jeho rozbituješ sobě, a užívati budeš kořistí nepřátel svých, kteréž by dal tobě Hospodin Bůh tvůj.

ַ כֵּן תַּצְשֶּׁה לְכָל־הֶעָּרִים הָרְחֹלְת מִמְּךּ מְאֹד אֲשֶׁר לא־מֵעָרֵי הַגּוֹיִם־הָאֵלֶּה הַנָּה:

Tak učiníš všechněm městům daleko vzdáleným od tebe, kteráž nejsou z měst národů těchto.

יי רַק מֵעָרִי הָעַמִּים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר יְהוָה אֶלֹהֶיךְ נֹתֵן לִדְּ נַחַלָּה לֹא תִחַיֵּה כָּל־נִשְׁמָה:

Z měst pak lidu toho, kterýž Hospodin Bůh tvůj dává tobě v dědictví, žádné duše živiti nebudeš,

ֹי כִי־הַחֲרֵם תַּחֲרִימֵם הַחָתִּי וְהָאֶמֹרִי הַכְּנַּצְנִי וְהַפְּרִזִּי הַחִוּי וְהַיְבוּסִי כַּאֲשֶׁר צִּוְּךְ יְהֹנְה אֵלֹהֵיך:

Ale dokonce vyhladíš je: Hetea, Amorea, Kananea, Ferezea, Hevea a Jebuzea, jakož přikázal tobě Hospodin Bůh tvůj,

רי לְמַעַן אֲשֶׁר לא־יְלַמְּדוּ אֶתְכֶם לַעֲשׁוֹת כְּכֹל תוֹעֲבֹתָם אֲשֶׁר עָשׁוּ לֵאלֹהֵיהֶם וַחֲשְאתֶם לַיהוָה אַלֹהֵיכֶם: אֵלֹהֵיכֶם:

Aby vás neučili činiti vedlé všech ohavností svých, kteréž činí bohům svým, i hřešili byste proti Hospodinu Bohu svému.

" כִּי־תָצוּר אֶל־עִיר יָמִים רַבִּים לְהַלְּחֵם עָלֶיהָ לְתְפְשָׂה לֹא־תַשְׁחִית אֶת־עֵצְה לִנְּדֹח עָלְיו וַּרְזֶן כִּי מִמֶּנוּ תֹאכֵל וְאֹתוֹ לֹא תִכְרֹת כִּי הַאָּדָם עֵץ הַשָּׂדֶה לָבא מִפְּנִיךְ בַּמָּצוֹר:

Když oblehneš město některé, za dlouhý čas dobývaje ho, abys je vzal, nezkazíš stromů jeho, sekerou je vytínaje, nebo z nich *ovoce* jísti budeš; protož jich nevysekáš, (nebo *potrava* člověka jest strom polní,) chtěje užívati jich k obraně své.

בק עץ אֲשֶׁר־תֵּדֵע כִּי־לֹא־עֵץ מַאֲכָל הוּא אֹתוּ תַשְׁחִית וְכָרָתִ וּבָנִיתִ מָצוֹר עַל־הָעִיר אֲשֶׁר־הִוֹא עִשָּׁה עִמְּךְ מִלְחָמָה עַר רִדְתַּה:

A však stromoví, kteréž znáš, že nenese *ovoce ku* pokrmu, pohubíš a posekáš, a vzděláš ohrady proti městu tomu, kteréž s tebou bojuje, dokudž ho sobě nepodmaníš.

״ כּי־יִמְּצֵא חָלָל בָּאֲדָמָה אֲשֶׁר יְהוָה אֶלֹהֶיךּ נֹתֵן לְדְּ לְרִשְׁתָה נֹפֵל בַשְּׂדֶה לֹא נוֹדַע מִי הִכְּהוּ:

Když by nalezen byl zabitý v zemi, kterouž Hospodin Bůh tvůj dává tobě, abys dědičně vládl jí, ležící na poli, a nebylo by vědíno, kdo by ho zabil,

ין יָצְאוּ זְקֵנֶיךּ וְשֹׁפְטֶיךּ וּמְדְרוּ אֶל־הֶעְרִים אֲשֶׁר סִבִיבֹת הֵחֶלָל:

Tedy vyjdou starší tvoji a soudcové tvoji, a měřiti budou k městům, kteráž jsou vůkol toho zabitého.

יְהָיָה הָעִיר הַקְּרֹבָה אֶל־הָחָלָל וְלָקְחוּ זִקְנֵי הָעִיר הַהִוּא עָנְלַת בָּקָר אֲשֶׁר לֹא־עָבַד בָּה אֵשֵׁר לֹא־מָשִׁכָה בִּעֹל:

A když nalezeno bude město nejbližší toho zabitého, tedy vezmou starší města toho jalovici z stáda, kteréž ještě nebylo užíváno, *a* kteráž netáhla ve jhu.

ּ וְהוֹרְדוּ זִקְנֵי הָעִיר הַהִוּא אֶת־הָעֶנְלָה אֶל־נַחַל אֵיתָן אֲשֶׁר לֹא־יֵעָבִד בּוֹ וְלֹא יִזְּרֵעַ וְעָרְפּוּ־שָׁם אֵת־הָעֵנְלָה בַּנְּחַל:

I uvedou starší toho města jalovici tu do údolí pustého, kteréž nikdy nebylo děláno aneb oseto, a setnou šíji jalovice v tom údolí.

Potom přistoupí kněží synové Léví; nebo je Hospodin Bůh tvůj vyvolil, aby přisluhovali jemu, a požehnání dávali ve jménu Hospodinovu, vedlé jejichž výpovědi stane všeliká rozepře a každá rána.

וְכֹל זְקְנֵי הָעִיר הַהִוּא הַקְּרֹבִים אֶל־הֶחְלָל יִרְחֲצוּ אֶת־יְדִיהֶם עַל־הָעֶנְלָה הָעֲרוּפָה בַנְּחַל:

6

7

8

Všickni také starší toho města, kteříž jsou nejbližší toho zabitého, umyjí ruce své nad jalovicí sťatou v tom údolí,

ּ וְעָנוּ וְאָמְרוּ יָדִינוּ לֹא שפכה שְּׁפְּנוּ אֶת־הַדָּם הַזֶּה וִעֵינֵינוּ לֹא רָאוּ:

A osvědčovati budou, řkouce: Nevylilyť jsou ruce naše krve té, aniž oči naše viděly *vražedlníka*.

□ כַפֵּר לְעַמְּדְ יִשְּׂרָאֵל אֲשֶׁר־פָּדִיתְ יְהוָה וְאַל־תִּתֵּן דָם נָקִי בְּקֶרֶב עַמְּדְ יִשְׂרָאֵל וְנִכַפֵּר לָהֵם הַדָּם:

Očisť lid svůj Izraelský, kterýž jsi vykoupil, Hospodine, a nepřičítej krve nevinné lidu svému Izraelskému. I bude sňata s nich vina té krve.

Ty pak odejmeš krev nevinnou z prostředku svého, když učiníš, což pravého *jest* před očima Hospodinovýma.

10

כִי־תֵצֵא לַמִּלְחָמָה עַל־אֹיְבֶיךּ וּנְתָנוֹ יְהוָה אֵלֹהֶיךָ בְּיָדֶךְ וְשָׁבִיתָ שִׁבִיוֹ:

Když bys vytáhl na vojnu proti nepřátelům svým, a dal by je Hospodin Bůh tvůj v ruce tvé, a zajal bys z nich mnohé;

יּ וְרָאִיתָ בַּשִּׁבְיָה אֵשֶׁת יְפַת־תֹאַר וְחָשַׁקְתָּ בָה יִלְקַחִתָּ לִדְּ לִאִשָּׁה:

Uzříš-li mezi zajatými ženu krásného oblíčeje, a zamiluješ ji, tak abys ji sobě vzal za manželku:

יַ וַהָבֵאתָה אֶל־תּוֹך בֵּיתֶךּ וְנִלְּחָה אֶת־רֹאשָׁה יַנְתָבּאתָה אֵת־צִפַּרנֵיהַ:

Uvedeš ji do domu svého, i oholí sobě hlavu, a obřeže nehty své;

ז וְהַסִּירָה אֶת־שִּׁמְלַת שִׁבְיָה מֵעְלֶיהְ וְיָשְׁבָה בְּבֵיתֶדּ וּבְרָתָה אֶת־אָבִיהְ וְאֶת־אִמְּה יֶרַח יָמִים וְאַחַר כֵּן תָּבוֹא אֵלֶיהָ וּבְעַלְתָּה וְהָיְתָה לְדְּ לִאִּשֵׁה:

A složíc roucho své s sebe, v kterémž jest jata, zůstane v domě tvém, a plakati bude otce svého i matky své za celý měsíc; a potom vejdeš k ní, a budeš její manžel, a ona bude manželka tvá.

17

יתַת אָשֶׁר עִנִּיתָה:

Pakliť by se nelíbila, tedy propustíš ji svobodnou; ale nikoli neprodávej jí za peníze, ani nekupč jí, poněvadž jsi jí ponížil.

ַ כִּי־תִהְנִיןְ לְאִישׁ שְׁתֵּי נְשִׁים הָאַחַת אֲהוּבְה וְהָאַחַת שְׁנוּאָה וְיָלְדוּ־לוֹ בְנִים הָאֲהוּבְה וְהַשְּׁנוּאָה וְהָיָה הַבֵּן הַבְּכוֹר לַשְּׁנִיאָה:

Měl-li by kdo dvě ženy, jednu v milosti a druhou v nenávisti, a zplodily by mu syny, milá i nemilá, a byl-li by syn prvorozený nemilé:

ין וְהָיָה בְּיוֹם הַנְּחִילוֹ אֶת־בְּנְיוֹ אֵת אֲשֶׁר־יִהְיֶה לוֹ יּוֹ לֹא יוֹכַל לְבַבֵּר אֶת־בֶּן־הָאֲהוּבְה עַל־פְּנֵי בון־הַשִּׁנוּאָה הַבִּכֹר:

Tedy když dědice ustavovati bude nad tím, což by měl, nebude moci dáti práva prvorozenství synu milé před synem prvorozeným nemilé,

" כִּי אֶת־הַבְּכֹר בֶּן־הַשְּׁנוּאָה יַכִּיר לְתֶת לוֹ פִּי שְׁנַיִם בְּכֹל אֲשֶׁר־יִמְּצֵא לוֹ כִי־הוּא רֵאשִׁית אֹנוֹ לוֹ מִשִּׁפַּט הַבִּכֹרַה:

Ale prvorozeného syna nemilé *při prvorozenství* zůstaví, a dá jemu dva díly ze všeho, což by měl; nebo on jest počátek síly jeho, jeho jest právo prvorozenství.

Měl-li by kdo syna zpurného a protivného, ješto by neposlouchal hlasu otce svého a hlasu matky své, a jsa trestán, neuposlechl by jich:

י וְתָפְשׂוּ בוֹ אָבִיו וְאִמּוֹ וְהוֹצִיאוּ אֹתוֹ אֶל־זִקְנֵי יִי עירוֹ וְאֶל־שַׁעַר מָלְמוֹ:

Tedy vezmouce ho otec i matka jeho, vyvedou jej k starším města svého, k bráně místa *přebývání* svého,

ּ וְאָמְרוּ אֶל־זִקְנִי עִירוֹ בְּנֵנוּ זֶה סוֹרֵר וּמֹרֶה אֵינָנוּ יּ שֹׁמֵעַ בִּלְלֵנוּ זוֹלֵל וִסֹבֵא:

A řeknou starším města svého: Syn náš tento, jsa zpurný a protivný, neposlouchá hlasu našeho, žráč a opilec jest.

י וּרְנָמָהוּ כָּל־אַנְשֵׁי עִירוֹ בְאֲבָנִים וָמֵת וּבִעַרְתְּ דָרָע מִקּרְבֶּךְ וְכָל־יִשְׂרָאֵל יִשְׁמְעוּ וְיִרָאוּ:

Tehdy všickni lidé města toho uházejí jej kamením a umřeť; a tak odejmeš zlé z prostředku svého, a všecken Izrael uslyšíce, báti se budou.

בּ וְכִי־יִהָנֶה בְאִישׁ חֵטְא מִשְׁפַט־מָנֶת וְהוּמְת וְתָלִיתָ אֹתוֹ עַל־עֵץ:

Když by kdo zhřešil, že by hoden byl smrti, a byl by odsouzen k ní a pověsil bys ho na dřevě:

בּיוֹם הַהוּא כִּי־קְלְתוֹ עֵל־הָעֵץ כִּי־קְבוֹר תִּקְבְּרֵנוּ אָת־אַרְמִתְּךְ אָשֶׁר יְהוָה אֶלֹהִים תְּלוּי וְלֹא תְטַמֵּא אָת־אַרְמָתְךְ אָשֶׁר יְהוָה אֶלֹהִיךְ נֹתְן לְדְּ נַחֲלָה:

Nezůstane přes noc tělo jeho na dřevě, ale hned v ten den pochováš jej, nebo zlořečený jest před Bohem pověšený; protož nepoškvrňuj země své, kterouž Hospodin Bůh tvůj dává tobě v dědictví.

4

י לא־תִרְאָה אָת־שׁוֹר אָחִיךּ אוֹ אָת־שֵׂיוֹ נִדְּחִים וְהִתְעַלַּמְתָּ מֵהֶם הָשֵׁב תְשִׁיבֵם לְאָחִיךּ:

Jestliže bys uzřel vola aneb dobytče bratra svého, an bloudí, nepomineš jich, *ale* přivedeš je až k bratru svému.

ּ וְאָם־לֹא קָרוֹב אָחִיךּ אֵלֶיךּ וְלֹא יְדַשְׁתוֹ וַאֲּסַפְּתוֹ אֶל־תּוֹך בִּיתֶךּ וְהָיָה עִמְּךּ עַד דְּרִשׁ אָחִיךּ אֹתוֹ וַהֵשֵׁבֹתוֹ לוֹ:

Byť pak nebyl blízký bratr tvůj a neznal bys ho, uvedeš je však do domu svého, a bude u tebe, dokudž by se po něm neptal bratr tvůj, a navrátíš mu je.

וְכֵן תַּצְשֶׂה לַחֲמֹרוֹ וְכֵן תַּצְשֶׂה לְשִׁמְלָתוֹ וְכֵן תַּצְשֶׂה לְכָל־אֲבֵרַת אָחִיךּ אֲשֶׁר־תֹאבַר מִמֶּנוּ וֹמָצָאתָה לֹא תוּכַל לְהִתְעַלֵּם:

Tolikéž učiníš s oslem jeho, s oděvem jeho, také i se všelikou věcí ztracenou bratra svého, kteráž by mu zhynula; když bys ji nalezl, nepomineš jí.

ַ לא־תִרְאָה אֶת־חֲמוֹר אָחִיךּ אוֹ שׁוֹרוֹ נֹפְּלִים בַּדֶּרֶךְ וְהִתְעַלַּמְתָ מֵהֶם הָקֵם תָּקִים עִמּוֹ:

Vida osla bratra svého aneb vola jeho *pod břemenem* ležící na cestě, nepomineš jich, ale i hned ho s ním pozdvihneš.

Žena nebude nositi oděvu mužského, aniž se obláčeti bude muž v roucho ženské, nebo ohavnost před Hospodinem Bohem tvým jest, kdožkoli činí to.

כּי יִקְרֵא קַן־צִּפּוֹר לְפָנֶיךְ בַּדֶּרֶךְ הְּכֶל־עֵץ אוֹ עַל־הָאָרֶץ אֶפְרֹחִים אוֹ בִיצִים וְהָאֵם רֹבֶצֶת עַל־הָאֶפְרֹחִים אוֹ עַל־הַבֵּיצִים לֹא־תִקַח הָאֵם עַל־הַבָּנִים:

Když bys našel hnízdo ptačí před sebou na cestě, na jakémkoli stromu aneb na zemi, s mladými neb vejci, a matka seděla by na mladých aneb na vejcích: nevezmeš matky s mladými,

7

8

שַׁלֵח תְשַׁלַח אֶת־הָאֵרַכִתְּ יָמִים: לִמַעַן יִיטַב לָךְ וִהַאָּרַכִתְּ יָמִים:

Ale hned pustíš matku a mladé vezmeš sobě, aby tobě dobře bylo, a abys prodlil dnů svých.

י כי תבנה בית חדש וְעְשִׁיתְ מַצְקֶה לְנַנֶּךְ וְלֹא־תָשִׁים דָּמִים בְּבֵיתֵךְ כִּי־יִפֹּל הַנִּפֵּל מִמֵּנוּ:

Když bys stavěl dům nový, udělej zabradla *vůkol* střechy své, abys neuvedl viny krve na dům svůj, když by kdo upadl s něho.

ֶּ לֹא־תִזְרַע כַּרְמְּךָ כִּלְאָיִם פֶּן־תִּקְרַשׁ הַמְּלֵאָה הַזָּרַע אֲשֶׁר תִזְרָע וּתְבוּאַת הַכָּרֶם:

Neposeješ vinice své směsicí rozličného semene, aby nebyl poškvrněn užitek semene, kteréž jsi vsel, i ovoce vinice.

Nebudeš orati volem a oslem spolu.

9

10

11

12

13

Neoblečeš roucha z rozdílných věcí, z vlny a lnu setkaného.

Prýmy zděláš sobě na čtyřech rozích oděvu svého, jímž se odíváš.

Když by pojal někdo ženu, a všel by k ní, a potom měl by ji v nenávisti,

A dal by příčinu k řečem o ní, v zlou pověst ji obláčeje a mluvě: Ženu tuto vzal jsem, a všed k ní, nenalezl jsem jí pannou:

17

19

וְלְכַח אֲבִי הנער הַנַּצְרָה וְאִמְה וְהוֹצִיאוּ אֶת־בִּתוּבֵי הנער הַנַּצְרָה אֶל־זִקְנֵי הָעִיר הַשְּׁעְרָה:

Tedy otec děvečky a matka její vezmouce přinesou *znamení* panenství děvečky k starším města svého k bráně.

יי וְאָמֵר אֲבִי הנער הַנַּעַּרָה אֶל־הַזְּקִנִים אֶת־בִּתִּי נָתַתִּי לָאִישׁ הַזָּה לְאִשֶּׁה וַיִּשְׂנָאֶהָ:

A dí otec děvečky k starším: Dceru svou dal jsem muži tomuto za manželku, kterýž ji v nenávisti má.

יִּ וְהִנֵּה־הוּא שָּׁם עֲלִילֹת דְּבְרִים לֵאמֹר לא־מָצְאתִי לְבִתְּךְ בְּתוּלִים וְאֵלֶה בְתוּלֵי בִתִּי וּפָרְשׁוּ הַשִּׂמְלָה לִפְנֵי זִקְנֵי הָעִיר:

A hle, sám příčinu dal řečem *o ní*, mluvě: Nenalezl jsem při dceři tvé panenství, a teď hle, znamení panenství dcery mé. I roztáhnou roucho to před staršími města.

יי וְלָקְחוּ זִקְנֵי הָעִיר־הַהִוּא אֶת־הָאִישׁ וְיִסְרוּ אֹתוֹ: יי וְלָקְחוּ זִקְנֵי הָעִיר־הַהִוּא אֶת־הָאִישׁ

Tedy starší města toho jmou muže a trestati ho budou,

" וְעָנְשׁוּ אֹתוֹ מֵאָה כֶּסֶף וְנְתְנוּ לַאֲבִי הַנַּעֲרָה כִּי הוֹצִיא שֵׁם רָע עַל בְּתוּלַת יִשְׂרָאֵל וְלוֹ־תִהְיֶה לְאִשֶּׁה לֹא־יוּכַל לְשֵׁלְחָה כָּל־יָמָיו:

A uloží jemu pokutu sto *lotů* stříbra, kteréž dají otci děvečky, proto že vynesl zlou pověst proti panně Izraelské. I bude ji míti za manželku, kteréž nebude moci propustiti po všecky dny své.

ין אָם־אָמֶת הָיָה הַדְּבָר הַזָּה לֹא־נִמְצְאוּ בְתוּלִים ²⁰ לנער לַנַּעֵרָה:

Jináč byla-li by pravá žaloba ta, a nebylo by nalezeno panenství při děvečce:

יהוציאוּ אָת־הנער הַּנְּצְרָה אָל־פֶּתַח בֵּית־אָבִיהְ וּסְקְלוּהְ אַנְשֵׁי עִירָה בְּאֲבָנִים וָמֵתָה כִּי־עְשְׂתָה וְבָלָה בְּיִשְׂרָאֵל לִזְנוֹת בֵּית אָבִיהְ וּבִעַרְתְּ הָרָע מִקּרָבֶּך:

Tedy vyvedou děvečku ke dveřím otce jejího, a uházejí ji lidé města toho kamením, a umře; nebo dopustila se nešlechetnosti v Izraeli, smilnivši v domě otce svého. Tak odejmeš zlé z prostředku sebe.

בּ כִּי־יִמְּצֵא אִישׁ שֹׁכֵב עִם־אִשְׁה בְעֻלַת־בַּעַל וּמֵתוּ נַם־שְׁנֵיהֶם הָאִישׁ הַשֹּׁכֵב עִם־הָאִשְׁה וְהָאִשְׁה וּבְעַרָתַ הַרַע מִיִּשִׂרֵאֵל:

Kdyby kdo postižen byl, že obýval s ženou manželkou cizí, tedy umrou oni oba dva, muž, kterýž obýval s tou ženou, i žena také; i odejmeš zlé z Izraele.

23

כּ כִּי יִהְיֶה נִער נַּצְרָה בְתוּלָה מְאֹרֶשָׂה לְאִישׁ וּמְצָאָה אִישׁ בָּעִיר וְשָׁכַב עִמָּה:

Byla-li by děvečka panna zasnoubená muži, a nalezna ji někdo v městě, obýval by s ní:

בר וְהוֹצֵאתֶם אֶת־שְׁנֵיהֶם אֶל־שַׁעַר הָעִיר הַהְּוֹא יּסְקַלְתֶם אֹתָם בְּאֲבְנִים וְמֵתוּ אֶת־הנער הַּנְּעִר על־דְבַר אֲשֶׁר לֹא־צְעֲקְה בָעִיר וְאֶת־הָאִישׁ על־דְבַר אֲשֶׁר־עִנְה אֶת־אֵשֶׁת רֵעַהוּ וּבְעַרְתְּ עַל־דְבַר אֲשֶׁר־עִנְה אֶת־אֵשֶׁת רֵעַהוּ וּבְעַרְתְּ

Vyvedete oba dva k bráně města toho, a uházíte je kamením, a umrou, děvečka, proto že nekřičela, *jsuci* v městě, a muž proto, že ponížil ženy bližního svého; a odejmeš zlé z prostředku svého.

ַּה וָאִם־בַּשְּׂדֶה יִמְצָא הָאִישׁ אֶת־הנער הַּנְּעֲרָה הַמְאֹרְשָׂה וְהָחָזִיק־בָּה הָאִישׁ וְשָׁכֵב עִמְּה וּמֵת הָאִישׁ אֲשֶׁר־שָׁכַב עִמָּה לְבַרּוֹ:

Pakli na poli nalezl by muž děvečku zasnoubenou, a násilí jí učině, obýval by s ní: smrtí umře muž ten sám,

י ולנער וְלַנַּצְרָה לֹא־תַעֲשֶׂה דְבָר אֵין לנער לַנַּצְרָה חִמְא מָוֶת כִּי כַּאֲשֶׁר יָקוּם אִישׁ עַל־רֵעֵהוּ וּרִצָּחוֹ נָפִשׁ כֵּן הַדְּבָר הַזָּה:

Děvečce pak nic neučiníš. Nedopustila se hříchu hodného smrti; nebo jakož povstává někdo proti bližnímu svému a morduje život jeho, tak i při této věci.

י כִּי בַשָּׂנֶדה מְצְאָה צְצְקָה הנער הַנַּצְיָה הַמְאֹרָשְׂה יִּי וְאֵין מוֹשִׁיעַ לָה:

Na poli zajisté nalezl ji; křičela děvečka zasnoubená, a žádný tu nebyl, kdo by ji vysvobodil.

28

ַּרְיִנְאָצָא אִישׁ נער נַעֲרָה בְתוּלָה אֲשֶׁר לא־אֹרָשָׁה וּתִפְשָׂה וְשָׁכַב עִמָּה וְנִמְצָאוּ:

Jestliže by nalezl někdo děvečku pannu, kteráž by zasnoubena nebyla, a vezma ji, obýval by s ní, a byli by postiženi:

²⁹ וְנָתֵן הָאִישׁ הַשֹּׁכֵב עִּמָּה לַאֲבִי הנער הַנּצְּרָה חֲמִשִּׁים כָּסָף וְלוֹ־תִהְיֶה לְאִשְׁה תַחַת אֲשֶׁר עִנְּה לא־יוּכַל שַׁלְּחָה כָּל־יָמָיו:

Tedy dá muž ten, kterýž by obýval s ní, otci děvečky padesáte stříbrných, a bude jeho manželka, protože ponížil jí; nebude moci jí propustiti po všecky dny své.

א לא־יִקַח אִישׁ אֶת־אֵשֶׁת אָבִיו וְלֹא יְנַלֶּה כְּנַף אַבִיו:

Nevezme žádný manželky otce svého, a neodkryje podolka otce svého.

1

2

3

4

Nevejde do shromáždění Hospodinova, kdož by měl stlučené aneb odňaté lůno.

Aniž vejde do shromáždění Hospodinova syn postranní; také i desáté koleno jeho nevejde do shromáždění Hospodinova.

Ammonitský *toliké*ž ani Moábský nevejde do shromáždění Hospodinova, ani desáté koleno jejich nevejde do shromáždění Hospodinova až na věky.

Proto že proti vám nevyšli s chlebem a s vodou na cestě, když jste šli z Egypta, a že ze mzdy najal proti tobě Baláma, syna Beor, z Petor Mezopotamie Syrské, aby zlořečil tobě:

6

7

8

וְלֹא־אָבָה יְהוָה אֱלֹהֶיךְ לִשְׁמֹעַ אֶל־בִּלְעְם וַיַּהְפֹּד יְהוָה אֱלֹהֶיךְ לְּךְ אֶת־הַקְּלָלָה לִבְרָכְה כִּי אַהַבְדְּ יִהוָה אֵלֹהֵיךְ:

Ačkoli nechtěl Hospodin Bůh tvůj slyšeti Baláma, ale obrátil Hospodin Bůh tvůj tobě zlořečení v požehnání, nebo miloval tebe Hospodin Bůh tvůj.

Nebudeš hledati pokoje jejich ani dobrého jejich po všecky dny své na věky.

Nebudeš míti v ohavnosti Idumejského, nebo bratr tvůj jest, aniž Egyptského v ohavnosti míti budeš, nebo jsi byl pohostinu v zemi jeho.

Synové, kteříž se jim zrodí v třetím kolenu, vejdou do shromáždění Hospodinova.

ַכּי־תֵצֵא מַחֲנֶה עַל־אֹיְבֶיךְ וְנִשְׁמַרְתְּ מִכּל דְּבְר יי רַע:

Když bys vytáhl vojensky proti nepřátelům svým, vystříhej se od všeliké zlé věci.

Bude-li mezi vámi kdo, ješto by poškvrněn byl příhodou noční, vyjde ven z stanů, a nevejde do nich;

Ale když bude k večerou, umyje se vodou, a po západu slunce vejde do stanů.

Také místo budeš míti vně za stany, abys tam chodíval ven;

11

A budeš míti kolík mezi *jinými* nástroji svými, a když bys chtěl sednouti vně, vykopáš jím *důlek*, a obrátě se, zahrabeš nečistotu svou.

18

מִאַחֲבִרה: לְהַצִּילְהְ וְלָתֵת אִיְבִיהְ לְפָנִיהְ וְהָיָה מַחֲנִּיהְ לְהַצִּילְהְ וְלָתֵת אִיְבִיהְ לְפָנִיהְ וְהָיָה מַחֲנִּיהְ כִּי יִהוָה אָּלִהִיהְ מִתְהַלֵּהְ בְּבֶּנֶרְ וְשְׁב

Nebo Hospodin Bůh tvůj chodí u prostřed stanů tvých, aby tě vysvobodil, a dal tobě nepřátely tvé; protož ať jest příbytek tvůj svatý, tak aby nespatřil při tobě mrzkosti nějaké, pročež by se odvrátil od tebe.

Nevydáš služebníka pánu jeho, kterýž k tobě utekl od pána svého.

S tebou bydliti bude u prostřed tebe na místě, kteréž by vyvolil v některém městě tvém, kdežkoli jemu se líbiti bude; nebudeš ho mocí utiskati.

Nebude nevěstka žádná z dcer Izraelských, ani nečistý smilník z synů Izraelských.

Nepřineseš mzdy nevěstky, a mzdy psa do domu Hospodina Boha svého z jakéhokoli slibu, nebo to obé ohavnost jest Hospodinu Bohu tvému.

ַ לא־תַשִּׁיך לְאָחִיך נָשֶׁך כָּסֶף נָשֶׁך אֹכֶל נָשֶׁך כַּל כַל־דַבֶר אַשֵּׁר יִשַּׁר:

Nedáš na lichvu bratru svému ani peněz, ani pokrmu, ani jakékoli věci, kteráž se dává na lichvu.

יהנה אֶלהֶר בְּלֹל מִשְׁלַח יָהֶדְ לְאַתִשִׁר לְהַאָּרֶץ הַלְּבָרֶרְ הַלְּאָחִידְ לֹא תַשִּׁידְ לְמַעַן יְבָרֶרְךְ אַשֵּׁר־אַתָּה בָא־שָׁמָּה לְרִשִּׁתָּה:

Cizímu půjčíš na lichvu, ale bratru svému nedáš na lichvu, aby požehnal tobě Hospodin Bůh tvůj při všech věcech, k kterýmž bys vztáhl ruku svou v zemi, do níž vejdeš, abys dědičně obdržel ji.

בּ כִּי־תִּהֹר נָדֶר לַיהנָה אֶלֹהֵיךּ לֹא תְאַחֵר לְשַׁלְמוֹ כִי־דָרשׁ יִדְרְשֶׁנוּ יְהנָה אֶלֹהֵיךּ מִעִּמְּךְ וִהָיָה בִדְּ חִמָּא:

Když bys učinil slib Hospodinu Bohu svému, neprodlévej splniti ho; nebo konečně toho vyhledávati bude Hospodin Bůh tvůj od tebe, a byl by na tobě hřích.

י וכי תחבל לנהר לא־יהוה בד חמא:

Pakli nebudeš slibovati, nebude na tobě hříchu.

Což *jednou* vyšlo z úst tvých, *to* splníš, a učiníš, jakž jsi slíbil Hospodinu Bohu svému dobrovolně, což jsi vynesl ústy svými.

Všel-li bys do vinice bližního svého, jísti budeš hrozny podlé žádosti své do sytosti své, ale do nádoby své nevložíš.

Všel-li bys do obilí bližního svého, natrháš sobě klasů rukou svou, ale srpem nebudeš žíti obilí bližního svého.

י כּי־יִקּח אִישׁ אִשְּׁה וּבְעָלָה וְהָיָה אִם־לֹא תִמְצָא־חֵן בְּעֵינָיו כִּי־מָצָא בָה עָרְוַת דְּבָר וְכָתַב לָה סֵפֶּר כְּרִיתָת וְנָתַן בְּיָדָה וְשִׁלְּחָה מביתו:

Pojal-li by muž ženu a byl by manželem jejím, přihodilo by se pak, že by nenašla milosti před očima jeho pro nějakou mrzkost, kterouž by nalezl na ní, i napsal by jí lístek zapuzení a dal v ruku její, a vyhnal by ji z domu svého;

: וְיָצִאָה מָבֵּיתוֹ וְהָלְכָה וְהָיִתָה לְאִישׁ־אַחֵר:

A vyjduci z domu jeho, odešla by a vdala se za druhého muže;

1

2

3

וּשְׂנֵאָה הָאִישׁ הָאַחֲרוֹן וְכָתַב לָה סֵפֶּר כְּרִיתָת וְנָתַן בִּיָדָה וְשִׁלְּחָה מִבֵּיתוֹ אוֹ כִי יָמוּת הָאִישׁ הָאַחֲרוֹן אֲשֵׁר-לָקָחָה לוֹ לָאִשָּׁה:

A ten také muž poslední v nenávisti maje ji, napsal by lístek zapuzení a dal v ruce její, a vyhnal by ji z domu svého; aneb umřel by muž její poslední, kterýž vzal ji sobě za manželku:

ר לא-יוּכַל בַּעְלָה הָראשוֹן אֲשֶׁר-שִׁלְחָה לְשׁוּב לְקַחְתָה לִהִיוֹת לוֹ לְאִשֶּׁה אַחֲרִי אֲשֶׁר הֻשַּמְאָה כִּי-תוֹעֵבָה הִוֹא לִפְנֵי יְהוָה וְלֹא תַחֲטִיא אֶת-הָאָרֶץ אֲשֶׁר יִהוָה אֱלֹהֵיךּ נֹתֵן לְדְּ נַחֲלָה:

4

5

6

7

Nebude moci manžel její první, kterýž ji vyhnal, zase ji vzíti sobě za manželku, když již *příčinou jeho* poškvrněna jest; nebo ohavnost jest před Hospodinem. Protož nedopouštěj hřešiti lidu země, kterouž Hospodin Bůh tvůj dává tobě v dědictví.

כּי־יִקַח אִישׁ אִשְּׁה חֲדָשָׁה לֹא יֵצֵא בַּצְּבָא וְלֹא־יַצְבֹר עָלִיו לְכָל־דָּבְר נָקִי יִהְיֶה לְבִיתוֹ שָׁנָה אֶחָת וְשִׂמַּח אֶת־אִשְׁתוֹ אֲשֶׁר־לָקְח:

Když by někdo v nově pojal ženu, nevyjde k boji, aniž na něj vzkládána bude jaká *obecní* práce; svoboden bude v domě svém za jeden rok, a veseliti se bude s manželkou svou, kterouž pojal.

לא־יַחֲבֹל רַחַיִם וְרָכֶב כִּי־נָפָשׁ הוּא חֹבֵל:

Žádný nevezme v zástavě svrchního i spodního žernovu, nebo takový bral by duši v základu.

כִּי־יִמְּצֵא אִישׁ גַּנֵב נֶפֶשׁ מֵאֶחְיו מִּבְנֵי יִשְּׂרְאֵל וְהַתְעַמֶּר־בּוֹ וּמְכְרוֹ וּמֵת הַגַּנְב הַהוּא וּבִעַרְתְּ הַרָע מִקּרָבֵּד:

Byl-li by postižen někdo, že ukradl člověka z bratří svých synů Izraelských, a k zisku by sobě jej přivedl aneb prodal jej: umře zloděj ten, a odejmeš zlé z prostředku svého.

ּ הִשְּׁמֶר בְּנָנֵע־הַצְּרַעת לִשְׁמֹר מְאֹד וְלַעֲשׁוֹת כְּכֹל אֲשֶׁר־יוֹרוּ אֶתְכֶם הַכֹּהֲנִים הַלְוִיִּם כַּאֲשֶׁר צִוִּיתִם תִּשְׁמִרוּ לַעֲשׁוֹת:

Šetř se při ráně malomocenství, abys ostříhal pilně a činil všecko, jakž učiti budou vás kněží Levítové; jakož přikázal jsem jim, ostříhati toho budete a *tak* činiti.

9

10

11

12

Pomni na ty věci, které učinil Hospodin Bůh tvůj Marii na cestě, když jste vyšli z Egypta.

Půjčil-li bys bližnímu svému něčeho, nevejdeš do domu jeho, abys vzal něco v zástavě od něho.

Ale vně staneš, a člověk, jemuž jsi půjčil, vynese tobě základ svůj ven.

Jestliže by pak byl člověk chudý, nebudeš spáti s základem jeho.

" הְשֵׁב חֲשִׁיב לוֹ אֶת־הַאֲבוֹט כְבא הַשֶּׁמֶשׁ וְשְׁכֵב בּי בְשַׂלְמָתוֹ וּבִרֲכֶךְ וּלְךּ תִהְיֶה צְּדְקָה לִפְנִי יְהוָה אֱלֹהֵיך:

Bez prodlévání navrátíš jemu zastavenou věc jeho při západu slunce, aby leže v šatech svých, dobrořečil tobě, a bude to za spravedlnost tobě před Hospodinem Bohem tvým.

י לא־תַצְשׁק שָּׂכִיר עָנִי וְאֶבְיוֹן מֵאַחֶיךּ אוֹ מִגּּוְרְדְּ אַשֵׁר בִאַרִּצִּדְ בִשִּׁעֲרֵיך:

Neutiskneš nájemníka chudého a nuzného, *tak* z bratří svých jako z příchozích, kteříž jsou v zemi tvé v branách tvých.

יי בְּיוֹמוֹ תִתֵּן שְּׁכְרוֹ וְלֹא־תָבוֹא עֲלִיו הַשָּׁמֶשׁ כִּי עָנִי הוּא וְאֵלְיו הוּא נִשֵּׁא אֶת־נַפְשׁוֹ וְלֹא־יִקְרָא עַלֶיךְ אֶל־יְהוָה וְהָיָה בְךְ חִמְא:

Na *každý* den dáš jemu mzdu jeho, prvé nežli by slunce zapadlo; nebo chudý jest, a tím se živí, aby neúpěl proti tobě k Hospodinu, a byl by na tobě hřích.

יי לא־יוּמְתוּ אָבוֹת עַל־בָּנִים וּבְנִים לא־יוּמְתוּ עַל־אָבוֹת אִיש בִּחֵמָאוֹ יוּמֶתוּ:

Nebudou na hrdle trestáni otcové za syny, ani synové trestáni budou na hrdle za otce, jeden každý za svůj hřích umře.

" לא תַמָּה מִשְּׁפַּט גֵּר יָתוֹם וְלא תַחְבל בָּגָּר אַלְמַנָה:

Nepřevrátíš soudu příchozímu neb sirotku, ani vezmeš v základu roucha vdovy,

Ale pamatuj, že jsi byl služebníkem v Egyptě, a že tě vykoupil Hospodin Bůh tvůj odtud; protož přikazujiť, abys činil toto.

Když bys žal obilí své na poli svém, a zapomenul bys tam některého snopu, nenavrátíš se, abys jej vzal; příchozímu, sirotku a vdově *to* bude, aby požehnal tobě Hospodin Bůh tvůj při všelikém díle rukou tvých.

Když bys třásl olivy své, nebudeš shledávati po každé ratolesti za sebou; příchozímu, sirotku a vdově *to* zůstane.

מּ כִּי תִבְצֹר כַּרְמְּדְ לֹא תְעוֹלֵל אַחֲרֶיךְ לַגֵּר לַיָּתוֹם וְלָאַלְמָנָה יִהְיֶה:

Když bys sbíral víno na vinici své, nebudeš paběrovati jahodek za sebou; příchozímu, sirotku a vdově *to* bude.

Pamatuj, že jsi byl služebníkem v zemi Egyptské; protož přikazujiť, abys to činil.

* כִּי־יִהְיֶה רִיב בֵּין אֲנְשִׁים וְנִגְּשׁוּ אֶל־הַמִּשְׁפְּט וּשְׁפְטוּם וְהִצְּדִּיקוּ אֶת־הַצַּדִּיק וְהִרְשִׁיעוּ אֵת־הָרָשָׁע:

Vznikla-li by jaká nesnáz mezi některými, a přistoupili by k soudu, aby je rozsoudili, tedy spravedlivého ospravedlní, a nepravého odsoudí.

ּ וְהָיָה אִם־בִּן הַכּוֹת הָרָשְׁע וְהִפִּילוֹ הַשֹּׁפֵט וְהִכָּהוּ לְפָנִיו כְּדִי רִשְׁעָתוֹ בְּמִסְפָּר:

Bude-li pak hoden mrskání nepravý, tedy káže ho položiti soudce a mrskati před sebou, vedlé nepravosti jeho v jistý počet *ran*.

אַרְבָּעִים יַכָּנוּ לֹא יֹסִיף פֶּן־יֹסִיף לְהַכֹּתוֹ עַל־אֵלֶה מַכָּה רַבָּה וְנִקְלָה אָחִיךְ לְעִינֶיךְ:

Čtyřidcetikrát káže ho mrštiti, aniž přidá více, aby, jestliže by jej nadto mrskal ranami mnohými, nebyl příliš zlehčen bratr tvůj před očima tvýma.

י לא־תַחָסם שור בְּדִישו:

Nezavížeš úst vola mlátícího.

1

2

3

4

כִּי־וִשְׁבוּ אַחִים יַחְדָּו וּמֵת אַחַד מֵהֶם וּבֵן אֵין־לוֹ לא־תִהְיֶה אֵשֶׁת־הַמֵּת הַחוּצְה לְאִישׁ זְר יִבְמָה יָבא עָלֶיהַ וּלְקְחָה לוֹ לְאִשְׁה וְיִבְּמָה:

Když by bratří spolu bydlili, a umřel by jeden z nich, nemaje syna, nevdá se ven žena toho mrtvého za jiného muže; bratr jeho vejde k ní, a vezme ji sobě za manželku, a právem švagrovství přižení se k ní.

וְהָיָה הַבְּכוֹר אֲשֶׁר תֵּלֵד יָקוּם עַל־שֵׁם אָחִיוּ הַמֵּת וְלֹא־יִמְּחֶה שָׁמוֹ מִיִּשְׂרָאֵל:

Prvorozený pak, kteréhož by porodila, nazván bude jménem bratra jeho mrtvého, aby nebylo vyhlazeno jméno jeho z Izraele.

וְאִם־לֹא יַחְפֹּץ הָאִישׁ לְקַחַת אֶת־יְבִמְתוֹ וְעְלְתָה יְבִמְתוֹ הַשַּׁעְרָה אֶל־הַזְּקֵנִים וְאָמְרָה מֵאֵין יְבָמִי לְהָקִים לְאָחִיו שֵׁם בִּיִשְׂרָאֵל לֹא אָבָה יַבְּמִי:

Nechtěl-li by pak muž ten pojíti příbuzné své, tedy přijde příbuzná jeho k bráně před starší a řekne: Nechce příbuzný můj vzbuditi bratru svému jména v Izraeli, *a* nechce podlé práva švagrovství pojíti mne.

ּ וְקְרָאוּ־לוֹ זִקְנִי־עִירוֹ וְדִבְּרוּ אֵלְיו וְעָמַד וְאָמַר יּ יֹן וְקְרָאוּ־לוֹ זִקְנִי־עִירוֹ וְדִבְּרוּ אֵלְיו וְעָמַד וְאָמַר

Tedy povolají ho starší města toho, a mluviti budou s ním; a stoje, řekl-li by: Nechci jí pojíti,

Přistoupí příbuzná jeho k němu před staršími, a szuje střevíc jeho s nohy jeho, a pline mu na tvář a odpoví, řkuci: Tak se má státi muži tomu, kterýž by nechtěl vzdělati domu bratra svého.

ּוְנִקְרָא שְׁמוֹ בִּישְׂרָאֵל בֵּית חֲלוּץ הַנְּעַל:

I bude nazváno jméno jeho v Izraeli: Dům bosého.

10

יַרָה וָהָחֶזִיקָה בִּמְבָשִׁיו: הָאֶחָר לְהַצִּיל אֶת־אִישָׁה מִיַּר מַכֵּהוּ וְשְׁלְחָה יָרָה וָהָחֵזִיקָה בִּמְבָשִׁיו:

Když by se svadili někteří spolu jeden s druhým, a přistoupila by žena jednoho, aby vysvobodila muže svého z ruky bijícího jej, i vztáhla by ruku svou a uchopila by ho za lůno:

יב וְקַצֹּתָה אֶת־כַפָּה לֹא תָחוֹס עֵינֶך:

Tedy utneš ruku její, neslituje se nad ní oko tvé.

" לא־יִהְיָה לְד בְּכִיסְד אֶבֶן וָאָבֶן וְּדוֹלָה וּקְטַנְּה:

Nebudeš míti v pytlíku svém nejednostejného kamene, většího a menšího.

יר לא־יִהְיֶה לְד בְּבִיתְד אֵיפָה וְאֵיפָה נְּדוֹלְה יֹלְא־יִהְיֶה לְד בְּבִיתְד אֵיפָה וְאֵיפָה נְּדוֹלְה יֹל

Aniž budeš míti v domě svém nejednostejného korce, většího a menšího.

מּ אָבֶן שְׁלֵמָה וָצָדֶק יִהְיֶה־לָּךְ אֵיפָה שְׁלֵמָה וָצָדֶק ּ יִהְיֶה־לָּךְ לְמַעַן יַאָּרִיכוּ יָמֶיךְ עַל הָאָדָמָה אָשֵׁר־יִהוָה אָלֹהֵיךְ נֹתֵן לָךִ:

Váhu celou a spravedlivou míti budeš, *též* míru celou a spravedlivou budeš míti, aby se prodlili dnové tvoji v zemi, kterouž Hospodin Bůh tvůj dává tobě.

Nebo v ohavnosti jest Hospodinu Bohu tvému, kdožkoli činí ty věci, všeliký činící nepravost.

Pamatuj na to, coť učinil Amalech na cestě, když jste šli z Egypta:

16

17

18

Kterak vyšed tobě v cestu, zadní houf tvůj všech mdlých, kteříž šli za tebou, pobil, když jsi ty byl zemdlený a ustalý, a nebál se Boha.

וְהָנָה בְּהָנִיח יְהנָה אֱלֹיהֶיךְ לְדְּ מִכְּל־אֹיבֵיךְ מָסָבִיב בָּאָבֶץ אֲשֶׁר יְהוָה־אֱלֹהֵידְ נֹתֵן לִדְּ נְחַלָּה לִרִשִּׁתָה תִּמִחֵה אֵת־זֵבֵר צַּמָבֶלְ מִתַחַת הַשְּׁמָיִם לֹא תִשִּׁכַח:

Protož když byl Hospodin Bůh tvůj dal tobě odpočinutí ode všech nepřátel tvých vůkol v zemi, kterouž Hospodin Bůh tvůj dává tobě v dědictví, abys dědičně obdržel ji, vyhladíš památku Amalecha pod nebem; nezapomínejž na to.

י וְהָיָה כִּי־תָבוֹא אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר יְהוָה אֶלֹהֶיךְ נֹתֵן לְדְּ נַחֲלָה וִירִשְׁתַה וְיָשֵׁבְתַּ בָּה:

Když pak vejdeš do země, kterouž Hospodin Bůh tvůj dává tobě ν dědictví, a opanuje ji, bydliti v ní budeš:

ין לָקַחָתָ מֵרֵאשִׁית כָּל־פְּרִי הָאֲדָמָה אֲשֶׁר תִּבִיא מֵאַרְאָדְ אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֵיךּ נֹתֵן לָךְ וְשַׂמְתְ בַשֶּׁנָא וְהָלַכְתְּ אֶל־הַמְּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר יְהוָה אֵלֹהֵיךּ לְשַׁכֵּן שָׁמוֹ שָׁם: אֵלֹהֵיךּ לְשַׁכֵּן שָׁמוֹ שָׁם:

Vezmeš prvotin všeho ovoce země té, kteréž obětovati budeš z země své, již Hospodin Bůh tvůj dává tobě, a vlože do koše, půjdeš k místu, kteréž by Hospodin Bůh tvůj k přebývání tam jménu svému vyvolil.

3

וּבָאתָ אֶל־הַכֹּהֵן אֲשֶׁר יִהְיֶה בַּיְּמִים הְהֵם וִאָּמַרְתָּ אֵלְיוּ הִנַּדְתִּי הַיּוֹם לֵיהוָה אֶלֹהֶיךְ כִּי־בָאתִי אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַע יְהוָה לַאֲבֹתִינוּ לַתֵּת לַנוּ:

A přijda k knězi, kterýž těch dnů bude, díš jemu: Vyznávám dnes Hospodinu Bohu svému, že jsem všel do země, kterouž s přísahou zaslíbil Hospodin otcům našim, že ji nám dá.

ר וְלָקַח הַכֹּהֵן הַשֶּׁנָא מִיָּדֶךְ וְהִנִּיחוֹ לִפְנֵי מִזְבַּח יְהוָה אֱלֹהֵיך:

I vezma kněz z ruky tvé koš, postaví jej před oltářem Hospodina Boha tvého.

A mluviti budeš před Hospodinem Bohem svým, řka: Syrský chudý otec můj sstoupil do Egypta s nemnohými osobami, a byv tam pohostinu, vzrostl v národ veliký, silný a mnohý.

ֹ וַיָּרֵעוּ אֹתָנוּ הַמִּּאְרִים וַיְעַנּוּנוּ וַיִּתְנוּ עָלֵינוּ אֲבֹרָה קִשָּׁה:

A když zle nakládali s námi Egyptští, trápíce nás, a vzkládajíce na nás službu těžkou,

7

Volali jsme k Hospodinu Bohu otců našich, a vyslyšev Hospodin hlas náš, popatřil na trápení naše, práci naši a ssoužení naše.

י וַיּוֹצִאֵנוּ יְהוָה מִּמִּצְרֵיִם בְּיָד חֲזָקְה וּבִזְרֹעַ נְטוּיָה יּ וּבִמֹרָא נַּדֹל וּבִאֹתוֹת וּבִמֹפִתִים:

I vyvedl nás Hospodin z Egypta v ruce silné a v rameni vztaženém, v strachu velikém, a znameních i zázracích.

A uvedl nás na toto místo, a dal nám zemi tuto oplývající mlékem a strdí.

יְעַתָּה הָנֵּה הֵבֵאתִי אֶת־רֵאשִׁית פְּרִי הְאֲדְמָה אֲשֶׁר־נְתַתִּה לִּי יְהנָה וְהַנַּחְתּוֹ לִפְנֵי יְהנָה אֵלֹהֵיךּ וְהִשְׁתַחֲוִיתָ לִפְנֵי יְהנָה אֱלֹהֵיך:

Protož nyní, hle, přinesl jsem prvotiny úrod země, kterouž jsi mi dal, ó Hospodine. I necháš toho před Hospodinem Bohem svým, a pokloníš se před ním.

11

ַּאָלֹהֵיךּ וּלְבֵיתָךּ אַמָּר נְתַן־לְדְּ יִהנָה אָלֹהֵיךּ וּלְבֵיתֶךּ אַתָּה וְהַלֵּוִי וְהַנֵּר אֲשֶׁר בּקִרבֵּך:

I veseliti se budeš ve všech dobrých věcech, kteréž by tobě dal Hospodin Bůh tvůj, i domu tvému, ty i Levíta i příchozí, kterýž jest u prostřed tebe.

בּ תְכַלֶּה לַעְשֵּׁר אֶת־כָּל־מַעְשֵּׁר תְּבוּאָתְךּ בַּשָּנְה הַשְּׁלִישִׁת שְׁנַת הַמַּעְשֵּׁר וְנְתַתְה לַלִּוִי לַנֵּר לַיָּתוֹם וִלָאַלִמָנָה וָאָכִלוּ בִשִּׁעֲרִיךְ וִשְּׂבִעוּ:

Když bys pak vyplnil všecky desátky ze všech úrod svých léta třetího, *jenž* rok desátků jest, a dal bys Levítovi, příchozímu, sirotku i vdově, a jedli by v branách tvých a nasyceni byli:

15

ּ וְאָמַרְתִּ לּפְנִי יְהוָה אֵלֹהֵיךְ בִּעַרְתִּי הַלְּדֵשׁ מִן־הַבַּיִת וְנֵם נְתַתִּיו לַלֵּיִי וְלַנֵּר לַיְּתוֹם וְלְאַלְמָנְה כְּכָל־מִצְוְתִךְ אֲשֶׁר צִוִּיתְנִי לא־עָבַרִתִּי מִמִּצִוֹתִיךְ וְלֹא שֶׁכָחִתִּי:

Tedy díš před Hospodinem Bohem svým: Vynesl jsem, což posvěceného bylo, z domu *svého*, a dal jsem také Levítovi, příchozímu, sirotku a vdově vedlé všelikého přikázaní tvého, kteréž jsi mi přikázal; nepřestoupil jsem *žádného* z přikázaní tvých, aniž jsem zapomenul *na ně*.

ר לא־אָכַלְתִּי בְאֹנִי מִמֶּנּוּ וְלֹא־בְעַרְתִּי מִמֶּנּוּ בְּטְמֵא וְלֹא־נְתַתִּי מִמֶּנּוּ לְמֵת שְׁמֵץתִּי בְּקוֹל יהוָה אֵלֹהִי עֲשִׂיתִי כִּכֹל אֲשֵׁר צִּוִּיתְנִי:

Nejedl jsem v zámutku svém z toho, a neujal jsem z toho k věci obecné, aniž jsem dal *něco* odtud ku pohřbu; poslechl jsem hlasu Hospodina Boha svého, učinil jsem podlé všeho, což jsi mi přikázal.

מּ הַשְּׁלִיפָּה מִּמְּעוֹן לָּדְשְׁךּ מִן-הַשְּׁמֵים וּבְרֵדְ אֶת-עַמְּדּ אֶת-יִשְּׁרָאֵל וְאֵת הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נְתַתְּה וּדבַש: וּדבַש:

Popatřiž z příbytku svatého svého s nebe, a požehnej lidu svému Izraelskému a zemi, kterouž jsi dal nám, jakož jsi s přísahou zaslíbil otcům našim, zemi oplývající mlékem a strdí.

19

י הַיּוֹם הַזָּה יְהוָה אֶלֹהֶיךּ מְצַוְּדְּ לַעֲשׁוֹת אֶת־הַחֶּקִים הָאֵלֶּה וְאֶת־הַמִּשְׁפְּטִים וְשְׁמַרִתְּ וְעָשִׁיתִ אוֹתִם בְּכָל־לְבָבְךְ וּבְכָל־נַפִּשֶׁךּ:

Dnes Hospodin Bůh tvůj přikazuje tobě, abys ostříhal ustanovení těchto a soudů; ostříhejž tedy a čiň je z celého srdce svého a ze vší duše své.

י אָת־יְהוָה הָאָמַרְתְּ הַיּוֹם לְהִיוֹת לְךּ לֵאלֹהִים וְלְלֶכֶת בִּדְרָכִיו וְלִשְׁמֹר חֻקְּיו וּמִצְּוֹתְיו וּמִשְּׁפְּטִיו וְלִשְׁמֹע בִּלְלוֹ:

Dnes *i ty* připověděls se k Hospodinu, že jej budeš míti za Boha, a choditi budeš po cestách jeho, a ostříhati ustanovení jeho, a přikázaní i soudů jeho, a poslouchati hlasu jeho.

יי וַיהוָה הָאָמִירְדְּ הַיּוֹם לִהְיוֹת לוֹ לְעַם סְגָלָה כַּאֲשֵׁר דִבָּר-לָדְ וָלִשְׁמֹר כָּל-מִצְוֹתִיו:

Hospodin také připověděl se k tobě dnes, že tě bude míti za lid zvláštní, jakož mluvil tobě, abys ostříhal všech přikázaní jeho,

מ וּלְתִּקְדְּ עָלְיוֹן עַל כָּל-הַגּוֹיִם אֲשֶׁר עֲשָׁה לִתְהִלָּה וּלְשֵׁם וּלְתִפְאָבֶת וְלִהְיֹתְדְּ עַם־קְּדֹשׁ לַיהוָה אֵלֹהֵיךְ כַּאֲשֶׁר דִּבֵּר:

A že tě vyvýší nade všecky národy, kteréž učinil, abys byl vzácnější, slovoutnější a slavnější *nad ně*, a tak lid svatý Hospodinu Bohu svému, jakož jest mluvil.

י וַיְצַו מֹשֶׁה וְזִקְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־הָעָם לֵאמֹר שְׁמֹר אֶת־כָּל־הַמִּצְוָה אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוָּה אֶתְכֶם הַיּוֹם:

I přikázal Mojžíš a starší Izraelští lidu, řkouce: Ostříhejž každého přikázaní, kteréž já přikazuji vám dnes.

ַּ וְהָיָה בַּיּוֹם אֲשֶׁר תַּעַבְרוּ אֶת־הַיַּרְהֵן אֶל־הָאָרֶץ אַשְׁר־יְהוָה אֶלֹהֶיךּ נֹתֵן לָךְ וַהְבֵּמִתְ לְךָּ אֲבָנִים גִּדֹלוֹת וִשַּׁרִתְּ אֹתָם בַּשִּׁיר:

A když přejdeš přes Jordán do země, kterouž Hospodin Bůh tvůj dává tobě, vyzdvihneš sobě kameny veliké, a obvržeš je vápnem.

ּ וְכָתַבְתְּ עֲלֵיהֶן אֶת־כָּל־דִּבְרֵי הַתּוֹרָה הַזּאַת בְּעָבְרֶדְ לְמַעַן אֲשֶׁר תָבֹא אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־יִהוָה אֶלֹהִידְ נֹתֵן לְדְּ אֶרֶץ זָבַת חַלָּב וּדְבַשׁ כַּאַשֵּׁר דִּבָּר יִהוָה אֵלֹהִי־אַבֹתִידְּ לָדְ:

A napíšeš na nich všecka slova zákona tohoto, když přejdeš, abys všel do země, kterouž Hospodin Bůh tvůj dává tobě, *do* země oplývající mlékem a strdí, jakož jest mluvil Hospodin Bůh otců tvých tobě.

ּ וְהָיָה בְּעָבְרָכֶם אֶת־הַיַּרְהֵן תָּקִימוּ אֶת־הָאֲבָנִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם הַיּוֹם בְּהַר עִיבָל וִשַּׂדִתָּ אוֹתָם בַּשִּׂיד:

Když tedy přejdeš Jordán a vyzdvihneš ty kameny, kteréž já přikazuji vám dnes, na hoře Hébal, a obvržeš je vápnem,

A vzděláš tam oltář Hospodinu Bohu svému: oltář z kamenů, jichž nebudeš tesati železem,

6

7

8

Z kamení celého vzděláš oltář Hospodinu Bohu svému, abys na něm obětoval oběti zápalné Hospodinu Bohu svému.

Obětovati budeš i oběti pokojné, a jísti tu a veseliti se před Hospodinem Bohem svým.

Napíšeš pak na těch kameních všecka slova zákona toho dobře a zřetelně.

I mluvil Mojžíš a kněží Levítští ke všemu Izraelovi, řkouce: Pozoruj a slyš, Izraeli, dnes učiněn jsi lidem Hospodina Boha svého.

וְשָׁמַעְתָּ בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהֵיךּ וְעָשִׁיתָ אֶת־מִּצְוֹתְוּ וְאֶת־חָקִיו אֲשֵׁר אֲנֹכִי מְצַוְּךְ הַיּוֹם:

Protož poslouchej hlasu Hospodina Boha svého, a zachovávej přikázaní jeho i ustanovení jeho, kteráž já tobě dnes přikazuji.

י וַיצַו מֹשֶׁה אֵת־הַעָם בַּיוֹם הַהוּא לֵאמֹר:

I přikázal Mojžíš v ten den lidu, řka:

11

י אֵלֶה יַעַמְדוּ לְבָרֵך אֶת־הָעָם עַל־הַר וְּרִזִים בְּעָבְרָכֶם אֶת־הַיַּרְהֵן שִׁמְעוֹן וְלֵוִי וִיהוּדְה וְיִשְּׁשׁכֶר וְיוֹמֵף וּבִנְיָמִן:

Tito stanou, aby dobrořečili lidu na hoře Garizim, když byste přešli Jordán: Simeon, Léví, Juda, Izachar, Jozef a Beniamin.

י וְאֵכֶּה יַעַמְדוּ עַל־הַקְּלְלָה בְּהַר עֵיבָל רְאוּבֵן נְּרְ וְאֵכֶּה וְאַבֵּר וּלֻן דְן וְנַפְתָּלִי:

Tito pak stanou, aby zlořečili na hoře Hébal: Ruben, Gád, Asser, Zabulon, Dan a Neftalím.

יר וְעָנוּ הַלְוִיָּם וְאָמְרוּ אֶל־כָּל־אִישׁ יִשְׂרָאֵל קוֹל רַם: רַם:

I budou osvědčovati Levítové, a řeknou ke všechněm mužům Izraelským vysokým hlasem:

15

17

18

Zlořečený člověk, kterýž by udělal rytinu aneb věc slitou, ohavnost Hospodinu, dílo rukou řemeslníka, by ji pak i do skrýše odložil. I odpoví všecken lid a řekne: Amen.

Zlořečený, kdož sobě zlehčuje otce svého a matku svou; i řekne všecken lid: Amen.

Zlořečený, kdož přenáší mezník bližního svého; i řekne všecken lid: Amen.

Zlořečený, kdož zavodí slepého, aby bloudil po cestě; i řekne všecken lid: Amen.

Zlořečený, kdož převrací spravedlnost příchozího, sirotka a vdovy; a odpoví všecken lid: Amen.

Zlořečený, kdož by obýval s manželkou otce svého, nebo odkryl podolek otce svého; i řekne všecken lid: Amen.

Zlořečený, kdož by obýval s kterýmkoli hovadem; i dí všecken lid: Amen.

Zlořečený, kdož by obýval s sestrou svou, dcerou otce svého, aneb dcerou matky své; i řekne všecken lid: Amen.

Zlořečený, kdož by obýval s svegruší svou; i odpoví všecken lid: Amen.

Zlořečený, kdož by zbil bližního svého tajně; i řekne všecken lid: Amen.

Zlořečený, kdož by vzal dary, aby zabil člověka nevinného; i dí všecken lid: Amen.

י אָרוּר אֲשֶׁר לֹא־יָקִים אֶת־דִּבְרֵי הַתּוֹרָה־הַזּאֹת יּ לַעֲשׂוֹת אוֹתָם וָאָמַר כָּל־הָעָם אָמֵן:

Zlořečený, kdož by nezůstal v řečech zákona tohoto a nečinil jich; a řekne všecken lid: Amen.

יְנְדָיָה אִם־שָׁמוֹעַ תִּשְׁמַע בְּקוֹל יְהוָה אֶּלֹהֶיךְ לִשְׁמֹר לַצְשׁוֹת אֶת־כָּל־מִצְוֹתִיו אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךְ הַיּוֹם וּנְתָנְךְ יְהוָה אֶלֹהֶיךְ עָלְיוֹן עַל כָּל־נּוֹנִי הָאָרֶץ:

Jestliže pak opravdově poslušen budeš hlasu Hospodina Boha svého, ostříhaje a čině všecka přikázaní jeho, kteráž já dnes přikazuji tobě, vyvýší tě Hospodin Bůh tvůj nade všecky národy země.

ַ וּבָאוּ עָלֶיךּ כָּל־הַבְּרָכוֹת הָאֵלֶה וְהִשִּׁיגֶּךְ כִי תִשְׁמַע בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהֵיך:

A přijdou na tě všecka požehnání tato, a vyplní se při tobě, když jen poslušen budeš hlasu Hospodina Boha svého.

: בַרוּך אַתַה בַּעִיר וּבַרוּך אַתַה בַשְּׂדֵה:

Požehnaný budeš v městě, požehnaný i na poli.

ַ בָרוּך פָּרִי־בִטְּנָּך וּפְרִי אַדְטְתְּד וּפְרִי בְהָלְתֶּךְ יּ שָׁנֵר אֲלָפֵיך וָעַשְׁתִרוֹת צֹאנֵך:

Požehnaný plod života tvého, úrody země tvé, i plod dobytka tvého, prvorozené skotů tvých i stáda bravů tvých.

ברוד סוֹאַד ומִשְׁאַרתִד: - בַּרוּד טוֹאָאַר

Požehnaný koš tvůj i díže tvá.

1

2

3

5

בָרוּך אַתָּה בָּבֹאֶד וּבָרוּך אַתָּה בְּצַאתֶּד:

Požehnaný budeš vcházeje, požehnaný i vycházeje.

6

7

יִתֵּן יְהוָה אֶת־אֹיְבֶּיךּ הַקְּמִים עְלֶיךּ נִנְּפִים לְפָנִיךּ בְּדֶרֶךְ אֶחְר וֵצְאוּ אֵלֶיךּ וּבְשִׁבְעְה דְרָכִים יָנוּסוּ לְפָנֶיך:

A učiní Hospodin, že nepřátelé tvoji, kteříž by povstali proti tobě, poraženi budou před tebou; jednou cestou vytáhnou proti tobě, a sedmi cestami před tebou utíkati budou.

י יצו יְהוָה אִתְּךּ אֶת־הַבְּרֶכָה בַּאֲסָמֶיךּ וּבְכֹל מִשְׁלַח יָדֶדְ וּבַרַכְּךְ בְּאָרֶץ אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֶידְ נֹתֵן לָדִ:

Přikáže Hospodin požehnání *svému*, aby s tebou bylo v špižírnách tvých a při všem, k čemu bys koli přičinil ruku svou, a požehná tobě v zemi, kterouž Hospodin Bůh tvůj dává tobě.

י יְקִימְדּ יְהוָה לוֹ לְעַם קְדוֹשׁ כַּאֲשֶׁר נִשְׁבַע־לָךְ כִּי תִשְׁמֹר אֶת־מִצְוֹת יְהוָה אֶלֹהֶידְ וְהָלַכְתְּ בִּדְרָכִיו:

Vystaví tě sobě Hospodin za lid svatý, jakož zapřisáhl tobě, když ostříhati budeš přikázaní Hospodina Boha svého, a choditi po cestách jeho.

וֹרָאוּ כָּל־עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי שֵׁם יְהוָה נִקְרָא עָלֶיךְּ וֹיָרָאוּ מִמֵּדָ:

I uzří všickni národové země, že jméno Hospodinovo vzýváno jest nad tebou, a budou se báti tebe.

11

" והותרד יהנה למובה בפרי במנד ובפרי בתמקד ובפרי אַדמֶתד על האַדמָה אֲשֶׁר נשָׁבַע יהנה לַאָבֹתִיד לָתֵת לָד:

Učiní také Hospodin, že hojnost míti budeš *všeho* dobrého, plodu života svého, i plodu dobytků svých, i úrod zemských v zemi, kterouž s přísahou zaslíbil otcům tvým, že ji tobě dá.

י יְפְתַח יְהוָה לְךָּ אֶת־אוֹצְרוֹ הַמוֹב אֶת־הַשְּׁמֵיִם לְתַת מְטַר־אַרְצְךָּ בְּעִתוֹ וּלְבָרֵךְ אֵת כְּל־מַצְשֵׂה יָדֶרְ וְהַלְוִיתְ גּוֹיִם רַבִּים וְאַתָּה לֹא תִלְוֵה:

Otevře Hospodin tobě poklad svůj výborný, nebe, aby vydalo déšť zemi tvé časem svým, a požehná všelikému dílu ruky tvé, tak že mnohým národům půjčovati budeš, sám pak *nic* nevypůjčíš.

I ustanoví tě Hospodin za hlavu a ne za ocas, a budeš vždycky vyšší, a nikdy nižší, když poslouchati budeš přikázaní Hospodina Boha svého, kteráž já dnes tobě přikazuji, abys ostříhal a činil *je*.

ר וְלֹא תְסוּר מִכְּל-הַדְּבְרִים אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוָּה אֶתְכֶם הַיּוֹם יָמִין וּשְׂמֹאול לְלֶכֶת אַחֲרֵי אֶלֹהִים אַחָרִים לִעַבִרֵם:

A neuchýlíš se od žádného slova, kteráž já dnes přikazuji tobě, ani na pravo ani na levo, odcházeje po bozích cizích, abys jim sloužil.

ין וְהָיָה אִם־לֹא תִשְׁמַע בְּקוֹל יְהוָה אֶלֹהֶיךְ לִשְׁמֹר בּלְעֲשׁוֹת אֶת־כָּל־מִצְוֹתִיו וְחֻלְּתִיו אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּדְ הַיּוֹם וּבְאוּ עָלֶיךְ כָּל־הַקְלְלוֹת הָאֵלֶּה וְהַשִּׁינוּך:
וְהִשִּׂינוּך:

Jestliže pak hlasu Hospodina Boha svého poslouchati, *a* všech přikázaní a ustanovení jeho, kteráž já dnes přikazuji tobě, ostříhati a činiti nebudeš, přijdou na tě všecka zlořečenství tato a postihnou tě.

יי אָרוּר אַתָּה בָּעִיר וְאָרוּר אַתָּה בַּשָּׂדֶה:

Zlořečený budeš v městě, zlořečený i na poli.

14

19

21

Zlořečený koš tvůj, a zlořečená díže tvá.

Zlořečený plod života tvého i úrody země tvé, prvorozené skotů tvých i stáda bravů tvých.

Zlořečený budeš vcházeje, zlořečený i vycházeje.

יַשַׁלַח יְהוָה בְּךּ אֶת־הַמְּאֵרָה אֶת־הַמְּהוּמָה יַאֶת־הַמִּגְעֶרֶת בְּכָל־מִשְׁלַח יְדְדְּ אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה עַר הִשְּׁמָדְדְּ וְעַד־אֲבָדְדְ מַהֵר מִפְּנֵי רֹעַ מַעֲלָלֵידְ אֲשֶׁר עֲזַבְתָּנִי:

Pošle Hospodin na tě zlořečení, zkormoucení a bídu při všem, k čemuž bys koli přičinil ruky své a což bys koli dělal, dokudž nebudeš vyhlazen, a nezahyneš v náhle pro zlé skutky tvé, skrze něž jsi opustil mne.

Dopustí Hospodin, aby se přídržely tebe morní bolesti, až tě i vypléní z země, do níž se béřeš, abys ji dědičně opanoval.

בּ יַבְּכָה יְהוָה בַּשַּׁחֶפֶּת וּבַקַּדַחַת וּבַדַּלֶּקת וּבַחַרְחֶר וּבַחֶּבֶר וּבַשִּׁהָפוֹן וּבַיִּרְקוֹן וּרְדְפוּךְ עַר אָבְדֶר:

Bíti tě bude Hospodin souchotinami, zimnicí, pálivostí, horkem, mečem, suchem a rudou, a budou tě stíhati, až tě i zkazí.

ַּ וְהָיוּ שָׁמֶיךּ אֲשֶׁר עַל־ראִשְׁדְּ נְחֹשֶׁת וְהָאָרֶץ אֵשֵׁר־תַחִתִּיךָ בַּרִזֵל:

I to nebe, kteréž jest nad hlavou tvou, bude měděné, a země, kteráž jest pod tebou, železná.

יה יִתּן יְהוָה אָת־מְטַר אַרְצְּךְ אָבְק וְעָפָר :מן־הַשָּׁמַיִם יֵרֵד עָלֵיךְ עַד הִשָּׁמִדְרָּ : מָן־הַשָּׁמַיִם יֵרֵד עָלֵיךְ עַד הִשְּׁמִדְרָּ

Dá Hospodin zemi tvé *místo* deště prach a popel, *a toť* s nebe sstoupí na tě, dokudž bys nebyl vyhlazen.

בה יִתֶּנְדְּ יְהנָה נִגְּּף לִפְנִי אֹיְבֶיךְ בְּדֶרֶךְ אָחְד תֵּצֵא אַלְיו וּבְשִׁבְעָה דְרָכִים תָנוּס לְפָנִיו וְהְיִיתְ אַלְיו וּבְשִׁבְעָה דְרָכִים תָנוּס לְפָנִיו וְהְיִיתְ לִזַעֲנָה לִכֹל מַמִּלְכוֹת הָאָרֵץ:

Učiní *i to* Hospodin, že poražen budeš od nepřátel svých; jednou cestou vytáhneš proti nim, a sedmi cestami utíkati budeš od tváři jejich, a musíš se smýkati po všech královstvích země.

29

30

יּ וְהַיְתָה נִבְלָתְדְּ לְמַאֲכֶל לְכָל־עוֹף הַשְּׁמֵיִם וּלְבֶהֶמַת הָאָרֶץ וְאֵין מַחֲרִיד:

I budou těla vaše mrtvá *za* pokrm všemu ptactvu nebeskému, a šelmám zemským, a nebude, kdo by je odehnal.

Raní tě Hospodin vředem Egyptským, neduhy na zadku, prašivinami a svrabem nezhojitelným.

Raní tě Hospodin pominutím smyslu, slepotou a tupostí srdce,

Tak že o poledni makati budeš, jako maká slepý ve tmě, a nebudeš míti prospěchu na cestách svých; k tomu také utiskán budeš, a loupen po všecky dny, a nebude, kdo by tě vysvobodil.

Manželku sobě zasnoubíš, a jiný s ní obývati bude; dům vystavíš, a nebudeš bydliti v něm; vinici štípíš, a sbírati na ní nebudeš.

Vůl tvůj před tvýma očima zabit bude, a ty jeho jísti nebudeš; osel tvůj uchvácen bude před tváří tvou, anižť se zase navrátí; dobytek tvůj vydán bude nepřátelům tvým, a žádný ho nevysvobodí.

יֹב בָּנֶידְ וּבְנֹתֶידְ וְתָנִים לְעַם אַחֵר וְעֵינֶידְ רֹאוֹת יְבֶּנֶידְ וּבְנֹתֶידֶ בְּלֶית בְּלֶר וְמֵינֶידְ וְאֵל יָדֶדְ:

Synové tvoji a dcery tvé cizímu národu vydáni budou, a oči tvé na to hledíce, umdlívati budou pro ně celého dne, a nebude síly v ruce tvé.

לא־יָדְעְתָּ וְבָל־יִגִּיצִּךְ יֹאכַל עַם אֲשֶׁר לא־יָדְעְתָּ וְבָיִתְ רַק עָשׁוּק וְרָצוּץ כָּל־הַיָּמִים:

Úrody země tvé i všecko úsilí tvé sžíře národ, kteréhož ty neznáš, a nebudeš než potlačený a potřený po všecky dny.

ילר וְהָיִיתָ מְשֻׁנְּע מִמַּרְאָה עֵינֶיךּ אֲשֶׁר תִּרְאָה:

A omámený budeš nad těmi věcmi, kteréž viděti budou oči tvé.

33

35

לה יַכְּכָה יְהוָה בִּשְּׁחִין רָע עַל־הַבִּרְכַּיִם וְעַל־הַשִּׁקִים אֲשֶׁר לא־תוּכַל לְהֵרָפִּא מִכַּף רַגְּלְדְּ וְעַר קִרְקָהָר:

Raní tě Hospodin vředem nejhorším na kolenou i na lýtkách, tak že se nebudeš moci zhojiti, od spodku nohy tvé až do vrchu hlavy.

י יולד יהנה אתד ואת-מלפד אֲשֶׁר תַּלִים עַלִּיד אֶל־נּוֹי אֲשֶׁר לֹא־יָדַעְתָּ אַתָּה וַאֲבֹתִידְ וְעָבַדְתָּ שָׁם אֶלֹהִים אֲחָרִים עֵץ וָאָבֶן:

Zavede tě Hospodin i krále tvého, kteréhož ustanovíš nad sebou, do národu, kteréhož jsi ty neznal, ani předkové tvoji, a sloužiti tam budeš bohům cizím, dřevu a kameni.

A budeš k užasnutí a přísloví i v rozprávku všechněm národům, mezi kteréž zavede tě Hospodin.

Mnoho semene vyneseš na pole *k rozsívání*, a málo shromáždíš, nebo sžerou to kobylky.

Vinice štípíš a dělati je budeš, ale vína píti ani sbírati nebudeš, nebo červ sžíře je.

Olivoví hojnost míti budeš ve všech končinách svých, a však olejem se pomazovati nebudeš, nebo sprchne *ovoce* s olivy tvé.

מא בְנִים וּבְנוֹת תּוֹלִיד וְלֹא־יִהְיוּ לְךְ כִּי וֵלְכוּ בשבי:

Synů a dcer naplodíš, a nebudeš jich míti, nebo zajati budou.

Všecko stromoví tvé i úrody země tvé kobylky zkazí.

Cizozemec, kterýž s tebou přebývá, vzroste nad tebe, ty pak velice ponižovati se musíš.

On půjčovati bude tobě, a ty nebudeš míti, co bys půjčil jemu; on bude přednější, a ty poslednější.

A přijdou na tebe všecka zlořečenství tato a stíhati tě budou, a obklíčí tě, až i zahyneš, jestliže bys neuposlechl hlasu Hospodina Boha svého, a neostříhal přikázaní a ustanovení jeho, kteráž přikázal tobě.

מ וַהָיוּ בִדְּ לָאוֹת וּלָמוֹפֵת וּבְזַרִעַדְ עַד־עוֹלֶם:

A budou rány tyto znamením a zázrakem na tobě i semeni tvém až na věky,

47

Proto že jsi nesloužil Hospodinu Bohu svému s potěšením a veselím srdce, maje hojnost všech věcí.

A protož nepříteli svému, kteréhož poslal na tebe Hospodin, sloužiti musíš v hladu, žízni, v nahotě a v nedostatku všech věcí; a vloží na šíji tvou jho železné, dokudž tě nesetře.

Přivede Hospodin na tebe národ z daleka, od nejdalších končin země, jako letí orlice, národ, jehož jazyku nerozumíš,

Národ nestydatý, kterýž ani starce nebude šanovati, a nad dítětem se neslituje.

A sžíře plod dobytků tvých i úrody země tvé, dokudž nebudeš vyhlazen; a nezanechá tobě obilí, vína mladého a oleje, prvorozeného z skotů tvých, ani stáda bravů tvých, až tě i vyhladí.

יי וְהַצַּר לְּךְ בְּכָל־שְׁעָרֵיךְ עַד רֶדֶת חֹמֹתֵיךְ הַגְּבֹהוֹת וְהַבְּצָרוֹת אֲשֶׁר אַתְּה בֹּמֵח בְּהֵן בְּכָל־אַרְצָּךְ וְהַצַּר לְךְ בְּכָל־שְׁעָרֶיךְ בִּכֶל־אַרְצִּךְ אֲשֵׁר נָתַן יִהנָה אֵלֹהֵיךְ לַךְ:

A oblehne tě ve všech městech tvých, dokudž by nepadly zdi tvé vysoké a pevné, v nichž ty doufáš po vší zemi své; obležen, pravím, budeš ve všech městech svých, po vší zemi své, kterouž Hospodin Bůh tvůj dal tobě,

יי וְאָכַלְתָּ פְּרִי־בִּמְנְדְּ בְּשֵׂר בְּנֶידְ וּבְנֹתֵידְ אֲשֶׁר נְתַן־לְדְ יִהוָה אֲלֹהֵידְ בְּמֵצוֹר וּבְמָצוֹר אֵשֵׁר־יַצִיק לִדְ אֹיִבִדְ:

Tak že v obležení a ssoužení, jímž ssouží tě nepřítel tvůj, jísti budeš plod života svého, maso synů svých a dcer svých, kteréž by dal tobě Hospodin Bůh tvůj.

יר הָאִישׁ הָרַךּ בְּךּ וְהֶעָנֹג מְאֹד תֵּרַע עֵינוֹ בְאָחִיוּ וּבְאֵשֵׁת חֵיקוֹ וּבְיֵתֵר בָּנְיו אֲשֵׁר יוֹתִיר:

Člověk mezi vámi rozmazaný a v rozkoši schovaný záviděti bude bratru svému, i vlastní ženě své, i ostatním synům svým, kterýchž ještě zanechal,

ת מתת לאחר מהם מבְשַׂר בְּנְיוֹ אֲשֶׁר יאֹכֵל מִבְּלִי הִשְׁאִיר-לוֹ כֹּל בְּמְצוֹר וּבְמְצוֹק אֲשֶׁר יְצִיק לְדְ אִיבְדְּ בְּכָל-שְׁעֲרֵידְ:

Tak že neudělí žádnému z nich masa synů svých, kteréž jísti bude, proto že nezůstalo jemu nic jiného v obležení a v ssoužení, jímž ssouží tě nepřítel tvůj ve všech městech tvých.

י הָרַכָּה בְּךּ וְהָצְנָנָה אֲשֶׁר לֹא־נִסְתָה כַף־רַגְלָה הַצֵּג עַל־הָאָרֶץ מֵהתְעַנֵּג וּמֵרֹדְ תֵּרַע עֵינָה בְאִישׁ חֵיקָה וּבִבְנָה וּבְבִתָּה:

Rozmazaná mezi vámi a v rozkoši schovaná *žena*, kteráž rozmazaností a rozkoší *velikou* ledva nohou země se dotkla, vlastnímu muži svému a synu svému i dceři své,

ז וּבְשִׁלְיָתָה הַיּוֹצֵת מִבֵּין רַנְלֶיהָ וּבְבָנֶיהָ אֲשֶׁר הֵלֵד כִּי־תאֹכְלֵם בְּחֹסֶר־כֹּל בַּסְתֶר בְּמָצוֹר וּבְמָצוֹק אֲשֶׁר יָצִיק לְךָּ אֹיִבְךָּ בִּשְׁעָרֶיךְּ:

Také i lůžka svého, kteréž z ní vychází při porodu, ano i synů svých, kteréž zplodí, záviděti bude; nebo jísti je bude tajně pro nedostatek všech věcí v obležení a ssoužení, jímž ssouží tě nepřítel tvůj v městech tvých.

Nebudeš-li ostříhati a činiti všech slov zákona tohoto, kteráž psána jsou v knize této, abys se bál toho veleslavného a hrozného jména Hospodina Boha svého:

יי וְהִפְּלָא יְהוָה אֶת־מַכֹּתְדּ וְאֵת מַכּוֹת זַרְעֶדְ מַכּוֹת גְּדֹלוֹת וְנָאָמָנוֹת וְחֲלָיִם רָעִים וְנָאָמָנִים:

Rozmnoží ku podivení Hospodin rány tvé, a rány semene tvého, rány veliké a trvánlivé, i nemoci těžké a dlouhé.

ין הַשִּׁיב בְּךָ אֵת כָּל־מַדְנה מִצְרַיִם אֲשֶׁר יָגֹרָתְ מִפִּנֵיהֵם וִדָבִקוּ בָּדִּ:

A obrátí na tebe všecky neduhy Egyptské, jichžs se strašil, a přichytí se tebe.

מּ נֵם כָּל־חֲלִי וְכָל־מֵכָה אֲשֶׁר לֹא כְתוּב בְּסֵפֶּר הַתוֹרָה הַזּאָת יַעִּלֵם יִהוָה עָלֵיךָ עַר הִשְּׁמִרָּך:

Všelijaký také neduh a všelikou ránu, kteráž není psána v knize zákona tohoto, uvede Hospodin na tebe, dokudž nebudeš vyhlazen.

⁶² וְנִשְׁאַרְתָּם בִּמְתֵי מְעָט תַחַת אֲשֶׁר הָיִיתָם כְּכוֹכְבֵי הַשָּׁמֵיִם לָרֹב כִּי־לֹא שָׁמַאְתְּ בְּקוֹל יהוָה אֵלהֵיך:

A zůstane vás maličko, ješto vás prvé bylo mnoho, jako hvězd nebeských, proto že jsi neposlouchal hlasu Hospodina Boha svého. I stane se, že jakož se veselil Hospodin nad vámi, dobře vám čině a rozmnožuje vás, tak veseliti se bude Hospodin nad vámi, když vás zkazí a vyhladí, a vypléněni budete z země, do kteréž jdete, abyste dědičně vládli jí.

ין נְהָפִיצְךּ יְהנָה בְּכָל־הָעַמִּים מִקְצֵה הָאָרֶץ יְדְרִים וְעַד־קְצֵה הָאָרֶץ וְעָבַדְתָּ שֶׁם אֶלֹהִים אֲחֵרִים אֲשֶׁר לֹא־יָדַעְתָּ אַתָּה וַאָּבֹתִיךְ עֵץ וָאָבֶן:

A rozptýlí tě Hospodin mezi všecky národy, od *jednoho* konce země až do druhého, a budeš tam sloužiti bohům cizím, kterýchž ty neznáš, ani otcové tvoji, dřevu a kameni.

⁶⁵ וּבַגּוֹיִם הָהֵם לֹא תַרְגִּיעַ וְלֹא־יִהְיֶה מָנוֹחַ לְכַף־רַגְּלֶךְ וְנָתַן יְהוָה לְךְ שָׁם לֵב רַנְּז וְכִלְיוֹן עִינַיִם וְרַאָּבוֹן נַפָּשׁ:

A mezi národy těmi neoddechneš, aniž bude míti odpočinutí spodek nohy tvé; tam také dá Hospodin tobě srdce lekavé, a oči blíkavé, a truchlost mysli.

יּ וְהָיוּ חַנֶּיךְ תִּאָמִין בִּחַנֵּיך: יִוֹנִמֵם וָלֹא תַאָמִין בִּחַנֵּיך:

I bude život tvůj nejistý před tebou, a strašiti se budeš v noci i ve dne, a nikdež nebudeš jist svým životem.

יּ בַבֹּקֶר תֹאמֵר מִי־יִתֵּן עֶרֶב וּבְעָרֶב תֹאמֵר מִי־יִתֵּן בֹּקֶר מִפַּחַר לְבָרְךְ אֲשֶׁר תִפְּחָר וּמִמַּרְאֵה עֵינֵיךְ אֲשֶׁר תִּרְאֵה:

Ráno díš: Ó by již byl večer! a večer díš: Ó by již bylo jitro! pro strach srdce svého, jímž se lekáš, a pro ty věci, na něž očima svýma hleděti musíš.

™ וָהָשִׁיבְדּ יְהוָה מִצְרֵים בְּאֲנִיּוֹת בַדֶּרֶדְ אֲשֶׁר אָמַרְתִּי לְדְּ לֹא־תֹסִיף עוֹד לִרְאֹתָה וְהִתְמַכַּרְתָּם שָׁם לְאֹיְבֶיךְ לַצְבְדִים וְלִשְׁפְחוֹת וִאִין לִנָה:

A zavede tě Hospodin do Egypta na lodech, cestou, o níž jsem řekl tobě: Nebudeš jí viděti více; a tam prodávati se budete nepřátelům svým za služebníky a děvky, a nebude, kdo by koupil.

ºº אֵלֶה דְבְרֵי הַבְּרִית אֲשֶׁר־צִּוְה יְהוְה אֶת־מֹשֶׁה לְכְרֹת אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּאֶרֶץ מוֹאָב מִלְבַד הַבְּרִית אֲשֵׁר־כָּרַת אִתָּם בְּחֹרֵב:

Tato jsou slova smlouvy, kteráž přikázal Hospodin Mojžíšovi učiniti s syny Izraelskými v zemi Moábské, mimo onu smlouvu, kterouž učinil s nimi na Orébě.

2

י וַיִּקְרָא מֹשֶׁה אֶל־כָּל־יִשְּׂרָאֵל וַיּאֹמֶר אֲלֵהֶם אַתֶם רְאִיתֶם אֵת כָּל־אֲשֶׁר עְשָׂה יְהוָה לְעֵינֵיכֶם בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם לְפַּרְעֹה וּלְכָל־עֲבָדְיוּ וּלְכָל־אַרְצוֹ:

I svolav Mojžíš všecken lid Izraelský, řekl jim: Vy sami viděli jste všecky věci, kteréž učinil Hospodin před očima vašima v zemi Egyptské, Faraonovi, i všechněm služebníkům jeho, i vší zemi jeho,

ּ הַמַּסוֹת הַגְּּדֹלֹת אֲשֶׁר רָאוּ עֵינֶיךְ הָאֹתֹת וְהַמֹּפְתִים הַגִּּדֹלִים הָהֵם:

Zkušování veliká, kteráž viděly oči tvé, znamení i zázraky ty veliké.

ּ וְלֹא־נָתֵן יְהוָה לָכֶם לֵב לָרַעַת וְעִינַיִם לִרְאוֹת יּ וְאָזְנַיִם לִשְׁמֹעַ עַר הַיּוֹם הַזָּה:

A však nedal vám Hospodin srdce k srozumění, a očí k vidění, a uší k slyšení až do tohoto dne.

ַ וְאוֹלֵךְ אֶתְכֶם אַרְבָּעִים שֲׁנָה בַּמִּדְבָּר לֹא־בְלוּ שְׁ שַׂלְמֹתִיכֶם מִעְלֵיכֶם וְנַעַלְךְ לֹא־בְלְתָה מֵעַל רַגִּלֵךְ:

A vedl jsem vás čtyřidceti let po poušti, nezvetšela roucha vaše na vás, a obuv vaše neztrhala se na nohách vašich.

Chleba jste nejedli, vína a nápoje opojného jste nepili, abyste poznali, že já jsem Hospodin Bůh váš.

6

8

9

וַתְּבֹאוּ אֶל־הַמְּקוֹם הַזָּה וַיֵּצֵא סִיחֹן מֶלֶדְ־חֶשְׁבוֹן וְעוֹג מֶלֶדְ־הַבְּשְׁן לִקְרָאתֵנוּ לַמִּלְחָמָה וַנַּכֵם:

A když jste přišli na toto místo, vytáhl Seon, král Ezebon, a Og, král Bázan, proti nám k boji, a porazili jsme je,

וַנִּקַח אֶת־אַרְצָם וַנִּתְּנָה לְנַחֲלָה לָראוּבִנִי וְלַנְּחִי יְלַחֲצִי שֵׁבֶט הַמְנַשִּׁי:

A vzali jsme zemi jejich, i dali jsme ji v dědictví *pokolení* Rubenovu a Gádovu, a polovici pokolení Manassesova.

ּ וּשְׁמַרְתֶם אֶת־דִּבְרִי הַבְּרִית הַזּאֹת וַעֲשִּׁיתֶם אֹתֶם לְמַעַן תַשְּׂכִילוּ אֵת כָל־אֲשֶׁר תַּעֲשׂוּן:

Ostříhejtež tedy slov smlouvy této a čiňte je, aby se vám šťastně vedlo všecko, což byste činili.

אַתֶּם נִצְּבִים הַיּוֹם כָּלְכֶם לִפְנֵי יְהוָה אֶּלֹהֵיכֶם רָאשִׁיכֶם שִׁבְטֵיכֶם זִקְנֵיכֶם וְשֹׁטְרֵיכֶם כֹּל אִישׁ יִשִׂרַאָּל:

Vy všickni dnes stojíte před Hospodinem Bohem svým, knížata vaše v pokoleních vašich, starší vaši a úředníci vaši, všickni muži Izraelští,

יסַפְּכֶם וְשֵׁיכֶם וְגִּרְדְּ אֲשֶׁר בְּקֶנֶרב מַחְנֵיךְ מֵחֹמֵב יסְּפְּכֶם וְשֵׁיכֶם וְגִּרְדְ אֲשֶׁר בְּקֶנֶרב מַחְנֵיךְ מֵחֹמֵב יים

Dítky vaše i ženy vaše, i příchozí vaši, kteříž bydlejí u prostřed stanů vašich, i ten, kterýž dříví seká, i ten, kterýž váží vodu,

Abyste vešli v smlouvu Hospodina Boha svého, a v přísahu jeho, v kteroužto smlouvu Hospodin Bůh tvůj dnes vchází s tebou,

Aby tě sobě dnes postavil za lid, a on byl tobě za Boha, jakož mluvil tobě, a jakož s přísahou zaslíbil otcům tvým, Abrahamovi, Izákovi a Jákobovi.

A ne s vámi samými činím smlouvu tuto a přísahu tuto,

11

13

14

Ale i s *každým* tím, jenž tuto dnes s námi stojí před Hospodinem Bohem naším, i s tím, jehož není tuto dnes s námi.

Nebo vy víte, kterak jsme bydlili v zemi Egyptské, a kterak jsme šli prostředkem těch národů, až jsme naskrze prošli.

יּ וַתִּרְאוּ אֶת־שִׁקוּצֵיהֶם וְאֵת וּלֶלֵיהֶם עֵץ וָאֶבֶן כּכֵּרָ וִזָּהָב אַשֵׁר עִּמָּהִם:

A viděli jste ohavnosti jejich i modly jejich, dřevo i kámen, stříbro i zlato, kteréž jest při nich.

" פֶּן־יֵשׁ בְּכֶם אִישׁ אוֹ־אִשְׁה אוֹ מִשְׁפְּחָה אוֹ־שֵׁבֶט אֲשֶׁר לְבְבוֹ פֹנֶה הַיּוֹם מֵעִם יְהוָה אֵּלֹהֵינוּ לְלֶכֶת לַצְבֹר אָת־אֲלֹהֵי הַגּוֹיִם הָהֵם פֶּן־יֵשׁ בָּכֵם שֹׁרֵשׁ פֹּרֵה ראשׁ וִלַעֲנָה:

Hleďtež, ať nebývá mezi vámi muže, aneb ženy, aneb čeledi, aneb pokolení, jehož by srdce odvrátilo se dnes od Hospodina Boha našeho, a šel by sloužiti bohům těch národů; ať nebývá mezi vámi kořene plodícího jed a hořkost.

" וְהָיָה בְּשָׁמְעוֹ אֶת־דִּבְרֵי הָאָלָה הַזּאַת וְהִתְבְּרֵדְ בִּלְבָבוֹ לֵאמֹר שָׁלוֹם יִהְיָה־לִּי כִּי בִּשְׁרִרוּת לבִּי אֵלֵדְ לְמַעַן סְפוֹת הַרָוָה אֶת־הַצְּמֵאָה:

I stalo by se, že uslyše *takový* slova zlořečení tohoto, dobrořečil by sobě v srdci svém, řka: Pokoj míti budu, bychť pak i chodil podlé žádosti srdce svého; i přidal by opilou žíznivé.

Nechceť Hospodin odpustiti takovému, nebo tehdáž rozpálí se prchlivost Hospodinova a zůřivost jeho proti takovému člověku, tak že připadne na něj všeliké zlořečení, o kterémž psáno jest v knize této; i vyhladí Hospodin jméno jeho pod nebem.

יְהַבְּדִילוֹ יְהוָה לְרָעָה מִכֹּל שִׁבְמֵי יִשְׂרָאֵל כְּכֹל ⁰
 אָלוֹת הַבְּרִית הַכְּתוּבָה בְּסֵפֶּר הַתּוֹרָה הַזֵּה:

A odloučí jej Hospodin s jeho zlým ode všech pokolení Izraelských, vedlé všech zlořečení smlouvy zapsané v této knize zákona,

מּאַחַר הַדּוֹר הָאַחֲרוֹן בְּנֵיכֶם אֲשֶׁר יָקוּמוּ מאַחֲרִיכֶם וְהַנְּכְרִי אֲשֶׁר יָבֹא מֵאֶרֶץ רְחוֹקְה וְרָאוּ אֶת־מַכּוֹת הָאָרֶץ הַהוֹא וְאֶת־תַחְלָאֶיהָ אַשֶׁר-חִלַּה יִהוָה בַּה:

Tak že řekne věk potomní, synové vaši, kteříž povstanou po vás, i cizozemec, kterýž přijde z země daleké, (když uzří rány země této, i neduhy její, kteréž uvedl na ni Hospodin,

Sirou a solí vypálenou všecku tu zemi, *a že* se nemůž síti, ani co vzcházeti, ani jaké byliny růsti na ní, rovně jako na místě, kdež jest podvrácena Sodoma a Gomora, Adama a Seboim, kteréž podvrátil Hospodin v hněvě svém a v prchlivosti své,)

ּ וְאָמְרוּ כָּל־הַגּוֹיִם עַל־מֶה עְשָׂה יְהוָה כָּכָה לָאָרֶץ הַזּאֹת מֶה חֲרִי הָאַף הַנְּרוֹל הַזָּה:

23

Řeknou všickni národové: Proč jest tak učinil Hospodin zemi této? Kteraký jest to hněv prchlivosti jeho náramné?

רו על אַשֶּׁר עָזְבוּ אֶת־בְּרִית יְהוָה אֶלֹהֵי אֲלֹהֵי אֲבִּרְתְם אֲשֶׁר כְּרַת עִמְּם בְּהוֹצִיאוֹ אֹתָם מֵאֶרֶץ אָבֹרָים: מִצְרַיִם:

A bude odpovědíno: Proto že opustili smlouvu Hospodina Boha otců svých, kterouž učinil s nimi, když je vyvedl z země Egyptské.

בה וַיִּלְכוּ וַיַּעַבְדוּ אֶלֹהִים אֲחֵרִים וַיִּשְׁתַחְוּוּ לְהֶם אֵלֹהִים אֲשֵׁר לֹא־יִדְעוּם וְלֹא חְלַק לְהֵם:

Nebo odcházejíce, sloužili bohům cizím a klaněli se jim, bohům, kterýchž neznali, kteříž se s nimi také ničímž dobrým nezdělili.

י וַיִּחַר־אַף יְהוָה בָּאָרֶץ הַהִוּא לְהָבִיא עָלֶיהָ אָת־כָּל־הַקְּלָלָה הַכְּתוּבָה בַּסֵפָּר הַזָּה:

I rozhněvala se prchlivost Hospodinova na tu zemi, tak že uvedl na ni všecko zlořečení zapsané v knize této.

Protož vyplénil je Hospodin z země jejich v hněvě, v rozpálení a v prchlivosti veliké, a vyvrhl je do země jiné, jakž to *ukazuje* dnešní den.

Věci skryté *jsou* Hospodina Boha našeho, věci pak zjevené *ty jsou* naše a synů našich, abychom plnili všecka slova zákona tohoto.

, וְהָנָה כִי־נָבֹאוּ עָלֶיךּ כָּל־הַדְּבָנִיך וַהְצֵּלֵּה הַבְּרָכָה וְהַקְּלָרָה אֲשֶׁר נְתַתִּי לְפָנִיךּ וַהְשֵׁבֹתְ אֶל־לְבָבֶךְ בְּכָל־הַנּוֹיִם אֲשֶׁר הִדִּיחֲדְּ יְהוָה אֵלֹהֵיךְ שָׁמָּה:

Když pak přijdou na tě všecka slova tato, požehnání i zlořečenství, kterážť jsem předložil, a rozpomeneš se v srdci svém, kdež bys koli byl mezi národy, do kterýchž by tě rozehnal Hospodin Bůh tvůj,

י שְׁבִרְיְתְנָה אֶלֹהֶיךְ וְשְׁמַץְתְּ בְּלְלוֹ כְּכֹל אֲשֶׁבְרְיְבְנִיךְ אֲשֶׁבִיךְ וְשְׁמַץְתְּ בְלְלוֹ כְּכֹל אֲשֶׁרְ־אָנֹכִי מְצַוְּךְ הֵיּוֹם אַתְה וּבְנֶיךְ בִּיִּבְרְ וִבְכָל-נָפִשֵּׁךְ: בִּכָל-לְבָבִךְ וּבִכֶּל-נַפִּשֵּׁךְ:

A obrátě se k Hospodinu Bohu svému, poslouchal bys hlasu jeho ve všem, jakž já přikazuji tobě dnes, ty i synové tvoji, z celého srdce svého a ze vší duše své:

וְשָׁב יִהוָה אֶלֹהֵיךּ אֶת־שְׁבוּתְדּ וְרִחֲמֶדּ וְשָׁב יּהוָה וִקבָּצְדְ מִכְל־הָעַמִּים אֲשֶׁר הָפִיצְדְּ יְהוָה אֵלֹהֵידִ שַׁמַּה:

Tehdy přivede zase Hospodin Bůh tvůj zajaté tvé a smiluje se nad tebou, a obrátě se, shromáždí tě ze všech národů, mezi něž rozptýlil tě Hospodin Bůh tvůj.

ַ אָם־יִהְיֶה נִהַּחֲדְ בִּקְצֵה הַשְּׁמִים מִשְּׁם יְקַבֶּאְדְ יְהוָה אֱלֹהֵיךְ וּמִשְׁם יִקְחֶד:

4

7

8

Byť pak někdo z tvých i na konec světa zahnán byl, odtud zase shromáždí tě Hospodin Bůh tvůj, a odtud půjme tě,

A uvede tě zase Hospodin Bůh tvůj do země, kterouž dědičně vládli otcové tvoji, a opanuješ ji, a dobřeť učiní a rozmnoží tě více nežli otce tvé.

A obřeže Hospodin Bůh tvůj srdce tvé a srdce semene tvého, abys miloval Hospodina Boha svého z celého srdce svého, a ze vší duše své, abys živ byl.

Všecka pak zlořečenství tato obrátí Hospodin Bůh tvůj na nepřátely tvé a na ty, jenž v nenávisti měli tebe, a protivili se tobě.

Ty tedy obrátě se, když poslouchati budeš hlasu Hospodina Boha svého, a činiti všecka přikázaní jeho, kteráž já tobě dnes přikazuji:

Dáť Hospodin Bůh tvůj prospěch při všem díle rukou tvých, v plodu života tvého i v plodu dobytka tvého, a v úrodách země tvé, *tobě* k dobrému. Nebo zase veseliti se bude Hospodin z tebe, dobře čině *tobě*, jakož veselil se z otců tvých,

כִּי תִשְׁמַע בְּקוֹל יְהוָה אֶלֹהֵיךְ לִשְׁמֹר מִצְוֹתִיו וְחֻקֹתִיו הַכְּתוּבָה בְּסֵפֶּר הַתּוֹרָה הַזָּה כִּי תְשׁוּב אֶל־יְהוָה אֶלֹהֵיךְ בְּכָל-לְבָבְךְ וּבְכָל-נַפְשֶׁךְ:

10

11

Jestliže bys však poslouchal hlasu Hospodina Boha svého, a ostříhal přikázaní jeho a ustanovení jeho, napsaných v knize zákona tohoto, když bys se obrátil k Hospodinu Bohu svému celým srdcem svým a celou duší svou.

בי הַמִּצְוָה הַזּאֹת אֲשֶׁר אֲנֹכִי מְצַוְּךְ הַיּוֹם
 לא־נִפְלֵאת הָוֹא מִמְּךְ וְלֹא רְחֹקָה הָוֹא:

Nebo přikázaní toto, kteréž přikazuji tobě dnes, není skryté před tebou, ani vzdálené od tebe.

י לא בַשְּׁמַיִם הָוּא לֵאמֹר מִי יַצְלֶה־לְנוּ הַשְּׁמַיְמָה יִּ וְיִקְחֶהְ לְנוּ וְיַשְׁמִעֵנוּ אֹתָה וְנַעֲשֶׂנָה:

Není na nebi, abys řekl: Kdo nám vstoupí do nebe, aby vezma, *přinesl* a oznámil je nám, abychom je plnili?

Ani za mořem jest, abys řekl: Kdo se nám přeplaví za moře, aby je přinesl a oznámil nám, abychom plnili je?

Ale velmi blízko tebe jest slovo, v ústech tvých a v srdci tvém, abys činil to:

Hle, předložil jsem tobě dnes život a dobré, smrt i zlé,

Což já přikazuji tobě dnes, abys miloval Hospodina Boha svého, chodě po cestách jeho a ostříhaje přikázaní jeho, ustanovení a soudů jeho, abys živ jsa, rozmnožen byl, a požehnal tobě Hospodin Bůh tvůj v zemi, do kteréž jdeš, abys ji dědičně obdržel.

י וְאִם־יִפְנֶה לְבָבְךְ וְלֹא תִשְׁמָע וְנִדַּחְתָּ וְהִשְּׁתַחֲוִיתָ לֵאלֹהִים אֲחֵרִים וַאֲבַדְתָּם:

Pakli se odvrátí srdce tvé, a nebudeš poslouchati, ale přiveden jsa k tomu, klaněti se budeš bohům cizím a jim sloužiti:

דּנִּדְתִּי לָכֶם הַיּוֹם כִּי אָבֹּד תֹאבִדוּן לא־תַאָּרִיכָן יָמִים עַל־הָאָדְמָה אֲשֶׁר אַתָּה עֹבֵר אֶת־הַיַּרְהַן לָבא שָׁמָּה לְרִשְׁתָּה:

Ohlašuji vám dnes, že jistotně zahynete, aniž prodlíte dnů *svých* v zemi, do kteréž se přes Jordán béřeš, abys ji dědičně obdržel.

" הַעִּידֹתִי בָבֶם הַיּוֹם אֶת־הַשְּׁמֵיִם וְאֶת־הָאָרֶץ הַחַיִּים וְהַמְּנֶת נְתַתִּי לְפָנֶיךּ הַבְּרָכָה וְהַקְּלְרָה וּבָחַרָתִּ בַּחַיִּים לְמַעַן תִּחָנֵה אַתָּה וְזַרְעֶדְּ:

Osvědčuji proti tobě dnes nebem a zemí, žeť jsem život i smrt předložil, požehnání i zlořečenství; vyvoliž sobě tedy život, abys živ byl ty i símě tvé,

ילאַהַבָה אָת־יִהנָה אָלֹהֵיךּ לִשְׁמֹעַ בְּלְלוֹ ילְדָבְקְה־בוֹ כִּי הוּא חַיֶּיךּ וְאֹרֶדְ יָמֶידְּ לְשֶׁבֶת על־הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַע יְהנָה לַאֲבֹתֶיךּ לִאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיַעֲלָב לָתִת לָהֶם:

A miloval Hospodina Boha svého, poslouchaje hlasu jeho a přídrže se jeho, nebo on jest život tvůj, a dlouhost dnů tvých, abys bydlil v zemi, kterouž s přísahou zaslíbil Hospodin otcům tvým Abrahamovi, Izákovi a Jákobovi, že jim ji dá.

ּ וֹנֵלֶךְ מֹשֶׁה וַיְדַבֵּר אֶת־הַדְּבְרִים הָאֵלֶּה מָל־כָל־יִשְׂרָאֵל:

Přišed tedy Mojžíš, mluvil slova ta ke všemu Izraelovi,

1

3

4

ַ יַיּאמֶר אֲלֵהֶם בֶּן־מֵאָה וְעֶשָּׂרִים שְׁנָה אָנֹכִי הַיּוֹם לא־אוּכַל עוֹד לְצֵאת וְלְבוֹא וַיהוָה אָמַר אֵלַי לא תִעַבֹר אֵת־הַיַּרִהֵּן הַזֵּה:

A řekl jim: Ve stu a ve dvadcíti letech jsem dnes, nemohuť již více vycházeti a vcházeti; a také řekl Hospodin ke mně: Nepřejdeš Jordánu tohoto.

יְהוָה אֶלֹהֶיךְ הוּא עֹבֵר לְפָנֶיךְ הוּא־יַשְׁמִיד אֶת־הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה מִלְפָנֶיךְ וִירִשְׁתָם יְהוֹשָׁעַ הוּא עֹבֵר לְפָנֵיךְ כַּאֲשֵׁר דִבֶּר יִהוָה:

Hospodin Bůh tvůj předcházející tebe vyhladí ty národy od tváři tvé, a ty dědičně je opanuješ, a Jozue tento půjde před tebou, jakož řekl Hospodin.

י וְעָשָּׁה יְהוָה לְהֶם כַּאֲשֶׁר עָשָּׁה לְסִיחוֹן וּלְעוֹג מַלְכֵי הָאָמֹרִי וּלְאַרְצָם אֲשֶׁר הִשְׁמִיד אֹתָם:

I učiní Hospodin jim, jakož učinil Seonovi a Ogovi králům Amorejským a zemi jejich, kteréž vyhladil.

7

8

וּנְתָנְם יְהוָה לִפְנִיכֶם וַאֲשִׁיתֶם לְהֶם כְּכֶל־הַמִּצְוָה אֲשֶׁר צִוּיתִי אֶתְכֶם:

Protož když je dá Hospodin vám, tedy učiníte jim vedlé každého přikázaní, kteréž jsem přikázal vám.

חִזְקוּ וְאִמְצוּ אַל־תִּירְאוּ וְאַל־תַעַרְצוּ מִפְּנֵיהֶם כִּי יְהוָה אֶלֹהֶיךּ הוּא הַהֹלֵךְ עִמְּךְ לֹא יַרְפְּדְּ וֹלֹא יַעַזִּבֶרָ:

Buďte silní a zmužile se mějte, nebojte se, ani se lekejte tváři jejich, nebo Hospodin Bůh tvůj, on jde s tebou, neopustíť a nezanechá tebe.

וֹיּקְרָא מֹשֶׁה לִיהוֹשֶׁעַ וַיּאמֶר אֵלְיו לְעֵינֵי כָל־יִשְּׂרָאֵל חֲזַק נָאֶמֶץ כִּי אַתְּה תָּבוֹא אֶת־הָעְם הַזָּה אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַע יְהוָה לַאֲבֹתִם לְתֵת לְהֶם וְאַתָּה תַּנְּחִילֵנָּה אוֹתָם:

Tedy povolal Mojžíš Jozue a řekl jemu před očima všeho Izraele: Budiž silný a zmužile se měj, nebo ty vejdeš s lidem tímto do země, kterouž s přísahou zaslíbil Hospodin otcům jejich, že ji dá jim, a ty ji rozdělíš jim v dědictví.

י וַיהוָה הוּא הַהֹלֵךְ לְפָנֵיךְ הוּא יִהְיֶה עִּמְּךְ לֹא יִרְפָּךְ וְלֹא תִחָת: יַרְפָּךְ וְלֹא יַעַזְבֶךְ לֹא תִירָא וְלֹא תִחָת:

Hospodin pak předcházející tě, onť bude s tebou, neopustí tě, aniž tě zanechá; neboj se, ani se strachuj.

I napsal Mojžíš zákon tento a dal jej kněžím, synům Léví, kteříž nosili truhlu smlouvy Hospodinovy, a všechněm starším Izraelským.

וֹיְצֵו מֹשֶׁה אוֹתָם לֵאמֹר מִקֵץ שֶׁבֵע שְׁנִים בְּמֹעֵד ¹º שִׁנַת הַשִּׁמִשָּה בִחַג הַסִּכּוֹת:

A přikázal jim Mojžíš, řka: Každého léta sedmého, v jistý čas léta odpuštění, v svátek stanů,

״ בְּבוֹא כְל־יִשְׂרָאֵל לֵרָאוֹת אֶת־פְּנֵי יְהוָה אֶּלֹהֵיךְ יּ בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחָר תִּקְרָא אֶת־הַתּוֹרָה הַזּאֹת נֵגֶר כָל־יִשְׂרָאֵל בְּאָזְנֵיהֵם:

Když přijde všecken Izrael a postaví se před Hospodinem Bohem tvým na místě, kteréž by vyvolil, čísti budeš zákon tento přede vším Izraelem v uších jejich,

י הַקְהֵל אֶת־הָעָם הָאָנְשִׁים וְהַנְּשִׁים וְהַמַּף וְגִּרְדְּ אֲשֵׁר בִּשְׁעָרִידְ לְמַעַן יִשְׁמְעוּ וּלְמַעַן יִלְמְדוּ וְיָרְאוּ אֶת־יְהוָה אֶלֹהֵיכֶם וְשְׁמְרוּ לַעֲשׁוֹת אֵת־כָּל־דִּבְרֵי הַתּוֹרָה הַזּאִת:

Shromáždě lid, muže i ženy, i děti, i příchozí své, kteříž jsou v branách tvých, aby slyšíce, učili se a báli se Hospodina Boha vašeho, a hleděli činiti všecka slova zákona tohoto.

" וּבְנִיהֶם אֲשֶׁר לֹא־יָדְעוּ יִשְׁמְעוּ וְלַמְדוּ לְיִרְאָה אֶת־יְהוָה אֶלֹהִיכֶם כָּל־הַיָּמִים אֲשֶׁר אַתֶּם חַיִּים עַל־הָאֲדְמָה אֲשֶׁר אַתֶּם עֹבְרִים אֶת־הַיַּרְהֵן שַׁמַּה לִרִשִׁתַה:

Synové také jejich, kteříž *ještě toho* nepoznali, ať slyší a učí se báti Hospodina Boha vašeho po všecky dny, v nichž živi budete na zemi, do níž, přejdouce Jordán, vejdete, abyste ji dědičně obdrželi.

יר וַיּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה הֵן קְרְבוּ יָמֶיךּ לְמוּת קְרָא אֶת־יְהוֹשֶׁעַ וְהִתְיַצְּבוּ בְּאֹהֶל מוֹעֵד וַאֲצַוּנּוּ וַיֵּלֶדְ מֹשֶׁה וִיהוֹשֶׁעַ וַיִּתְיַצְבוּ בִּאֹהֵל מוֹעֵד:

I řekl Hospodin Mojžíšovi: Aj, již se přiblížili dnové tvoji, abys umřel. Povolej Jozue, a postavte se oba v stánku úmluvy, a přikáži jemu. Šel tedy Mojžíš a Jozue, a postavili se v stánku úmluvy.

15

ַ וַיֵּרָא יְהוָה בָּאֹהֶל בְּעַמוּד עָנָן וַיַּאֲמֹד עַמוּד הַעָנָן עַל־פָּתַח הָאֹהֶל:

I ukázal se Hospodin v stánku v sloupě oblakovém, a postavil se sloup oblakový nade dveřmi stánku.

י וַיּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה הִנְּךְ שׁכֵב עִם־אֲבֹתֵיךְ וְקָם הָעָם הַזֶּה וְזָנָה אַחֲרֵי אֶלֹהֵי נֵכַר־הָאָרֶץ אֲשֶׁר הוּא בָא־שְׁמָּה בְּקוְרֵבוֹ וַעֲזְבַנִי וְהֵפֵּר אֵת־בִּרִיתִי אֲשֵׁר כָּרַתִּי אִתּוֹ:

Řekl pak Hospodin Mojžíšovi: Aj, ty již usneš s otci svými, potom lid tento vstana, smilniti bude, následuje bohů cizozemců země této, do níž vchází, *aby bydlil* u prostřed ní; tu mne opustí a zruší smlouvu mou, kterouž jsem učinil s ním.

י וְחָרָה אַפִּי בוֹ בַיּוֹם־הַהוּא וַעֲזַבְתִּים וְהַסְתַּרְתִּי פְנֵי מֵהֶם וְהָיָה לֶאֶכֹל וּמְצְאָהוּ רְעוֹת רַבּוֹת וְצְרוֹת וְאָמֵר בִּיּוֹם הַהוּא הַלֹא עַל כִּי־אֵין אָלֹהֵי בְּקִרְבִּי מְצְאוּנִי הַרְעוֹת הָאֵלֶה: אֶלֹהֵי בְּקִרְבִּי מְצְאוּנִי הַרְעוֹת הָאֵלֶה:

Protož rozhněvá se na něj prchlivost má v ten den, a opustím je, i skryji tvář svou od nich, a bude sežrán, i přijdou na něj mnohé věci zlé a úzkosti. I řekne v ten den: Zdaliž ne proto přišly na mne tyto zlé věci, že Bůh můj není u prostřed mne?

יי וְאָנֹכִי הַסְתֵּר אַסְתִּיר פְּנֵי בַּיּוֹם הַהוּא עַל כְּל־הָרָעָה אֲשֶׁר עָשָׂה כִּי פְנָה אֶל־אָלֹהִים בַּל־הָרָעָה אֲשֶׁר עָשָׂה כִּי פְנָה אֶל־אָלֹהִים אֲחָרִים:

Já pak daleko skryji tvář svou v ten den pro všecko to zlé, kteréž páchal, jakž se obrátil k bohům cizím.

Protož nyní napište sobě píseň tuto, a uč jí syny Izraelské; vlož ji v ústa jejich, aby ta píseň byla mi za svědka proti synům Izraelským.

כִּי־אֲבִיאָנּוּ אֶל־הָאֲדָמְה אֲשֶׁר־נִשְׁבַעְתִּי לַאֲבֹתִיו ¹²
 זֶבַת חָלֶב וּדְבַשׁ וְאָכַל וְשָׂבַע וְדָשֵׁן וּפְנָה
 אֶל־אֶלֹהִים אֲחַרִים וַאֲבְדוּם וְנִאֲצוּנִי וְהַפֵּר
 אֵת־בִּרִיתִי:

Nebo uvedu jej do země, kterouž jsem s přísahou zaslíbil otcům jeho, oplývající mlékem a strdí, kdežto bude jísti a nasytí se a ztuční. Tehdy obrátí se k bohům cizím a sloužiti bude jim, i popudí mne a zruší smlouvu mou.

מּ וְהָיָה כִּי־תִּמְצָאן אֹתוֹ רְעוֹת רַבּוֹת וְצְרוֹת וְעְנְתָה הַשִּׁירָה הַזּאֹת לְפָנְיוֹ לְעֵד כִּי לֹא תִשְּׁכַח מִפִּי זַרְעוֹ כִּי יָדַעְתִּי אֶת־יִצְרוֹ אֲשֶׁר הוּא עֹשֶׂה הַיּוֹם בִּטֶרֶם אֲבִיאֵנּוּ אֶל־הָאָרֵץ אֲשֶׁר נִשְּׁבְּעָתִּי:

A když přijdou na něj mnohé zlé věci a úzkosti, tehdy bude jemu tato píseň na svědectví, (nebo nepřijde v zapomenutí, aniž *odejde* od úst semene jeho). Známť zajisté myšlení jeho, *a* co on *ještě* dnes činiti bude, prvé nežli jej uvedu do země, kterouž jsem s přísahou zaslíbil.

Tedy napsal Mojžíš tu píseň v ten den a učil jí syny Izraelské.

23

ַּ וַיְצַו אָת־יְהוֹשָׁעַ בִּן־נוּן וַיּאמֶר חֲזַק וָאָמֶץ כִּי אַתָּה תָּבִיא אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־נִשְׁבַּעְתִּי לָהֶם וְאָנֹכִי אֶהְיָה עִמָּך:

Potom dal přikázaní Jozue, synu Nun, řka: Budiž silný, a měj se zmužile, nebo ty uvedeš syny Izraelské do země, kterouž jsem jim s přísahou zaslíbil, a já budu s tebou.

בר וַיְהִי כְּכַלּוֹת מֹשֶׁה לִּכְתֹב אֶת־דִּבְרֵי הַתּוֹרָה־הַזּאָת עַל־סֵפֶּר עַד תִּמָּם:

Stalo se pak, když napsal Mojžíš slova zákona tohoto v knize, a dokonal je,

²⁵ וַיְצַו מֹשֶׁה אֶת־הַלְוִיִּם נֹשְׂאֵי אֲרוֹן בְּרִית־יְהוָה לאמר:

Že přikázal Levítům, kteříž nosili truhlu smlouvy Hospodinovy, řka:

י לְלָחַ אֵת מֵפֶּר הַתּוֹרָה הַזֶּה וְשַׂמְתֶם אֹתוֹ מִצֵּר אֲרוֹן בְּרִית־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וְהָיָה־שָׁם בְּךְּ לְעֵר:

Vezměte tu knihu zákona a vložte ji v straně truhly smlouvy Hospodina Boha vašeho, ať jest tam proti vám na svědectví.

ּ כִּי אָנֹכִי יָדַאְתִּי אֶת־מֶרְיִךּ וְאֶת־עָרְפְּךּ הַקְּשֶׁה הֵן בְּעוֹדֶנִּי חַי עִּמְּכֶם הַיּוֹם מַמְרִים הֲיִתֶם עִם־יְהֹוָה וְאַף כִּי־אַחֲרֵי מוֹתִי:

Nebo já znám zpouru tvou a zatvrdilost šíje tvé. Aj, poněvadž, když jsem já ještě živ nyní s vámi, zpurní jste bývali Hospodinu, čím tedy více, když já umru?

־ הַקְּהִילוּ אָלַי אָת־כָּל־זִקְנֵי שִׁבְטֵיכֶם וְשׁׁמְרֵיכֶם נְאֲדַבְּרָה בְאָזְנֵיהֶם אֵת הַדְּבָרִים הָאֵלֶה וָאֲצִירָה בָּם אֶת־הַשָּׁמַיִם וָאֶת־הָאָרֵץ: וְאָצִירָה בָּם אֶת־הַשָּׁמַיִם וָאֶת־הָאָרֵץ:

Shromažďte ke mně všecky starší pokolení svých a správce vaše, abych mluvil v uši jejich slova tato, a osvědčil proti nim nebem i zemí.

מן יַדַעְתִּי אַחֲבִי מוֹתִי כִּי־הַשְּׁחֵת תַּשְׁחָתוּן יְסַרְתָּם מִן־הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר צִוִּיתִי אֶתְכֶם וְקְרָאת אֶתְכֶם הָרָעָה בְּאַחֲרִית הַיָּמִים כִּי־תַעְשׁוּ אֶת־הָרַע בְּעֵינִי יְהוָה לְהַכְעִיסוֹ בְּמַעְשֵׂה יִבִיכֵם:

Nebo vím, že po mé smrti velmi porušíte se a vystoupíte z cesty, kterouž jsem přikázal vám; pročež přijde na vás toto zlé v posledních dnech, když byste činili to, což se nelíbí Hospodinu, popouzejíce ho dílem rukou svých.

ל וֹיְדַבֵּר מֹשֶׁה בְּאָזְנֵי כָּל־קְהַל יִשְׂרָאֵל אֶת־דִּבְרֵי 30 הַשִּׁירָה הַזּאָת עַד תִּמְּם:

Mluvil tedy Mojžíš v uši všeho shromáždění Izraelského slova písně této, až je i dokonal.

י הַאָזינוּ הַשָּׁמַיִם וַאֲרַבֵּרָה וְתִשְׁמַע הָאָרֶץ אָמָרֵי־פִי:

Pozorujte nebesa a mluviti budu, poslyš i země výmluvností úst mých.

1

2

3

4

5

6

ַ יַצְרַר כַּמָּטָר לִקְחִי תִזַּל כַּמַל אִנְרָתי כִּשְּׁעִירם צֵלִי־דֵשֵׁא וִכִרבִיבִים צֵלִי־עֵשֵׂב:

Sstupiž jako déšť naučení mé, spadniž jako rosa výmluvnost má, jako tichý déšť na mladistvou trávu, a jako příval na odrostlou bylinu,

בי שם יְהוָה אֶקְרָא הָבוּ גֹדֶל לֵאלֹהֵינוּ:

Nebo jméno Hospodinovo slaviti budu. Vzdejtež velebnost Bohu našemu,

הצור תָּמִים פָּאָלוֹ כִּי כְל־דְּרָכִיו מִשְׁפְּט אֵל אֵמוּנָה וָאֵין עָוַל צַּדִּיק וִיָשֶׁר הוּא:

Skále té, jejíž skutkové jsou dokonalí, nebo všecky cesty jeho jsou spravedlivé. $B\mathring{u}h$ silný, pravdomluvný, a není nepravosti v $n\check{e}m$, spravedlivý a přímý jest.

י שָׁחֵת לוֹ לֹא בָנְיו מוּמֶם דוֹר עָקֵשׁ וּפְתַלְתֹּל:

Ale pokolení převrácené a zavilé zpronevěřilo se jemu mrzkostí vlastní svou, jakáž vzdálena jest od synů jeho.

הַ־לַיְהוָה תִּנְמְלוּ־זֹאת עַם נְבֶל וְלֹא חְכְם הַלוֹא־הוּא אָבִיךּ קָנֶדְּ הוּא עְשְׂדְּ וַיְכֹנְנֶדְ:

Tím-liž jste se odplacovati měli Hospodinu, lide bláznivý a nemoudrý? Zdaliž on není otec tvůj, kterýž tě sobě dobyl? On učinil tebe a utvrdil tě.

זְכֹר יְמוֹת עוֹלָם בִּינוּ שְׁנוֹת הּוֹר־וְדוֹר שְׁאַל אָבִידְ וְיַגִּדְדְ זְקֵנֶידְ וְיֹאמְרוּ לָדְ:

7

8

9

10

11

12

Rozpomeň se na dny staré, považte let každého věku; vzeptej se otce svého, a oznámí tobě, starců svých, a povědí tobě.

Když dědictví rozděloval Nejvyšší národům, když rozsadil syny Adamovy, rozměřil meze národům vedlé počtu synů Izraelských.

Nebo díl Hospodinův jest lid jeho, Jákob provazec dědictví jeho.

Nalezl jej v zemi pusté, a na poušti veliké a hrozné; vůkol vedl jej, vyučil jej, a ostříhal ho, jako zřítedlnice oka svého.

Jako orlice ponouká orličátek svých, sedí na mladých svých, roztahuje křídla svá, béře je, *a* nosí je na křídlách svých:

Tak Hospodin sám vedl jej, a nebylo s ním boha cizozemců.

" יַרְכָּבָהוּ עַל־במותי בְּמְתִי אָבֶץ וַיּאכַל הְנוּבֹת שָׁדִי וַיִּנִקְהוּ דְבַשׁ מִסֶלַע וְשָׁמֶן מֵחַלְמִישׁ צוּר:

Zprovodil jej na vysoká místa země, aby jedl úrody polní, a učinil, aby ssál med z skály, a olej z kamene přetvrdého,

Máslo od krav a mléko od ovcí, s nejtučnějšími beránky a skopci z Bázan a kozly s jádrem zrn pšeničných, a červené víno výborné *aby* pil.

יּ וַיִּשְׁמַן יְשָׁרוּן וַיִּבְעָט שְׁמַנְתָּ עָבִיתְ כָּשִׂיתְ וַיִּטֹשׁ אָלוֹה עָשָׁהוּ וַיְנַבֵּל צוּר יְשָׁעָתוֹ:

Takž Izrael ztučněv, zpíčil se; vytyl jsi a ztlustl, tukem jsi obrostl; i opustil Boha stvořitele svého, a zlehčil *sobě* Boha spasení svého.

K horlení popudili ho cizími bohy, ohavnostmi zdráždili jej.

15

16

17

18

Obětovali ďáblům, ne Bohu, bohům, jichž neznali, novým, *kteříž* z blízka přišli, jichžto se nic nestrašili otcové vaši.

Na skálu, kteráž zplodila tě, zapomenul jsi; zapomněl jsi na *Boha* silného, stvořitele svého.

To když viděl Hospodin, popudil se hněvem proti synům a dcerám svým,

ַ יַיּאמֶר אַסְתִּירָה פָנַי מֵהֶם אָרְאָה מָה אַחֲרִיתָם בּי כִּי דוֹר תַּהְפָּלת הֵמָּה בָנִים לֹא־אֵמֶן בָּם:

A řekl: Skryji před nimi tvář svou, podívám se posledním věcem jejich; nebo národ převrácený jest, synové, v nichž není žádné víry.

ַ הם קנְאוּנִי בְלֹא־אֵל כִּצְסוּנִי בְּהַבְלֵיהֶם וַאֲנִי אַקְנִיאָם בְּלֹא־עָם בְּגוֹי נְבָל אַכְעִימֵם:

Oniť jsou mne popudili k horlení skrze *to, což* není *Bůh* silný, rozhněvali mne svými marnostmi. I jáť popudím jich k závisti skrze *ty, kteříž* nejsou lid, skrze národ bláznivý k hněvu jich popudím.

בּ כִּי־אֵשׁ קְדְחָה בְאַפִּי וַתִּיקַד עַד־שְׁאוֹל תַּחְתִית וּבְּלַה וַתִּלַהֵט מוֹסְבֵי הָרִים: וַתֹּאֹכַל אֶבֶץ וִיבָלָה וַתִּלַהֵט מוֹסְבֵי הָרִים:

Nebo oheň zápalen jest v prchlivosti mé, a hořeti bude až do nejhlubšího pekla, a sžíře zemi i úrody její, a zapálí základy hor.

בּ אַסְפָּה עַלֵּימוֹ רַעוֹת חִצֵּי אָכַלֶּה־בָּם:

Shromáždím na ně zlé věci, střely své vystřílím na ně.

21

23

24

רי מְזֵי רָעָב וּלְחֻמֵי רָשֶׁף וְקֶטֶב מְרִירִי וְשֶׁן־בְּהֵמוֹת אֲשַׁלַח־בָם עִם־חֲמַת זֹחֲלֵי עָפָר:

Hladem usvadnou, a neduhy pálčivými a nakažením morním přehořkým žráni budou; také zuby šelm pošli na ně s jedem hadů zemských.

בּ מִחוּץ הְשַׁכֶּל־חֶרֶב וּמִחֲדָרִים אֵימָה גַּם־בְּחוּר גַם־בְתוּלָה יוֹנֵק עִם־אִישׁ שֵׂיבָה:

Meč uvede sirobu vně, a v pokojích *bude* strach, tak na mládenci jako panně, *dítěti* prsí požívajícím i muži šedivém.

Ano, řekl bych: Rozptýlím je po koutech, rozkáži přestati mezi lidmi paměti jejich,

Bych se pýchy nepřítele neobával, aby spatříce to nepřátelé jejich, neřekli: Ruka naše nepřemožená byla, neučinilť jest Hospodin ničeho z těch věcí.

Nebo národ ten nesmyslný jest a nemající rozumnosti.

26

27

28

30

Ó by moudří byli, rozuměliť by tomu, prohlédali by na poslední věci své.

Jak by jich jeden honiti mohl tisíc, a dva pryč zahnati deset tisíců? Jediné že $B\mathring{u}h$ skála jejich prodal je, a Hospodin vydal je.

Nebo *Bůh* skála naše není jako skála jejich, což nepřátelé naši *sami* souditi mohou.

Nebo z kmene Sodomského kmen jejich, a z réví Gomorských hroznové jejich, hroznové jedovatí, zrní hořkosti plné.

יֹג חֲמַת תַּנִינִם וֵינָם וָרֹאשׁ פְּתָנִים אַכְזָר:

Jed draků víno jejich, a jed lítý nejjedovatějšího hada.

יֹר הַלֹא־הוּא כָּמָס עִמָּדִי חָתָם בְּאוֹצְרֹתִי:

Zdaliž to není schováno u mne? zapečetěno v pokladnicích mých?

לה לי נָקם וְשָׁבֵּם לְעֵת תָּמוּט רַנְלָם כִּי קְרוֹב יוֹם אִירָם וִחָשׁ עַתִּרֹת לָמוֹ:

Máť jest pomsta a odplata, časemť *svým* klesne noha jejich; nebo blízko jest den zahynutí jejich, a budoucí věci *zlé* rychle připadnou na ně.

יּ כִּי־יָדִין יְהוָה עַמּוֹ וְעַל־עֲבָדִיו יִתְנֶחָם כִּי יִרְאָה כִּי־אָזְלַת יָד וְאָפֶס עֲצוּר וְעְזוּב:

Souditi zajisté bude Hospodin lid svůj, a nad služebníky svými lítost míti bude, když uzří, že odešla síla, a že jakož zajatý tak i zanechaný s nic býti nemůže.

יֹ וָאָמַר אֵי אֱלֹהֵימוֹ צוּר חְסָיוּ בוֹ:

I dí: Kde jsou bohové jejich? skála, v níž naději měli?

יּה אָשֶׁר חֵלֶב זְבְחֵימוֹ יאֹכֵלוּ יִשְׁתוּ וֵין נְסִיכָם יַקוּמוּ וְיַעִּזְרָכֶם יִהִי עַלִיכֶם סִתְרָה:

Z jejichžto obětí tuk jídali, a víno z obětí jejich mokrých píjeli? Nechať vstanou a spomohou vám, nechť vám skrejší jest skála ta.

Pohleďtež již *aspoň*, že já jsem, já jsem sám, a že není Boha kromě mne. Já mohu usmrtiti i obživiti, já raniti i uzdraviti, a není žádného, kdo by vytrhl z ruky mé.

י כִּי־אֶשְׂא אֶל־שָׁמַיִם יָדִי וְאָמַרְתִּי חֵי אָנֹכִי קּי לִּעֹלֵם:

Nebo já pozdvihám k nebi ruky své, a pravím: Živ jsem já na věky.

אם־שַּנּוֹתִי בְּרַק חַרְבִּי וְתֹאֹחֵז בְּמִשְׁפְּט יָדִי אָשׁרָם: אָשִׁיב נָקִם לְצָרָי וְלִמְשַׂנְאַי אֲשַׁלֵם:

Jakž nabrousím ostří meče svého, a uchopí soud ruka má, učiním pomstu nad nepřátely svými, a těm, jenž v nenávisti mne měli, odplatím.

בּ אַשְׁכִיר חָצַי מִדְּם וְחַרְבִּי תֹאכֵל בְשָׂר מִהַם חַלָל וִשִּׁבִיָה מֵראשׁ פַּרעוֹת אוֹנֵב:

Opojím střely své krví, a meč můj sžere maso, *a to* krví raněných a zajatých, jakž jen začnu pomsty *uvoditi* na nepřátely.

מּ הַרְנִינוּ גוֹיִם עַמּוֹ כִּי דַם־אֲבָדִיו יִקּוֹם וְנָקָם יַשִׁיב לִצָּרָיו וִכִפָּר אַדִּמָתוֹ עַמּוֹ:

Veselte se pohané s lidem jeho, neboť pomstí krve služebníků svých, a uvede pomstu na nepřátely své, a očistí zemi svou a lid svůj.

45

47

יר וַיָּבא מֹשֶׁה וַיְדַבֵּר אֶת־כְּלֹ־דִּבְרֵי הַשִּׁירָה־הַזּאָת בִּאָזְנֵי הָעָם הוּא וִהוֹשֵׁעַ בִּן־נוּן:

I přišel Mojžíš, a mluvil všecka slova písně této v uši lidu, on a Jozue, syn Nun.

A když dokonal Mojžíš mluvení všech slov těch ke všemu množství Izraelskému,

יי וַיּאֹמֶר אֲלֵהֶם שִּׁימוּ לְבַבְכֶם לְכָל-הַדְּבְרִים אֲשֶׁר אֲנֶה מִּעִיד בְּכֶם הַיּוֹם אֲשֶׁר תְּצַוָּם אָת־בְּנִיכֶם לִשְׁמֹר לַעֲשׁוֹת אֶת־כְּל-דִּבְרֵי הַתּוֹרַה הַזּאֹת:

Řekl jim: Přiložtež srdce svá ke všechněm slovům, kteráž já dnes osvědčuji vám, a přikažte to synům svým, aby ostříhali všech slov zákona tohoto, a činili je.

מּ כִּי לֹא־דָבָר רֵק הוּא מִכֶּם כִּי־הוּא חַיֵּיכֶם וּבַדְּבָר הַזָּה תַּאֲרִיכוּ יָמִים עַל־הָאֲדְמָה אֲשֶׁר אַתֶם עֹבְרִים אֶת־הַיַּרְדֵּן שְׁמָּה לְרִשְּׁתָּה:

Nebo není daremné slovo, abyste jím pohrdnouti měli, ale jest život váš; a v slovu tom prodlíte dnů svých na zemi, kterouž abyste dědičně obdrželi, půjdete přes Jordán.

51

מח וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה לאמר:

Téhož dne mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka:

ײַ אֲלֵה אֶל־הַר הָאֲבְרִים הַזֶּה הַר־נְבוֹ אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ מוֹאָב אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי יְרֵחוֹ וּרְאֵה אֶת־אֶרֶץ כְּנַעַן אֲשֶׁר אֲנִי נֹתֵן לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל לַאֲחָזָה:

Vstup na horu tuto Abarim, na vrch Nébo, kteráž jest v zemi Moábské naproti Jerichu, a spatř zemi Kananejskou, kterouž já dávám synům Izraelským právem dědičným.

יּמֶת בָּהָר אֲשֶׁר אַתָּה עֹלֶה שֲׁמָה וְהֵאָסֵף אֶל־עַמֶּיךּ כַּאֲשֶׁר־מֵת אַהֲרֹן אָחִיךּ בְּהֹר הָהָר וַיֵּאָסֵף אֵל־עַמָּיו:

A umřeš na vrchu, na kterýž vejdeš, a připojen budeš k lidu svému, jako umřel Aron, bratr tvůj, na hoře *řečené* Hor, a připojen jest k lidu svému.

" עַל אֲשֶׁר מְעַלְתֶּם בִּי בְּתוֹךְ בְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּמִי־מְרִיבַת קָדִשׁ מִדְבַּר־צִן עַל אֲשֶׁר לא־קדִשִׁתִם אוֹתִי בִתוֹךְ בִנֵי יִשִּׁרָאֵל:

Nebo jste zhřešili proti mně u prostřed synů Izraelských, při vodách odpírání v Kádes, na poušti Tsin, proto že jste neposvětili mne u prostřed synů Izraelských.

בּ מִנֶּנֶד תִּרְאָה אֶת־הָאָרֶץ וְשְׁמָּה לֹא תְבוֹא אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־אֲנִי נֹתֵן לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל:

Před sebou zajisté uzříš zemi *tu*, ale tam nevejdeš do země té, kterouž dávám synům Izraelským.

1

2

3

4

א וְזֹאת הַבְּרָכָה אֲשֶׁר בִּרַד מֹשֶׁה אִישׁ הָאֶלֹהִים אֵת־בִּנִי יִשִּׁרָאֵל לִפִנִי מוֹתוֹ:

Toto pak jest požehnání, kterýmž požehnal Mojžíš, muž Boží, synů Izraelských před svou smrtí,

ּ וַיּאמַר יִהוָה מִּסִינֵי בָּא וְזְרֵח מִשֵּׂעִיר לְמוֹ הוֹפִיעַ מִהַר פָּארָן וְאָתָה מֵרבְבֹת לְדָשׁ מִימִינוֹ אשרת אֵשׁ דָּת לָמוֹ:

A řekl: Hospodin z Sinai přišel, a vzešel jim z Seir, zastkvěl se s hory Fáran, a přišel s desíti tisíci svatých, z jehožto pravice oheň zákona svítil jim.

ּ אַף חֹבֵב עַמִּים כָּל־קְדֹשִׁיו בְּיָדֶךְ וְהֵם תֻּכּוּ לְרַנְלֶךְ יִשָּׂא מִדַּבְּרֹתֵיך:

Jak velice miluješ lidi! Všickni svatí jeho *jsou* v ruce tvé, oni také přivinuli se k nohám tvým, vezmouť *prospěch* z výmluvností tvých.

- תוֹרָה צִּוָּה־לָנוּ מֹשֶׁה מוֹרָשֶׁה קְהַלַּת יַצְקֹב:

Zákon vydal nám Mojžíš, dědičný shromáždění Jákobovu,

י וַיְהִי בִישָׁרוּן מֶלֶךְ בְּהָתְאַפֵּף רָאשֵׁי עָם יַחַר שִׁבִמֵי יִשִּׂרָאֵל:

Nebo byl v Izraeli jako král, když přední z lidu shromáždili se, i *všecka* pokolení Izraelská.

ּיְחִי רְאוּבֵן וְאַל־יָמֹת וִיהִי מְתָיו מִסְפֶּר:

Buď živ Ruben a neumírej, a muži jeho ať jsou bez počtu.

6

7

Tolikéž *požehnal* i Judovi a řekl: Vyslyš, Hospodine, hlas Judův, a k lidu svému jej sprovozuj; ruce jeho budou bojovati za něj, a ty jemu spomáhati budeš proti nepřátelům jeho.

O Léví také řekl: Thumim tvé a urim tvé *bylo, Pane*, při muži svatém tvém, kteréhož jsi zkusil v pokušení, a kterýž podlé tebe měl nesnáz při vodách Meribah,

Kterýž řekl otci svému a matce své: Neohlédám se na vás; a bratří svých neznal, a o synech svých nevěděl; nebo ostříhají výmluvností tvých, a smlouvu tvou zachovávají.

יורו מִשְּׁפֶּטֶיךְ לְיַצְלְב וְתוֹרָתְךְ לְיִשְׂרָאֵל יְשִׁימוּ יּוֹ קְמוֹרָה בְּאַפֶּךְ וְכָלִיל עַל־מִוֹבְּחֶךְ:

Vyučovati budou soudům tvým Jákoba, a zákonu tvému Izraele, a klásti budou kadidlo před tváří tvou, a obět zápalnou na oltáři tvém.

ֹ״ בָּרֵדְ יְהוָה חֵילוֹ וּפֹעַל יָדְיו תִּרְצֶה מְחַץ מְתְנַיִם הַ קמִיו וּמְשַׂנְאָיו מִן־יְקוּמוּן:

Požehnejž, Hospodine, rytěřování jeho, a v práci rukou jeho zalib se tobě. Zlomuj ledví nepřátel jeho a těch, kteříž ho nenávidí, aby nepovstali.

12

15

A o Beniaminovi řekl: Milý *jest* Hospodinu, bezpečně s ním bydliti bude; ochraňovati jej bude každého dne, a mezi rameny jeho přebývati.

O Jozefovi pak řekl: Požehnaná země jeho od Hospodina pro nejlepší věci nebeské, pro rosu a vrchoviště zespod se prýštící,

A pro nejlepší úrody sluncem vyzralé, a pro nejlepší věci časem měsíců došlé,

I pro rozkoše hor nejstarších, a pro rozkoše pahrbků věčných,

Pro nejlepší věci země i plnost její, vyplývající z milosti ve kři přebývajícího. Přijdiž to požehnání na hlavu Jozefovu, a na vrch hlavy odděleného z jiných bratří jeho.

י בְכוֹר שׁוֹרוֹ הָדָר לוֹ וְקַרְנֵי רְאֵם קַרְנִיו בְּהֶם עַמִּים יְנַנֵּח יַחְדָּו אַפְּסִי־אָרֶץ וְהֵם רִבְבוֹת אַפְרֵיִם וָהֵם אַלְפֵּי מִנַשֵּׁה:

Prvorozeného, vola toho krása veliká bude, a rohové jednorožce rohové jeho, jimiž on trkati bude národy napořád *až do* končin země. A toť jsou mnozí tisícové Efraimovi a tisícové Manassesovi.

ער הַלְּרָרָּלָן אָמַר שְּׁמַח זְבוּלָן בְּצֵאתֶּדְ וְיִשְּׁשׁכָר יּיִלְן בְּצֵאתֶדְ וְיִשְּׁשׁכָר יּיִ וְלִיבוּלֶן אָמַר שְׁמַח זְבוּלֶן בְּצֵאתֶדְ וְיִשְּׁשׁכְר

O Zabulonovi také řekl: Vesel se Zabulon u vycházení svém, a Izachar v staních svých.

" עַמִּים הַר־יִקְרָאוּ שֶׁם יִזְבְּחוּ זִבְחֵי־צֶּדֶק כִּי שֶׁפַע יַמִּים יִינָקוּ וּשְׂפוּנֵי מְמוּנֵי חוֹל:

Lidi na horu *Boží* svolají, *a* budou obětovati oběti spravedlnosti; nebo hojnost mořskou ssáti budou, a skryté poklady v písku.

ַ וּלְנָד אָמַר בָּרוּך מַרְחִיב נָּד כְּלָבִיא שָׁכֵן וְטָרַף זרוֹצַ אַף־קָדִלָּד:

Gádovi pak řekl: Požehnaný, kterýž rozšiřuje Gáda. *Onť* jakožto lev bydliti bude, a uchvátí rameno i s hlavou.

Kterýž opatřil ho prvotinami; nebo tam podílem skrze vydavatele zákona ubezpečen jest. Protož pobéřeť se s knížaty lidu, a spravedlnost Hospodinovu i soudy jeho s Izraelem vykonávati bude.

O Danovi pak řekl: Dan jako lvíče lvové vyskakovati bude z Bázan.

A Neftalímovi řekl: Ó Neftalíme, sytý přízní *Páně*, plný požehnání Hospodinova, západní a polední stranu přijmi za dědictví.

O Asserovi také řekl: Asser požehnaný nad *jiné* syny, budeť milý bratřím svým, omočí v oleji nohu svou.

Železo a měď pod šlepějemi tvými; pokudž trvati budou dnové tvoji, slovoutný budeš.

Neníť žádného, jako $B\mathring{u}h$ silný, ó Izraeli, kterýž se vznáší na nebesích ku pomoci tobě, a u velebnosti své na oblacích nejvyšších.

י מְעֹנָה אֶלֹהֵי קֶדֶם וּמִתַחַת זְרֹעֹת עוֹלָם וַיְנְרֶשׁ מִפְּנֵיךָ אוֹיֵב וַיּאֹמֶר הַשְּׁמֵר:

Ochrana *tvá buď* Bůh věčný, a zespod ramena věčnosti, kterýž vyžene nepřátely před tebou, aneb řekne: Vyhlaď *je*,

™ וַיִּשְׁכֹּן יִשְׂרָאֵל בֶּטַח בָּדָד עִין יַצְלְב אָל־אָרֶץ בּי דָגָן וָתִירוֹשׁ אַף־שָׁמָיו יַעַרְפוּ טָל:

Aby sám bezpečně bydlil Izrael, rodina Jákobova, *a to* v zemi obilím a vínem *oplývající*, jehož nebesa také i rosu vydávati budou.

יש אַשְּׁרֶיךּ יִשְּׂרָאֵל מִי כְמוֹךּ עַם נוֹשֵׁע בַּיהוָה מְגֵן שְּׁי טָזְרֶדְּ וַאֲשֶׁרְ־חֶרֶב נַּאֲנְתֶדְּ וְיִכְּחֲשׁוּ אֹיְבֶידְּ לְדְּ וִאַתָּה עַל־בָּמוֹתִימוֹ תִדִרֹדְ:

Blahoslavený jsi, Izraeli. Kdo jest podobný tobě, lide vysvobozený skrze Hospodina, jenž jest pavéza spomožení tvého a meč důstojnosti tvé? Tvoji zajisté nepřátelé poníženi budou, ale ty po *všech* vyvýšenostech jejich šlapati budeš.

1

3

4

י וַיַּעַל מֹשֶׁה מֵעַרְבֹת מוֹאָב אֶל־הַר נְבוֹ ראשׁ הַפִּסְנְּה אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי יְרֵחוֹ וַיַּרְאֵהוּ יְהוָה אֶת־כָּל-הָאָרֶץ אֶת-הַנִּלְעָר עַד-דְן:

Tedy vstoupil Mojžíš z rovin Moábských na horu Nébo, na vrch hory, kteráž *jest* proti Jerichu, a ukázal jemu Hospodin všecku zemi Galád až do Dan,

ַ וְאֵת כָּל־נַפְתָּלִי וְאֶת־אֶרֶץ אֶפְרַיִם וּמְנַשֶּׁה וְאֵת בָּל־אֶרֶץ יְהוּדָה עַד הַיָּם הָאַחֲרוֹן:

I všecku Neftalím, a zemi Efraim a Manasse, a všecku zemi Juda až k moři nejdalšímu,

ּ וְאֶת־הַנֶּגֶב וְאֶת־הַכִּכְּר בִּקְעַת יְרֵחוֹ עִיר הַתִּמַרִים עַד־צֹעַר:

Polední také stranu a roviny údolí Jericha, města palmovím osazeného, až do Segor.

ַ וַיּאמֶר יָהוָה אֵלְיו זאֹת הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּץְתִּי לְאַרְרָהָם לְיִצְחָל וּלְיַעֲלִב לֵאמֹר לְזַרְעֲדְ אָתְנִנְּה הָרָאִיתִיךְ בְעֵינִיךְ וְשְׁמָּה לֹא תַעְבֹר:

A řekl jemu Hospodin: Tato jest země, kterouž s přísahou zaslíbil jsem Abrahamovi, Izákovi a Jákobovi, řka: Semeni tvému dám ji. Způsobil jsem to, abys ji viděl očima svýma, však do ní nevejdeš.

ַּ וַיָּמָת שָׁם מֹשֶׁה עֶבֶר־יְהוָה בְּאֶרֶץ מוֹאָב עַל־פִּי יִהוַה:

I umřel tam Mojžíš, služebník Hospodinův, v zemi Moábské, vedlé řeči Hospodinovy.

6

7

8

9

וַיִּקְבֹר אֹתוֹ בַנַּיְ בְּאֶרֶץ מוֹאָב מוּל בֵּית פְּעוֹר וְלֹא־יָדַע אִישׁ אֶת־קְבָרָתוֹ עַד הַיּוֹם הַזֶּה:

A pochoval jej v Gai, v zemi Moábské naproti Betfegor, a žádný nezvěděl o jeho hrobu až do tohoto dne.

וּמֹשֶׁה בֶּן־מֵאָה וְעֶשְּׂרִים שְׁנָה בְּמֹתוֹ לֹא־כְהְתָה עִינוֹ וִלֹא־נָס לֵחֹה:

Byl pak Mojžíš ve stu a dvadcíti letech, když umřel, a nepošly oči jeho, aniž síla odešla od něho.

י וַיִּבְכוּ בְנֵי יִשְּׂרָאֵל אֶת־מֹשֶׁה בְּעַרְבֹת מוֹאָב שׁלשִׁים יוֹם וַיִּתִּמוּ יִמֵי בִכִי אָבֵל מֹשֵׁה:

I plakali synové Izraelští Mojžíše na rovinách Moábských třidceti dní, a vyplněni jsou dnové pláče *a* kvílení nad Mojžíšem.

ּ וִיהוֹשָׁעַ בּן־נוּן מָלֵא רוּחַ חָכְמָה כִּי־סְמַך מֹשֶׁה אֶת־יָדִיו עָלָיו וַיִּשְׁמְעוּ אֵלָיו בְּנִי־יִשְׂרָאֵל וַיַּעֲשׁוּ כַאֲשֶׁר צִוָּה יָהוָה אֶת־מֹשֶׁה:

Jozue pak, syn Nun, naplněn jest duchem moudrosti; nebo byl vložil Mojžíš ruce své na něj. I poslouchali ho synové Izraelští, a činili, jakož přikázal Hospodin skrze Mojžíše.

ין לא־קָם נָבִיא עוֹד בְּיִשְׂרָאֵל כְּמֹשֶׁה אֲשֶׁר יְדְעוֹ יִהוָה פָּנִים אֵל־פָּנִים:

Ale nepovstal více prorok v Izraeli podobný Mojžíšovi, kteréhož by tak znal Hospodin tváří v tvář,

11

" לְכָל־הָאֹתוֹת וְהַמּוֹפְתִים אֲשֶׁר שְׁלְחוֹ יְהוָה לַאֲשׁוֹת בָאֶרֶץ מִצְרָיִם לְפַרְעֹה וּלְכָל־אֲבְדִיו וּלְכֵל־אַרצוֹ:

Ve všech znameních a zázracích, pro něž poslal jej Hospodin, aby činil je v zemi Egyptské, před Faraonem a přede všechněmi služebníky jeho, a vší zemí jeho,

יַ וּלְכֹל הַיָּד הַחֲזָקָה וּלְכֹל הַמּוֹרָא הַנְּדוֹל אֲשֶׁר עַשָּׂה מֹשֵׁה לִעִינֵי כָּל־יִשְׂרָאֵל:

Také i ve všech *skutcích* ruky silné, a ve všeliké hrůzi veliké, kteréžto *věci* činil Mojžíš před očima všeho Izraele.